

J.-H. ROSNY AINÉ

LEUL URIAŞ

J.H. ROSNY AINE

LEUL URIAȘ

Traducere de
LAURENȚIU PETRESCU și RODICA BRETIN

PARTEA ÎNTÂI

...Lui Aun, Fiul Bourului, îi plăceau mult ținuturile subpământene. Acum. Ca și altădată, se afla împreună cu Zur, Fiul Pământului - singurul Om fără Umeri care scăpase din masacrul Piticilor Roșii - pescuind pești orbi și raci mari, străvezii.

Zile de-a rândul, Aun și Zur merseseră pe cursul Fluviului Peșterilor. Adeseori, țărmul se îngusta într-atât, încât devenea doar o cornișă strâmtă; alteori erau nevoiți să se târască prin galeriile de porfir, de granit sau de bazalt prin care apele curgeau tăcute și negre. Atunci, Zur aprindea făclia a cărei lumină roșie se răsfrângea lovindu-se de cuarțul lucitor al bolților sau de oglinda apelor nesfârșite, iar ei rămâneau să privească făpturile care înotau în undele întunecate. Pe urmă, se încăpățâneau iarăși să caute noi căi în perețele stâncii, ori se întorceau la locul pe unde intrau apele fluviului. Acolo rămâneau mult timp, frământați de dorința de a trece dincolo de bariera aceea misterioasă ce le închidea drumul și în fața căreia Ulhamrii nu puteau face nimic de cinci veri și șase primăveri.

Potrivit obiceiului Hoardei, Aun, care cobora din Naoh, Fiul Leopardului, aparținea familiei fratelui mai mare al mamei sale, însă el voia să fie asemeni tatălui său, a cărui statură și putere neobosită le moștenise. Părul îi cădea pe umeri aidoma coamei dese a unui armăsar tânăr, iar ochii aveau culoarea lutului. Forța îl făcea de temut însă, mai mult decât Naoh, el își ierta învinșii atunci când i se târau, gemând, la picioare. Pentru așa o slăbiciune, ulhamrii îl disprețuiau; la fel cum îi admirau curajul.

De obicei vâna însoțit de Zur. Al cărui trup firav nu-l putea ajuta în marile primejdii, dar care nu o dată se dovedise mai priceput decât oricine când era vorba să găsească pietrele înăuntrul cărora trăia focul ori să

pregătească măduva uscată a lemnului cu care îl hrăneau ulhamrii.

Trupul lui semăna cu al unei șopârle: umerii îi erau atât de căzuți, încât brațele păreau crescute direct din trunchi. Așa fuseseră toți Wahii, oamenii fără umeri, de la naștere și până când ultimul dintre ei pierise sub ghioagele piticilor roșii. Deși foarte înceată, judecata lui era mai pătrunzătoare decât cea a ulhamrilor. Însă darurile cu care era înzestrat aveau să moară odată cu el și să nu se mai nască în alți oameni decât după milenii... Zur iubea ținuturile subpământene mai mult chiar decât Aun: părinții lui și părinții părinților lui trăiseră în locuri străbătute de râuri iuți, iar unele din acele ape dispăreau sub coline, ori erau înghițite de vreun munte.

Într-o dimineață, Aun și Zur se regăsiră pe malul fluviului. Priviră îndelung rugul soarelui urcând pe cer și iarăși se minunară văzând cum roșul lui aprins era înlocuit de o lumină gălbuie, care deveni apoi albă, strălucitoare și atât de puternică încât nu o puteau privi. Zur trăia din plin bucuria pe care i-o dădea trecerea domoală a apelor subpământene. Pentru Aun, această bucurie rămânea o taină. El o simțea, dar fără să o înțeleagă.

Porniră împreună spre ținutul peșterilor. În fața lor, muntele se ridica semeț și inaccesibil, iar creasta lui părea un zid nesfârșit. Spre nord, ca și spre sud. El se prelungea într-o imensă aglomerare stâncoasă a cărei masivitate sfida omul. Aun și Zur voiau să treacă dincolo de munte. Toți ulhamrii o doreau. Hoarda lor venea dinspre nord-vest și mergea de cincisprezece ierni spre sud și est. La început goniți de cataclisme, pe urmă atrași de prada ce devenea tot mai îmbelșugată, ei se obișnuiseră cu noile ținuturi. Instinctul lor de nomazi era însă neliniștit de prezența muntelui care le închidea drumul.

Aun și Zur poposiseră sub un pâlț de plop negri, la marginea unui lan de trestii unduitoare. Ceva mai jos de ei, trei mamuți străbăteau fluviul către celălalt mal, înceți și gravi, fără să se sinchisească de prezența oamenilor. În depărtare gonia o turmă de antilope saiga, iar un rinocer

se întinsese leneș pe un pinten nisipos ce se înfîcea în apele fluviului.

În pieptul fiului lui Naoh clocotea o pornire de neînfrînt. Sufletul său. Mai hoinar decât berzele, voia să învingă întinderile. Se ridică în picioare și porni în susul fluviului până când îi apăru în față deschizătura amenințătoare din care izburneau apele înspumate. În întunericul peșterii, liliicii fâlfâiră, scoțând țipete ascuțite. Cuprins de un soi de beție, tânărul nomad se întoarse spre Zur și rosti:

— Dincolo de munte sunt alte ținuturi.

Iar Zur îi răspunse:

— Fluviul s-a născut în câmpia soarelui!

Privirea sa adormită și nepăsătoare se adânci în ochii strălucitori ai ulhamrului. Zur dăduse glas dorinței nerostite a acestuia.

Firea sa înclinată spre visare - slăbiciune căreia îi căzuseră pradă oamenii fără umeri și care făcuse ca rasa lor să decadă - îi spunea lui Zur că râurile și fluviile au și ele un început.

Pătrunseră în peșteră. Umbrele, la început viorii, deveniră în scurt timp negre, iar Zur aprinse una din crengile pe care le adusese, deși ar fi putut merge și fără lumină, într-atât de bine cunoștea ținuturile subpământene. Înaintară mult timp astfel, trecând prin galerii și strecurându-se prin crăpături, iar către seară se opriră să doarmă, după ce mai întâi își potoliră foamea cu câțiva raci fripți. Îi trezi o zguduitură care li se păru a fi o frământare a pământului. Auziră rostogolindu-se pietre, pe urmă se făcu din nou liniște. Spaima lor abia născută se potoli și adormiră. Când se treziră, voind să-și continue drumul, îl găsiră astupat cu bolovani și stânci.

În mintea lui Zur se redeșteptară, atunci, amintiri vechi.

— Pământul a tremurat, șopti el.

Aun nu înțelese și nici nu încercă să priceapă. Gândirea lui era scurtă, iute și îndrăzneată, prinsă cu totul de ceea ce se întâmpla acolo și atunci. O nerăbdare crescândă îl împingea neconținut înainte, astfel că spre sfârșitul zilei atinseră zidul stâncos, la poalele căruia se sfârșeau

ținuturile subpământene.

Ca să poată vedea mai bine, Zur aprinse o nouă creangă de terebint. Lumina se prelinse pe luciul gnaisului, viața flăcării se împleti cu a pietrei, iar din piepturile celor doi nomazi izbucni un singur strigăt de bucurie: în peretele de stâncă se deschidea o trecere.

— De cealaltă parte se află pământul nou, spuse Zur.

Aun păși înainte și se aplecă în interiorul crăpăturii care nu depășea lățimea unui om. Deși știa cât de primejdios era să se strecoare în piatra spartă de curând, nerăbdarea lui era prea mare. Trecu dincolo și înaintă luminându-și drumul cu torța. Mersul era anevoios; tot mai des trebuia să se cațere sau să se târască peste bolovani. Zur îl urmă pe Fiul Bourului. Simțământul nedeslușit care trăia în pieptul lui îl îndemna să înfrunte pericolele alături de ulhamr, să împartă cu el bucuria izbânzii și liniștea ce urmează unei încercări.

După o vreme, crăpătura se îngustă atât de mult, încât fură siliți să înainteze pieziș. Din stâncă părea să iasă un aer stătut și apăsător. Pe urmă, trecerea se îngustă și mai mult și, cum nu mai puteau înainta, crezură că totul se oprea acolo. Cu un urlet de mânie, Aun ridică securea de nefrit și izbi în stânca din fața sa cu înrâncenarea cu care ar fi lovit un dușman. Ieșitura se clătină, iar cei doi războinici pricepură că putea fi desprinsă din loc. Zur înfipse torța într-o crăpătură și, unindu-și forțele slabe cu vigoarea lui Aun, trase de piatră. Puterile lor mișcară colțul de stâncă și, curând, acesta se desprinse și se prăvăli cu o bufnitură înăbușită. Trecerea era acum liberă, iar dincolo de ea putură merge fără greutate.

Pe măsură ce înaintau, aerul devenea tot mai curat. Nemaiputându-se stăpâni, ulhamrul începu să alerge, și doar întunericul îl sili să se oprească: cel care ducea torța era Zur, iar wahul nu putea fugi la fel de iute. Oprirea îi fu scurtă. Omul fără umeri împărtășea nerăbdarea lui Aun și acum mergeau amândoi cu pași mari. După un timp, în fața lor se ivi o lucire care crescuse repede până ce deveni lumină; războinicii ajunseră într-o peșteră prin a cărei gură

se vedea, în depărtare, un defileu tăiat între doi pereți de granit, iar sus, deasupra lor, o fâșie de cer de culoarea safirului.

— Aun și Zur au străbătut muntele! strigă Fiul Bourului.

Își înălță trupul uriaș și în adâncul ființei lui vibră un soi de mândrie nedeslușită. Instinctele sale nomade îl împingeau înainte cu o violență ce nu putea fi stăpânită. Mai tainică, bucuria lui Zur rămânea fără grai.

Defileul în care intraseră li se păru celor doi nomazi mult prea asemănător cu ținutul peșterilor pe care tocmai îl părăsiseră. Aun ardea de nerăbdare să vadă desfășurându-se înaintea lui câmpia nesfârșită.

Defileul părea să nu se mai termine. Când, în cele din urmă, ajunseră la capătul lui, soarele coborâse mult, iar ziua se pregătea să moară. În fața lor însă, cât vedeau cu ochii, se întindea o pășune imensă, ce se întâlnea la capătul zării cu cerul. Visul lor trăia aievea. La dreapta și la stânga se înălțau șiruri de munți - lumea pietrei, a liniștii și a furtunilor, o lume ce le părea de neclintit și pe care, totuși, picăturile de apă o găureau, o măcinau și o duceau cu ele, mereu neobosite, mereu victorioase. În clipa aceea de încremenire, Aun și Zur nu auzeau decât bătaile puternice din piepturile lor. Sub priviri li se dezvăluia nemărginirea ierburilor unduitoare, născute din rodnicia pământului. Căci viața oamenilor era legată deopotrivă de stâncile de granit, de viroagele în adâncul cărora urlau torenții, de văile domoale brăzdate de izvoare, ca și de brazi ori de fagi, de pășunile cu ierburi grase, de ghețarii lunecând în văile dintre piscuri, ori de morenele pe care aceștia le aduceau cu ei...

Soarele se pregătea să apună în ținutul de ierburi și stânci. Pe nesimțite, muflonii își făcură apariția pe marginea unei prăpăstii; sus, pe un stei de piatră, un urs bătrân părea că stă de strajă; deasupra lui, un vultur pleșuv se rotea fără să-și miște aripile; cerul de culoarea ambrei se tivea cu albastru și violet.

Pământurile noi chemau spre ele sufletul aventuros al nomadului și spiritul visător al omului fără umeri.

MACHAIRODUSUL

Aun și Zur merseră fără să se oprească vreme de paisprezece zile. În adâncul ființei lor, un imbold nedeslușit îi împiedica să se întoarcă la hoardă înainte de a fi dat peste păduri și savane în care ulhamrii să poată găsi vânat din belșug. În munți nu se putea trăi mereu. La sfârșitul verii, muntele gonește omul. Acolo pământul nu înverzește decât mult timp după ce câmpia s-a acoperit cu iarbă proaspătă și frunze noi.

În drumul lor, nu o singură dată nomazii se culcaseră fără să fi doborât vreo pradă sau să fi găsit rădăcini cu care să-și potolească foamea. Mergeau numai spre răsărit, iar în cea de a noua zi fagii se înmulțiră, apoi stejarii și castanii se îndesiră și ei. Aun și Zur înțeleseseră că se apropiau de câmpie. Animalele, la început rare, deveniră tot mai numeroase, astfel că putură să frigă în fiecare seară carne și să doarmă sătui sub lumina stelelor ce vegheau nopțile acum mai puțin reci.

În cea de-a paisprezecea zi, văzură înaintea lor câmpia străbătută de un fluviu uriaș. Cățărați pe un promontoriu care se înfîcea adânc în savană, oamenii priviră ținuturile nicidecum călcate de ulhamri ori de wahi. La picioarele lor creșteau baniani cu ramuri atât de dese, încât fiecare părea să fie o adevărată pădurice; palmieri cu frunze ce semănau cu niște aripi fluturând alene în vânt; stejari verzi care se înșiruiau de-a lungul colinelor; bambuși ce-și înălțau trufași tijele cu frunze colosale. Cât cuprindeau cu privirea, toată întinderea era presărată cu nenumărate flori care umpleau văzduhul de miresme ametoitoare.

Atenția lui Aun și Zur era îndreptată însă mai ales asupra animalelor. Pe ele le pândeau, le urmăreau apariția, așa cum luau aminte la înălțimea ierburilor, a trestiilor și ferigilor ori la forma colinelor. La liziera crângurilor de arbori sau de bambuși, vedeau fugind cete

de antilope, de cai ori de măgari, turme de zebu care păseau nepăsători, păscând iarba grasă. Când și când, la cotitura fluviului apăreau cerbi și bivoli; o haită de dholei încolțise o saiga; prin ierburi se târau crotali, iar pe coama unui dâmb se zăreau spinările cocoșate a trei cămile; la marginea pădurilor de palmieri, în ale căror ramuri se agitau maimuțe, puteau fi văzuți păuni, fazani și papagali; hipopotami se cufundau în apele fluviului, fără să le pese de crocodilii ce se lăsau purtați, ca niște trunchiuri moarte, de valurile galbene...

Carnea n-avea să lipsească niciodată de la focurile de seară ale ulhamrilor. Promisiunea vieții care se anunța îmbelșugată făcea ca inimile nomazilor să bată năvalnic. Pe măsură ce înaintau, văzduhul devenea tot mai cald, iar piatra promontoriului începea să se înfierbânte sub picioarele lor.

Când credeau că nu le mai rămăsese mult de mers până să ajungă la câmpie, un perete vertical de stâncă îi sili să se oprească.

Ulhamrul scoase un strigăt de mânie; mai prudent, wahul spuse:

— Ținuturile acestea sunt pline de primejdii. Aun și Zur n-au destule sulite. Să nu ne grăbim. Unde ne aflăm acum, niciun mâncător de carne nu ne poate atinge... Parcă pentru a-i întări vorbele, în depărtare, în șaua unei coline apăru silueta unui leu. Aun înțelese înțelepciunea sfatului și se domoli.

— Zur a spus întocmai ce trebuia! Vom tăia ghioage, sulite și bețe pentru aruncat. Cu ele vom putea doborî prada și învinge pe mâncătorii de oameni.

Când umbra colinei se alungi și începu să înghită promontoriul, iar lumina zilei căpătă culoarea mierii. Aun și Zur se îndreptară spre un stejar tânăr din care aveau de gând să-și taie armele. Amândoi erau pricepuți la meșterirea țepușelor, a sulitelor și harpoanelor; știau cum trebuie lucrat cornul și ascuțită piatra, cum să crească tăria lemnului la dogoarea focului. De când părăsiseră fluviul subpământean, securile lor de nefrit se tociseră și

nu avuseseră răgaz să-și înlocuiască armele, din care o parte se pierduseră pe drum. Instinctul îi îndemna să nu pătrundă în ținutul acela necunoscut, înainte de a fi pregătiți de luptă.

Tăiară crengi până ce soarele deveni o vâlvătaie imensă la capătul zării, apoi puseră laolaltă coarnele, pietrele și oasele găsite.

Aun spuse:

— Curând va veni noaptea. Vom lucra mâine, când lumina se va întoarce.

Adunară ramuri uscate, făcând din ele un morman; Zur aprinse focul, iar Aun pregăti o ciozvărtă înfigând-o într-o țepușă.

Deodată, un urlet cumplit, în care se amestecau răgetul tigrlui și râsul hohotit al hienei, îi făcu să sară în picioare. În fața lor, la o azvârlitură de piatră de promontoriu, nemișcată, îi pândeă o fiară necunoscută, care se ivise fără ca ei să-i fi simțit apropierea. Avea mărimea unui leopard, blana roșcată pătată cu negru, iar ochii îi erau mai strălucitori decât cei ai tigrlui. Patru colți lungi și tăioși se încrucișau în afara maxilarelor, în timp ce pântecul supt vorbea despre iuțeală.

Deși nu semăna cu fiarele care trăiau de cealaltă parte a muntelui, Aun și Zur pricepură că făptura aceea era din soiul mâncătorilor de carne. Li se păru însă prea puțin de temut. Cu harponul, sulița sau ghioaga, Aun doborâse multe fiare asemenea ei. Ulhamrul era tot atât de puternic ca Naoh, învingătorul Ursului Cenușiu, al Tigroaicei și al Păroșilor.

Umflându-și pieptul în care clocotea mândria neamului, strigă:

— Aun nu se teme de tine, fiară purpurie!

Răspunsul fu un răget mai puternic decât primul, care îi uimi pe războinici.

— Glasul îi este mai mare decât trupul, spuse Zur... Iar colții îi sunt mai tăioși decât ai celorlalți mâncători de carne.

— Aun o va doborî dintr-o singură lovitură de ghioagă!

Brusc, fiara făcu un salt în lături. Aplecându-se, Aun văzu un alt animal care tropăia în umbra promontoriului. Avea pielea lipsită de păr, botul enorm și picioarele scurte, semănând cu trunchiurile sălciilor. Era un hipopotam care voia să ajungă la fluviu, însă de fiecare dată când schimba drumul încercând să ocolească machairodusul, acesta îi tăia calea. Nemulțumit, hipopotamul se opri grohăind.

— Fiara roșie este prea mică pentru a învinge hipopotamul, hotărî Aun. Hipopotamul nu se teme nici de leu!

Zur privea fără să spună nimic. O patimă mistuitoare ardea în piepturile celor doi războinici - dorința de luptă veșnic neadormită în rasa umană.

Deodată, machairodusul își luă avânt, sări, căzu pe spinarea hipopotamului și rămase agățat acolo cu ghearele lui ascuțite. Cu mugete asurzitoare, pahidermul porni să galopeze, tot mai repede. Dar colții tăioși ai fiarei străbătuseră deja pielea groasă și sfârtecău acum cărnurile moi: în ceafa colosală apăruse o rană care creștea, în timp ce machairodusul răscolea tot mai adânc și bea cu răgete de triumf sângele ce izvora în valuri roșii.

Mugetele hipopotamului încetară; gonea nebunește, încercând să ajungă la fluviu. Știa că, dincolo, în apele lui, în pășunile scufundate unde se născuse, rana i se va vindeca și va cunoaște iarăși bucuria de a trăi. Picioarele lui izbeau ritmic savana și cu toate că goana îi era încetinită de legănarea trupului masiv, înainta la fel de iute ca un mistreț înfuriat.

Malul era acum aproape, iar umezeala și mirosul mълului îi dădeau gigantului forțe noi. Dar colții înfiorători continuau să sfâșie. Pe ceafa pahidermului apăruse și creștea văzând cu ochii o altă rană. Hipopotamul se poticni, iar picioarele scurte ezitară tremurând. Din botul uriaș scăpă un horcăit. Colții machairodusului scormoneau mai departe neobosiți.

În clipa când fu gata să atingă trestile, învinsul se poticni, se clătină, cuprins de amețeală... Încă un horcăit răgușit și se prăbuși. Atunci, înălțându-se pe labelle sale

subțiri dar puternice, machairodusul scoase un răget ce făcu să se împrăștie o turmă de bivoli care trecea în depărtare, apoi începu să-și devoreze prada încă vie.

Aun și Zur continuau să privească tăcuți. Simțeau apropiindu-se noaptea și un fior le străbătu șira spinării. În mințile lor se năștea încet gândul că acelea erau ținuturile altor vârste - mai bătrâne decât locurile în care își duceau viața ulhamrii - unde trăiau încă animale care văzuseră născându-se primii oameni. Și, pe măsură ce licăririle palide ale apusului dispăreau, se simțiră învăluiți tot mai mult în umbrele adânci ale trecutului, în timp ce fluviul își rostogolea nepăsător apele de-a lungul savanei.

FOCUL ÎN NOAPTE

A fost nevoie de opt zile ca să-și cioplească armele. Fiecare avea acum câte un harpon cu vârful din corn, două propulsoare cu care puteau arunca sulite la distanță și câte o ghioagă din lemn de stejar întărit la foc. Cea a lui Aun era atât de grea, încât mănuită de brațele lui puternice devenea o armă de temut chiar și împotriva marilor mâncători de carne.

Ca să coboare în câmpie, se folosiră de curele răsucite, tăiate din pielea unui cerb. Promontoriul însemnase pentru ei siguranță, adăpost și, într-un fel nedeslușit, legătura cu hoarda. Iar acum, când se aflau la poalele lui, în fața savanei nesfârșite, hoarda ulhamrilor li se păru pierdută în depărtări pe care nu știau să le măsoare. Forța tinereții și dorința de a cuceri și învinge îl împingeau însă pe Aun înainte... Străbăteau un ținut cu belșug de pradă. Era de ajuns să se ascundă în iarba înaltă pentru a surprinde o antilopă saiga sau un axis. Însă Aun nu omora niciodată din plăcere și fără rost - știa cât de greu creștea soiul mâncătorilor de iarbă și tot atât de bine știa că omul avea nevoie de carnea lor în fiecare zi. Atunci când hoarda avea hrană din belșug, Naoh, căpetenia ulhamrilor, nu le îngăduia războinicilor lui să mai vâneze.

Curând însă, sfiala înaintea necunoscutului, cu tot ce ascundea el, slăbi, apoi dispăru, înlocuită de uimirea mereu nouă pe care le-o isca tot ce vedeau în jurul lor. Pândiră gavialul cel lung și se minunară de botul lui subțire; îl văzură lăsându-se purtat de apele fluviului sau ascuns în spatele trestiiilor de pe câte o insulă. Când și când, dintre ramurile copacilor apăreau fețe sau mâini de driopiteci, făpturi cu torsuri care semănau cu cele ale oamenilor. Gaurii treceau nepăsători, în cirezi, la fel de puternici ca bourii, purtându-și cu trufie coarneau ce puteau străpunge cu ușurință pieptul unui tigru ori

pântecul unui leu. Gaialii negri se plimbau alene; un ghepard se ivi pentru o clipă, apoi dispăru în spatele unui tufiș; o haită de lupi se strecură hoțește, prin iarba savanei, pe urmele unei nilgao. O ceată de dholei se furișau cu pași mărunți și cu holurile în pământ, căutând o urmă. Din când în când, câte unul se oprea și urla în vânt, stârnind lătrături scurte din partea întregii haite. Speriat, un tapir își părăsi băltoaca și se ascunse între rădăcinile de banian.

Cu urechile la pândă și nările dilatate, Aun și Zur se fereau de cobre și de marile fiare, cu toate că era ceasul când ele dormeau sătule în bârlogurile lor sau printre bambuși. Spre amiază, le apăru în față o panteră. Se ivise brusc între două stânci, de unde privea neclintită fințele acelea ciudate, verticale.

Aun își îndreptă umerii și ridică amenințător ghioaga, însă Zur, amintindu-și de machairodus, îl prinse de braț, șoptindu-i:

— Fiul Bourului nu trebuie să lupte încă.

Aun înțelese gândul lui Zur: dacă machairodusul se dovedise mai puternic decât leul, se putea ca pantera roșcată să aibă forța unui tigru. Naoh, Fauhm și Gun, cel cu oasele uscate, își deprinseseră războinicii să cumpănească înainte de a înfrunta primejdia. Cu toate acestea, ulhamrul întârzie să lase brațul în jos și strigă:

— Aun nu se teme de panteră!

Deoarece animalul nu se clinti, deși nu-i pierdea din ochi, oamenii își continuară drumul.

Aveau nevoie de un adăpost pentru noapte. În ținuturile acelea fierbinți, de cum se lăsa seara fiarele își începeau pândă și hăituiala. Nomazii aprindeau câte un foc la fiecare popas, dar flăcările nu îndepărtau cu totul primejdia. Ulhamrii aveau obișnuința sălașurilor de piatră. Știau să astupe intrarea unei peșteri cu trunchiuri de copaci sau cu bolovani și se pricepeau să înjghebe un adăpost sub ieșitura vreunei stânci.

Întreaga zi, căutară fără să găsească un loc potrivit, iar către seară se îndepărtară de fluviu. Când poposiră pe o

ridicătură, unde nu creșteau decât ierburi firave și câțiva măracini, primele stele începuseră deja să apară. Apărați dintr-o parte de un stei, făcură focul sub forma unui arc de văpăi. Trebuiau să vegheze însă ca flăcările să nu scadă prea mult. Fiindcă avea auzul mai ascuțit și mirosul mai bun, iar primejdiile sunt totdeauna numeroase la începutul nopții, Aun luă prima veghe.

Adierile îi aduceau deopotrivă duhoarea grea a fiarelor și mireasma florilor. Simțurile treze ale ulhamrului deslușeau orice zgomot, orice mișcare. Primii care își făcură apariția fură șacalii. Ei veniră pe furiș, șovăitori, gata să țâșnească în goană la cel dintâi semn de primejdie. Focul îi atrăgea și îi înspăimânta totodată. Rămaseră câteva clipe neclintii, pe urmă se apropiară încet, adulmecând văzduhul cu boturi fremătătoare. Pe măsură ce înaintau, umbrele se făceau tot mai lungi în urma lor; ochii li se umpleau de luciri roșii, urechile ciulite prindeau fiecare foșnet. La cel mai mic gest al lui Aun, dădeau cu toții înapoi, iar dacă nomadul își repezea spre ei ghioaga, fugeau schelălăind. Aun nu se temea de șacali nici chiar atunci când ceata lor era numeroasă, însă duhoarea pe care o răspândeau nu-l lăsa să deslușească mirosurile celorlalte animale. Ca să nu-și irosească sulile, culese câteva pietre de pe jos. La prima azvârlitură, șacalii se împrăștiară.

Curând își făcură apariția dholeii, pe care numărul și foamea îi puteau face îndrăzneți. La început dădură târcoale împărțiți în cete mici, apoi se repeziră toți deodată, cu mârâituri fioroase. Focul îi opri brusc. Întărâtați și la fel de curioși ca șacalii, ei adulmecau izul cărnii fripte, mirosul celor doi oameni, iar în ochii lor luceau deopotrivă pofta și sfiala. Când Aun azvârli prima piatră, dholeii dădură înapoi și se făcură una cu pământul, dar mârâituri atâtea răsunau încă din întuneric. Încăpățânați, nu renunțară. Își trimiseră iscoade care căutară cu viclenie locuri de trecere – cele două fâșii dintre aripile locului și adăpost li se părură însă prea înguste. Cu toate acestea, reveniră iarăși și iarăși la ele,

adulmecând cu nerăbdare. Câteodată încercau un atac, alteori se adunau în spatele stâncii și urlau prelung, amenințător.

Nu după mult timp, se întoarseră și șacalii. Șireți, se opriră mai departe de dholei, însă curând dădură înapoi din fața unei haite de lupi ivită dinspre răsărit, apoi se împrăștiară ca să facă loc hienelor. Acestea tropăiau agitându-se și scoțând, la răstimpuri, sunete care aminteau de râsetele femeilor bătrâne.

Doi lilioci se roteau purtați de aripile lor tăcute; sus, deasupra lor, un alt liliac, la fel de mare ca un vultur, plutea sub bolta înstelată, cuprins parcă de un tremur ciudat; lângă foc, lumea nesfârșită a găzelor de noapte palpita frenetic: roiau în coloane zumzăitoare ori se prăbușeau peste crengile aprinse. Pe neașteptate, dintre ramurile unui banian se iviră pentru o clipă fețele intrigate ale câtorva maimuțe bărboase. Bufnița mlaștinilor striga de pe o colină, iar o pasăre rinocer se ascunse printre frunzele unui desiș, lăsând să i se vadă numai ciocul enorm.

Neliniștea începu să-l cuprindă pe Aun. În jurul lui nu erau decât boturi avide de sânge, colți ascuțiți, pupile pe care focul le prefăcuse în licurici roșii.

Moartea plutea în aer. Dholeii aveau de partea lor forța haitei; hienele aveau fălci la fel de puternice ca ale tigrilor; lupii, mari la trup, înspăimântau prin cefele lor musculoase, iar șacalii i-ar fi putut sfâșia pe oameni în mai puțin timp decât le-ar fi trebuit flăcărilor ca să mistuie o crenguță. Focul oprea însă toată această hoardă turbată de apropierea prăzii; prima pornire a mâncătorilor de carne era șiretenia, nu îndrăzneala, iar amestecul de specii îi derula și făcea să le scadă lăcomia.

Fiarele așteptau una din acele întâmplări care răsplătesc pânda și răbdarea. Din când în când, foamea le asmuțea pe unele împotriva altora. La urletul lupilor, șacalii se refugiau în umbră, însă dholeii răspundeau prin mârâituri întărite și colți rânjiți. Toți însă, fără nicio deosebire, lăsau locul hienelor. Ele, care-l amenințau cel mai puțin pe

om - căci se obișnuiseră numai cu pradă neînsuflețită sau lipsită de forță - rămâneau acolo reținute de însăși mulțimea celorlalte animale și fascinate de lumina ciudată care ieșea din pământ.

Către sfârșit, sosi un leopard și atunci Aun îl trezi pe Zur. Fiara se ghemuise în fața dholeilor. Ochii de culoarea chihlimbarului pândeau flacăra și, dincolo de ea, siluetele oamenilor.

Aun strigă cu putere:

— Fiul Bourului a omorât trei leopardzi!

Fiara își întinse labele înarmate cu gheare puternice, își alungi trupul mlădios și răgi. Era mai mare decât leopardzii pătați pe care îi cunoștea ulhamrul; ar fi putut trece cu ușurință peste foc, ajungând la muchia de stâncă sub care se adăposteau oamenii. Neliniștită, ea încerca să recunoască creaturile verticale. Mirosul și trurile lor îi aminteau de gibbon, însă gibbonul era mai mic și avea o altă înfățișare. Lumina roșiatică a focului îi făcea pe oameni să pară mai înalți decât bivoli; mișcările lor, formele ciudate care se clătinau în mâinile lor îndemneau leopardul la prudență; el era singur, iar cei din fața lui îl înfruntau.

Aun strigă încă o dată și mai puternic, iar glasul lui răsună ca cel al unui potrivnic de temut... Leopardul se târî spre stânga, zăbovi o clipă înaintea fâșiei de pământ bătătorit care despărțea marginea focului de adăpost, apoi vru să se strecoare după stâncă. O piatră aruncată cu dibăcie îl izbi în bot. Leopardul scoase un mârâit amenințător, însă dădu înapoi. Se ghemui ca pentru a-și lua avânt, apoi răsări cu furie țărâna și se retrase spre fluviu. O parte din șacali îl urma, dholeii și lupii dădură semne de oboseală, iar hienele, care lărgiseră cercul, nu mai apăreau în lumina flăcărilor tremurătoare decât când și când...

Deodată, haitele deveniră atente; toate boturile adulmecau spre apus; urechi ascuțite se ciuliră. Răgete scurte mușcară tăcerea și îi făcură pe oamenii rezemați de stâncă din spatele focului să tresară. Pe urmă, un trup zvelt se ridică de undeva din beznă și înaintă în plină

lumină. Dholeii se îndepărtaseră, o încordare nefirească îi împietrise pe lupi și le aprinsese focuri verzui în ochi, hienele se întorceau în goană. În adâncul nopții, două pisici viverine miorlăiau.

Aun și Zur recunoscuseră blana și colții ascuțiți...

Fiara se ghemui în fața focului. Mărimea ei nu o întrecea pe a leopardului și rămânea cu mult sub a unor hiene, însă o forță misterioasă, străină celorlalte viețuitoare, se isca din mișcărilor-i unduitoare și din lucirile ochilor.

Aun și Zur erau gata s-o înfrunte. Fiul Bourului ținea în dreapta harponul, iar la picioarele lui aștepta ghioaga cea grea. Zur își pregătise sulilele. Amândoi socoteau machairodusul mai primejdios decât tigrul și, cu siguranță, la fel de temut ca fiara uriașă căreia îi scăpaseră odinioară Naoh, Nam și Gaw, în ținuturile mâncătorilor de oameni. Ei văzuseră că machairodusul făcea cu ușurință salturi pe o distanță mult mai mare decât cea care îl despărțea de adăpostul lor. Dar focul îl silea încă să ezite. Coada roșie zvâcnea lovind pământul, iar glasul tunător umplea beznă. Mușchii celor doi oameni se încordară, mâinile li se încheștară pe arme.

Aun ridică harponul; dar lovitura nu porni. Parcă înțelegând amenințarea, machairodusul făcuse un salt brusc în lături. Zur spuse cu voce scăzută:

— Dacă va fi atinsă, fiara roșie va sări fără să se mai teamă de foc...

Deși îl ajungea în dibăcie pe Naoh, Aun înțelese că n-ar fi putut lovi de moarte la o distanță atât de mare. Urmând sfatul lui Zur, așteptă.

Machairodusul era în fața mormanului de jeratic. Continuă să se apropie până când nu mai rămaseră între el și cei doi războinici decât câțiva pași. Acum îl vedeau în plină lumină. Pieptul îi era acoperit cu peri mai deschiși decât blana de pe spinare, iar colții îi luceau ca onixul. Când își întoarse capul spre partea rămasă în umbră, ochii lui azvârliră luciri de licurici.

Stâncile îl împiedicau să sară asupra oamenilor, însă nici nu le îngăduiau acestora să arunce harponul sau sulița.

Trebuia să mai înainteze încă puțin. Se pregăti, își privi din nou potrivnicii, iar pieptul lui clocoti de furia pe care i-o stârneau ființele verticale, în care simțea o amenințare neștiută.

Deodată, dholeii se agitară înspăimântați, mârâind, apoi se risipiră. Lupii dispărură ca măturați de furtună, iar hienele bătură grăbite în retragere sub baniani. La lumina palidă a stelelor, oamenii deslușiră un animal enorm, care se apropia clătînându-se. În scurt timp, licărirea roșiatică a focului lăsa să se vadă capul masiv la capătul căruia se ridica un corn mai lung decât cele ale bivolului. Pielea noului venit, crăpată și scorjită, amintea de scoarța stejarilor bătrâni, iar trupul, care cântărea cât șase cai laolaltă, se sprijinea pe patru picioare nefiresc de scurte. Cuprins de cine știe ce furie ascunsă, animalul înainta tropăind. În fața lui, totul dispărea. Un lup, pe care panica i-l scosese în cale, fu strivit ca un vierme. Aun știa că nici leul, nici ursul peșterilor n-ar fi avut altă soartă. Se părea că nici chiar focul n-avea să-l oprească pe monstru. Și totuși îl opri. În fața jeraticului strălucitor, gigantul încremeni: ochii clipiră a mirare, iar cornul amenință vrăjmașul nevăzut, care se ascundea în spatele flăcărilor.

Atunci machairodusul se ivi în fața rinocerului. Lipit de pământ, cu botul căscat, mâncătorul de carne scotea răgete scurte, răgușite. O amintire veche trezi pentru o clipă neliniștea pahidermului, însă fu repede alungată. Niciodată și niciunde în stepă, în pădure, pe toată întinderea savanei, nu existase făptură care să fi rezistat puterii sale: oricine nu fugea din calea lui era strivit...

Cornul se aplecă amenințător spre fiara roșie, iar picioarele greoaie își reluară galopul... Era o trombă vie și ar fi fost nevoie de o stâncă sau de un mamut pentru a-l opri. Încă doi pași și fiara roșie avea să fie zdrobită, făcută bucăți... Însă machairodusul nu mai era acolo: cu o mișcare nespus de iute el dispăruse din fața rinocerului.

Înainte de a se putea întoarce, colosul fu silit să-și continue goana până la pâlcul de baniani, însă fiara cea roșie sări și rămase agățată de umărul lui. Cu un răget de

triumf, își încrustă ghearele celor patru labe în pielea scortoasă și se puse pe treabă. Artera pe care o cunoștea prea bine se găsea acolo, sub o culă a pielii mai groase decât scoarța cedrilor bătrâni și tot atât de tare ca și carapacea broaștei țestoase – nici colții tigrlui, nici cei ai leului uriaș, stăpânul peșterilor, n-ar fi izbutit s-o străpungă. Singurii care puteau să-și croiască drum prin ea erau colții lui ascuțiți și tăioși. Mai întâi pielea, pe urmă carnea se deschisese și din rană țâșni un șuvoi de sânge negru. Pahidermul încercă să scape de dușmanul agățat de el, scuturându-se cu disperare. Nereușind, începu să se tăvălească pe pământ.

Machairodusul nu se lăsă surprins. Cu un mârâit fioros, sări în lături, se feri și, sfidând forța aceea de douăzeci de ori mai mare decât a sa, așteptă. Un instinct care nu îl înșelase niciodată îi spunea că viața uriașului se scurgea odată cu valul de sânge fierbinte și că nu trebuia decât să aștepte...

Din nou în picioare, rinocerul se poticni, apoi se clătină. Cu lătrături, mârâituri și urlete de lăcomie, dholeii, hienele, șacalii și viverinele se apropiară în goană. Ca și fiara cea roșie, de pe urma căreia se hrăneau aproape în fiecare zi, știau că așteptarea nu va fi lungă.

Încă un atac. Cornul împunse spre fiară, dar din botul uriaș se prelingeau bale și se auziră primele horcăieli. În trupul învinsului palpitau furia și neputința. Apoi brusc, veni sfârșitul. Izvorul roșu secă, puterile rinocerului slăbiră deodată, până și teama de moarte, care-l ținuse până atunci în picioare, dispăru și învinsul se prăbuși ca o stâncă, pe când machairodusul continua să-i lărgească rana, să sfâșie și să înghită hulpav carnea caldă. Încă șovăitori, șacalii lingeau sângele prelins în țărână; mai încolo, dholeii, hienele și lupii așteptau umili ca învingătorul să se sature...

OAMENII ȘI FIARA ROȘIE

Aun și Zur puseră noi vreascuri pe foc, apoi ulhamrul se culcă iar wahul rămase de veghe. Pericolul se îndepărtase: cercul de boturi înfometate ce amenințaseră oamenii se îmbulzeau acum în jurul rinocerului. Zur își ridică privirea și văzu că stelele, care cu puțină vreme în urmă atingeau creștetele abanoșilor, începuseră să coboare spre fluviu. Mai temător decât Aun, wahul simțea primejdia acelor ținuturi noi, unde un animal nu mai mare decât leopardul era în stare să doboare uriașele pahiderme...

Învingătorul continua să mănânce. Sfâșia întâi pielea în toate direcțiile, dar nu zăbovea mult mâncând din același loc. Animalele cele slabe, șacalii și pisicile viverine, se strecurau, mușcau din hoit și fugeau, fără ca fiara roșie să le bage în seamă: când însă dholeii, lupii și mai ales hienele strângeau prea mult cercul, ea mârâia amenințător și nepoțiții se retrăgeau grăbiți.

Când machairodusul își abandonează prada, luna, aflată la ultimul pătrar, începuse să urce de cealaltă parte a fluviului. Atunci, înnebuniți de așteptare, lupii, dholeii și hienele se repezără asupra hoitului. Păreau gata să se încaiere: colții rânjiră la numai câteva degete unii de alții și un cor de urlate se revărsă peste savană. Dar nu se întâmplă nimic. Un soi de înțelegere hotărî ca lupii să se adune în jurul umerilor și pieptului rinocerului, hienele să deschidă pânțele, iar dholeii să sfârtece partea din spate. Cunosându-și puterile și soarta, șacalii și pisicile viverine fugiră.

Machairodusul mai zăbovi câteva clipe, cu capul întors spre mulțimea de boturi înfometate. De pe colți i se prelingeau picături de sânge pe care le lingea cu nepăsare. Sfâșierea prăzii îi îngreunase maxilarele, iar pânțele plin îl făcuse să închidă pleoapele pe jumătate. O tresărire păru să-l dezmeticească. Se răsuci alene și făcu câțiva pași spre

foc, unde făptura verticală continua să-l pândească. Pe urmă, încrederea pe care i-o dădea forța sa încă neînvinsă triumfă. Se întinse pe iarbă, căscă prelung și adormi.

Zur îl pândea neliniștit, întrebându-se dacă nu ar fi fost mai bine să se folosească de somnul lui pentru a fugi. Gândindu-se că animalul va dormi încă multă vreme, nu-l deșteptă pe Aun.

Pe măsură ce se ridica deasupra colinelor, luna devenea tot mai mică, stelele păleau. Trupul rinocerului scădea văzând cu ochii sub furnicarul de boturi, dispărând în gâtlejurile flămânde. Când fiul oamenilor fără umeri atinse pieptul lui Aun, trezindu-l, zorii erau aproape.

— Nu mai sunt crengi, spuse el când ulhamrul se ridică. Flacăra e gata să se stingă... Fiara roșie doarme. Aun și Zur trebuie să plece.

Ulhamrul scrută atent împrejurimile. La numai câteva salturi de adăpostul lor, machairodusul continua să doarmă. Revăzu animalul răcnindu-și sfidarea în fața focului lor de tabără; colții lui înfigându-se în pielea colosului; îl auzi urlându-și triumful urcat pe trupul prăzii și fu năpădit de o ură nestăvilită: întregul neam omenesc era amenințat de această făptură necunoscută!

— N-ar trebui ca Aun să doboare fiara în timp ce doarme? se întrebă cu voce tare.

— Curând are să se trezească, răspunse wahun. Am face mai bine dacă am trece de cealaltă parte a stâncii...

Fiul Bourului șovăi. Instinctul care îl îndemna să lupte venea de undeva de foarte departe, din adâncurile speciei: nici Fauhm, nici Naoh nu s-ar fi împăcat cu gândul ca un animal să-i pândească pentru a face din ei o pradă.

— Naoh a doborât tigroaica și ursul cenușiu, zise posomorât ulhamrul.

— Tigroaica și ursul cenușiu ar fi fugit din fața rinocerului.

Răspunsul acesta domoli ardoarea războinicului. El își puse pe umăr harponul, propulsorul și sulița, apucând ghioaga în mâna dreaptă. După o ultimă privire spre fiara roșie, trecură de fâșia stâncoasă și coborâră în câmpie.

Erau posomorâți și morocănoși căci dormiseră puțin și prost, iar gândul îi purta către hoarda rămasă dincolo de munți.

Cerul începuse să pălească spre răsărit. Se crăpa de ziuă, iar pe malul fluviului răgetele mâncătorilor de carne se potoleau. Frunzele și ierburile trăiau clipa de încremenire dinaintea zorilor...

Deodată, liniștea fu sfâșiata de un urlet. Privind în spate, Aun și Zur văzură machairodusul. Vreun zgomot, ori poate chiar plecarea oamenilor, îl deșteptaseră, iar instinctul îi spusese că trebuia să pornească în urmărirea creaturilor acelea ciudate.

— Aun ar fi trebuit să doboare fiara roșie în timp ce dormea! rosti cu ciudă ulhamrul, în timp ce-și desprindea harponul.

Cu capul plecat, plin de umilință, wahul căută privirea lui Aun dar nu găsi în ea vreo urmă de supărare. Gândurile nomadului se înflăcărau la gândul luptei, iar Zur îi era mai mult decât un frate - cum ar fi putut să fie mânios pe el?! Se așezară umăr lângă umăr, pentru a-și uni forțele. Apoi, Aun răcni chemarea de luptă:

— Fiul Bourului și Zur vor nimici fiara roșie și îi vor zdrobi oasele!

Machairodusul înaintă fără să se grăbească. Când făpturile verticale se opriră, stătu și el. Le văzu cum își pregăteau propulsoarele și sulile și mai văzu cum mâinile lor se alungeau peste măsură. La fel ca mai înainte, glasurile lor îl uimiră. Instinctul îl îndemna să urmeze un drum ocultat, care nici nu-l apropia, nici nu-l depărta de ei.

— Fiara roșie se teme de oameni! strigă Aun, ridicând în același timp deasupra capului harponul și ghioaga.

Îi răspunse un răget prelung și machairodusul făcu două salturi uriașe. Înainte de a-l face pe al treilea, propulsoarele se rotiră. Atinsă de o sulă la ceafă și de o alta în piept, fiara se năpusti asupra oamenilor. Fiul Bourului aruncă un harpon care i se înfipse între coaste, însă arma lui Zur nu făcu decât să-i zgârie botul. Fiara sări.

Saltul îl doborî pe wah, iar colții ascuțiți i se înfipseră în piept. Atunci, Aun ridică ghioaga. Inima de stejar întărită la foc lovi şuierând, dar nu întâlnește decât văzduhul. Ulhamrul și fiara roșie erau acum față-n față. Omul se feri de primul atac printr-o săritură în lături și îl respinse pe cel de-al doilea cu o izbitură de ghioagă ce alunecă, lovindu-se de umărul animalului. Pe urmă, săritura acestuia îl răsturnă. Purtată de avânt, fiara se dădu și ea peste cap. În clipa când se năpusti iarăși, omul se ridicase deja în genunchi. Cu ultimele puteri, Zur azvârli securea, iar Aun, ținând ghioaga cu amândouă mâinile, lovi năprasnic. Nodurile armei izbiră din plin capul fiarei, iar lovitura sună ca o bufnitură înfundată. Machairodusul începu să se învântească în cerc, de parcă orbise. A doua lovitură îi rupse șira spinării. Dezlănțuit, Aun îi sfărâmă coastele, îi rupse etichetele și îi sparse fălcile. Mult timp însă, mușchii fiarei roșii continuă să zvâcnească iar inima scoasă din piept să tresalte. Abia după două înțepături de lance agonia încetă și Zur șopti:

— Aun a omorât fiara roșie... Aun este mai puternic decât Fauhm... Aun este la fel de iscusit ca Naoh, cel care a cucerit focul de la mâncătorii de oameni.

Ulhamrul asculta vorbele wahului și mândria îi umfla nările. Amărăciunea din noaptea în care trebuiseră să fugă pierise; acum toată ființa lui se înfierbânta la gândul aventurii. Aun simțea crescând în el o dragoste puternică pentru ținuturile acelea necunoscute.

— Fiul Bourului va fi o căpetenie printre oameni, băigui Zur. Apoi gemu, chipul lui luă culoarea lutului și leșină. Vederea șiroiului roșu care se prelingea din pieptul rănitului îl tulbură adânc pe Aun. Deși obișnuit cu pericolele și moartea, sângele acela îl neliniștea de parcă era vorba de propriu-i sânge. Fața nemișcată a lui Zur îl umplu de spaimă, și în pieptul său se născu teama pentru soarta wahului. În mintea lui prinseră viață amintiri pe care le credea adormite, uitate. Revăzu stepele, câmpiile și deșeurile, mlaștinile și râurile în care pândiseră prada și vânașii împreună, cunoscându-și puterile și iscusința,

până ce fiecare devenise pentru celălalt o armă vie...

Aun culesese în grabă frunze și ierburi pe care le zdrobi pe o piatră și acoperi cu ele rana wahunui. Pleoapele lui Zur se ridicară cu greu. Întâi păru mirat că se găsește întins acolo; își roti privirile, căutând focul, apoi păru să-și amintească cele întâmplute și repetă cuvintele de mai înainte:

— Aun va fi o căpetenie printre oameni! și, simțindu-și propria slăbiciune, gemu: fiara roșie l-a mușcat adânc pe Zur.

În timp ce Aun continua să-i îngrijească rana, din spatele fluviului începu să apară și să crească rugul alb al soarelui. Animalele de pradă dispăruseră. Acum semnopitecii se agitau printre ramuri, corbii croncăneau deasupra hoitului rinocerului, doi vulturi pluteau purtați de adierile zorilor, iar mâncătorii de ierburi se trezeau la noua zi de viață și prigoană. Pentru ulhamr și pentru wah, vremea primejdiei trecuse. Marile fiare dormeau în vizuinile lor sau în desișul junglei... Dar atunci când lumina devine prea puternică, iar soarele încinge pământul, și ziua se prefăce într-un dușman. Zur trebuia dus undeva unde să fie în siguranță și să-și recapete puterile. Asemenea tuturor ulhamrilor, Aun avea instinctul peșterilor. Scrută întinderile cu speranța că va descoperi înălțimi sau stânci singuratice, dar nu văzu până departe decât stepă și mărăcini, câțiva palmieri și baniani, pâlcuri de abanoși ori de bambuși.

Atunci, după ce legă cât putu mai bine frunzele și ierburile în jurul pieptului rănitului, îl luă în spate și porni la drum. Mersul îi era îngreunat, iar înaintarea înceată, căci trebuia să care și armele lui Zur, însă Aun moștenise forța lui Naoh. Merse multă vreme, fără să se lase răpus de osteneală. La răstimpuri, îl așeza pe Zur la umbra unui copac și, fără a-l pierde din vedere, se urca pe trunchi pentru a cerceta întinderile.

Dimineața era pe sfârșite, dogoarea devenea de neîndurat și nicăieri nu se zărea vreun adăpost.

— Lui Zur îi este sete, gemu omul fără umeri, zgâlțâit de frisoanele febrei.

Atunci Fiul Bourului coborî spre fluviu. La ceasul acela de zăduf, nu se vedeau acolo decât câțiva gaviali care-și coceau trupurile solzoase la soare și, din când în când, un hipopotam ivit pentru o clipă din undele gălbui.

Fluviul își purta spre zările îndepărtate apele și mâlul roditor care hrăneau deopotrivă păduri, ierburi și animale fără număr. Părinte al vieții, el se mișca mereu neobosit, purtându-și înaintea, către vârtejuri și cascade, hoardele sale de valuri.

Aun luă apă în căușul palmelor și-i dădu rănitului să bea, apoi îl întrebă neliniștit:

— Zur suferă?

— Zur este foarte slăbit. Ar vrea să doarmă.

Mâna lui Aun se așează cu blândețe pe umărul wahului:

— Aun va ridica un adăpost.

Ca să se apere atunci când erau în pădure, ulhamrii își făceau adăposturi din crengi împletite. Aun plecă în căutarea lianelor, pe care le tăie cu securea; alese trei palmieri ce creșteau pe un dâmb, le creștă coaja și înfășură în jurul trunchiurilor lianele, trecându-le de la un copac la altul, până când alcătui o întăritură care-i apăra din trei părți. Fiul Bourului munci din greu, iar când se opri să se odihnească umbrele erau deja lungi și atingeau apele fluviului. Nu mai trebuia decât să acopere adăpostul cu liane destul de groase ca să nu se încovoie sub greutatea unei fiare până când ulhamrul s-apuce să-i despice pânțele sau să-i străpungă inima cu vârful sulitei.

Febra lui Zur nu scăzuse; prin ochii lui treceau scânteieri verzi; din când în când ațipea, dar se trezea tresărind și bolborosea cuvinte fără înțeles. În clipele când fierbințeala îl mai lăsa, îi dădea sfaturi lui Aun, fiindcă oamenii fără umeri fuseseră mai pricepuți decât ulhamrii și decât toate celelalte triburi.

Înainte de a-și relua lucrul, Aun mâncă restul de carne friptă în ajun. Pe urmă potrive lianele astfel încât acestea să alcătuiască un acoperiș trainic și tăie două crengi groase pentru închiderea spărturii prin care se intra și se

ieșea din adăpost.

Când oamenii se retraseră în refugiul lor, soarele atinsese vârfurile celor mai înalți dintre abanoși. Prin golurile rămase în împletitură, se vedea fluviul curgând la numai trei azvârlituri de piatră de adăpost.

Malurile fremătau de viață. Hipopotamii se întorceau de la pășunile lor de sub ape și se cățarau greoi pe insule; o cireadă nesfârșită de gauri se adăpa, înșirată de-a lungul celui alt mal; delfini cu botul ascuțit se strecurau între două ape; dintre trestii se ivi brusc un crocodil cu două creste care prinsese între fălci gâtul unei antilope tehikara și îl reteza cu clămpănituri scurte... Printre ramurile copacilor săreau o mulțime de rhesuși, în timp ce fazani cu pene de curcubeu poposeau din zbor lângă trestii, iar un stol de egrete albe umplea văzduhul ca o ninsoare. Uneori, cuprinsă de panică, o ceată de nilgao sau de cerbi axis fugea din fața unei haite de dholei sau unei perechi de gheparzi. Pe urmă veniră să se adape caii, cu ochii lor neliniștiți și pătimiși, cu toți mușchii încordați de teamă; ei înaintară oprindu-se des și arcuindu-și grumazurile, ceea ce făcea ca întreaga herghelie să unduiască asemenea valurilor. Ciuleau urechile și erau gata să fugă la cel mai mic zgomot. La liziera pădurii trecea un șir de gaiali, pășind rar, cu gravitate, fără să le pese de prădătorii ce-i pândeau, poate, din spatele crângului de bambuși.

Deodată, toate viețuitoarele fură străbătute de un fior. Încremeniră o clipă, apoi se risipiră... Cu salturi mari, cinci lei coborau spre fluviu.

Malurile deveniră tăcute și pustii. Fiarele goniseră spre marginea zării turmele mâncătorilor de iarbă. Singurul care nu fugise era crocodilul ce tocmai terminase de smuls capul prăzii. Trupul său acoperit cu plăci osoase, lung și gros ca trunchiul unui platan, îl făcea nepăsător la orice primejdie. Cu toate acestea, instinctul îl făcu să-și întoarcă botul spre noii veniți. O clipă păru nehotărât, pe urmă înșfăcă prada și se cufundă printre lotuși.

Cei doi lei aveau coame bogate. Pășeau agale și trupurile lor păreau greoaie, mai puțin făcute pentru

hăituială decât ale leoaicelor, mlădioase și prelungi.

Nemișcate, fiarele se uitau la fuga cirezilor pierzându-se în depărtare și aceeași furie și neputință făcea să le clocotească piepturile. Pe urmă răgiră, iar glasurile lor tunătoare se revărsară până departe, peste apele fluviului. Groaza învălui crângurile de palmieri și trestii, se strecură printre baniani, ajungând până la promontoriul unde fluviul se întâlnea cu râul. Ascunse între ramurile copacilor, maimuțele gemeau înfricoșate.

După ce-și vărsară astfel mânia, mâncătorii de carne își reluară drumul. Cu capetele ridicate, leii adulmecau mirosurile purtate de vânt, în timp ce leoaicele, cu boturile în pământ, căutau nervoase urme. Una dintre ele îi simți pe oameni. Porni spre adăpost, ascunsă pe jumătate de ierburile înalte; celelalte două leoaice o urmară, în timp ce leii pădură să ezite.

Aun privi fiarele care se apropiau. Fiecare din ele avea de cinci ori puterea unui om; ghearele lor erau mai ascuțite decât sulile, iar colții mai tăioși ca harpoanele. Își recunoscuseră slăbiciunea și fu cuprins de groaza de a fi singur; îi părea rău că părăsise câmpiile unde cei de-o seamă cu el aveau de partea lor forța numărului; descurajarea îl pătrunse și-l copleși.

Zur își ridică fruntea. În pieptul lui rănit, spaima se amesteca cu durerea și amărăciunea de a nu putea lupta.

Curând, prima leoaică fu lângă ei. Distingea destul de prost făpturile ciudate adăpostite de liane, de aceea dădea târcoale adăpostului mișcându-se cu multă precauție. Văzând-o atât de aproape, teama Fiului Bourului se risipi. În vinele lui curgea sângele războinicilor care știau să piară sub ghearele ucigătoare, luptând până în ultima clipă, iar sângele acela clocotea acum; pupilele omului azvârleau aceleași scânteieri verzi ca și ale leilor. Ridicând securea, strigă din toate puterile sfidarea lui de războinic neînvins:

— Aun va risipi măruntaiele leilor!

Zur îi temperă însă ardoarea:

— Fiul Bourului trebuie să bage de seamă! Dacă sângele

lor a curs, leii nu se mai tem de moarte... Trebuie loviți peste nări, atunci când îți slobozi strigătul de luptă!

Aun recunosc încă o dată înțelepciunea wahului, mai mare chiar decât cea a bătrânului Gun. Își domoli focul din priviri și așteaptă.

Nemișcată, leoaica încerca să vadă mai lămurit făptura care scosese sunetele acelea amenințătoare. Unul dintre lei răgi, apoi celălalt își căscă botul, slobozindu-și la rândul său chemarea. Aun le răspunse cu un urlet sfidător. Imediat, toate fiarele fură în fața adăpostului de liane. Prima care încercă să năruie împletitura fu o leoaică: veni foarte aproape, adulmecă, apoi dădu o lovitură cu laba. Una din liane alunecă de la locul ei, însă nu se desprinsese, iar coada țeapănă a harponului izbi zdravăn animalul peste nări. Leoaica sări înapoi, mârâind; celelalte fiare o priviră cu o mirare amestecată cu neliniște. Un timp nu se întâmplă nimic. Leii păreau să fi uitat de oameni. Apoi, cel mai mare dintre ei scoase un răget amestecat cu un mieunat, își luă avânt și, dintr-un salt uriaș ajunse pe acoperișul de liane care se curbă, trosnind sub greutatea lui.

Aplecat, Aun așteaptă până când botul leului îi fu la îndemână și îl plesni iute, cu toată forța. Înnebunită de durere, fiara începu să se rostogolească la întâmplare, sfârșind prin a cădea pe pământ, lângă intrarea adăpostului de care se îndepărtă târându-se. Fiul Bourului amenință:

— Dacă un alt mâncător de carne va îndrăzni să sară asupra oamenilor, Aun îi va crăpa ochii.

Leii păreau nehotărâți. Cei care nu atacaseră începură să dea înapoi, asemenea celorlalți. Făpturile ascunse li se păreau de neînțeles și tot mai de temut. Nici prin glas și nici prin felul în care luptau, ele nu le aminteau de prada pe care erau obișnuiți să o pândească sau asupra căreia săreau la adăpost. Până și loviturile primite de la aceste ființe le erau necunoscute și, mai ales, anevoie de îndurat. Acum fiarele se temeau să se apropie de adăpost, însă o ură înverșunată le făcea să rămână în preajma lui.

Ascunși în iarbă sau sub coroana prăbușită a unui banian, leii așteptau răbdători. Din când în când, unul sau altul se ducea să se adape la fluviu; deja, mâncătorii de iarbă începeau să reapară la mare distanță.

Păsările mișunau: ibiși cu pene de zăpadă și capete negre, marabuți mișcându-se ca într-un dans, cormorani care se scufundau fulgerător după pradă, un stol de liște trecând pe furiș, altul de cocori gălăgioși, altul de corbi cu capul alb și, pretutindeni, ascunși în frunzișul palmierilor, papagali ce sporovăiau neobosiți.

Încetul cu încetul, dinspre apus începu să crească o rumoare. Unul dintre lei întoarse capul ca să audă mai bine, iar o leoaică se ridică plină de neastâmpăr. Toți mârâiră întărâtați, apoi începură să scoată răgete puternice...

Aun ascultă și el. I se păru că distinge tropotul unei cirezi mari, însă nu-și luă nicio clipă ochii de la fiarele care pândeau. Neliniștea acestora creștea. Pe neașteptate, se adunară în jurul adăpostului și, toți odată, se aruncară asupra-i. Urletul lui Aun îi opri. Leii care fuseseră loviți peste nări dădură înapoi, ceilalți șovăiră. Din străfundurile pământului se ridica un huruit ce creștea mereu. Fiul Bourului pricepu atunci că o turmă numeroasă înainta spre fluviu. Se gândi întâi la zimbrii care pășteau dincolo de munți, apoi la mamuții cu care Naoh făcuse cândva legământ în țara mâncătorilor de oameni.

Niște sunete ascuțite, asurzitoare, sfâșiară văzduhul.

— Sunt mamuții! strigă Aun.

Luptând cu febra care-l zgâlțâia, Zur încercă să deslușească de unde veneau zgomotele:

— Da, mamuți, repetă el, însă cu mai puțină siguranță.

Leii se ridicaseră și așteptau. O clipă își întoarseră capetele spre apus, pe urmă coborâră cu pași domoli în josul fluviului, iar spinările lor galbene se pierdură în desișuri.

Aun nu se temea de mamuți. Ei nu zdrobeau niciodată oamenii sau mâncătorii de iarbă și nici chiar lupii sau leoparzii. Dar nu-i va înfuria cumva împletitura de liane în

care se ascundeau el și Zur? Cu o lovitură de trompă, oricare dintre uriașii savanelor putea să le năruie adăpostul și să-i nimicească.

— N-ar trebui ca Aun și Zur să părăsească peștera de liane? Întrebă neliniștit ulhamrul.

— Ba da, răspuse omul fără umeri.

Atunci Aun desfăcu tulpinile care închideau adăpostul, se târî afară și îl ajută pe wah să iasă. Arborii trosniră și începură să se vadă trupuri de culoarea lutului. Capetele, ce păreau stânci desprinse dintr-un munte, se prelungeau cu trompe lungi, puternice. Înaintea turmei mergeau șase masculi uriași. În drum, ei striveau ierburile, zdrobeau trestiile, culcau la pământ bambușii, nimiceau pâlcurile de baniani. Pielea lor era asemenea scoarței cedrilor bătrâni, picioarele depășeau în grosime corpul lui Aun, iar trupurile erau mai masive decât zece zimbri puși laolaltă... Ulhamrul spuse:

— N-au coamă, iar colții lor sunt aproape drepți. Și sunt cu mult mai mari decât mamuții!

— Nu sunt mamuți, șopti omul fără umeri... Sunt părinții mamuților! În mintea wahului se amestecau amintiri tulburi, căci poporul său, cunoscându-și slăbiciunea, credea în puterea celor ce fuseseră cândva stăpâni ai pădurilor și savanelor nesfârșite.

Mai mult decât în fața leilor, Aun își dădu seama cât de mărunț, de neînsemnat era. Înaintea strămoșilor mamuților, se simțea la fel de neajutorat ca un ibis între fălcile crocodilului. Toată mândria lui pierise; nemișcat, cu umerii plecați, aștepta. Curând, uriașii se apropiară. Cei șase conducători înaintau către adăpostul oamenilor; ochii lor cafenii nu încetaseră o clipă să-l privească pe Aun, dar nu dădură niciun semn de neîncredere. Poate că animalul vertical nu le era străin...

Moarte sau viață, sfârșitul se apropia. Dacă niciunul din cei șase giganți nu se abătea din drum, oamenii aveau să fie striviți sub picioarele lor, iar împrejmuirea de liane făcută una cu pământul. Aun îl privi cu spaimă pe cel mai puternic dintre uriași. Înalt de cincisprezece coți, trompa

sa ar fi putut sugruma un bivol la fel de ușor cum gătuia pitonul o antilopă.

Ajuns în fața oamenilor se opri. Și deoarece el era cel care porunea înaintarea turmei, ceilalți făcură la fel; strămoșii mamuților se răspândiră de jur împrejur, ca niște dâmburi mișcătoare. Cu ghioaga așezată la picioare, Aun își aștepta soarta.

Într-un târziu, conducătorul turmei pufni și își schimbă drumul, ocolind către dreapta adăpostului. Toți îl urmară. Și fiindcă cel dinaintea lui se depărtase de împletitura de liane, fiecare animal făcu la fel, astfel încât niciunul, nici chiar cei mai tineri, nu se atinseră de oameni... Pământul continuă să tremure încă multă vreme. Ierburile se prefăcuseră într-o zeamă verde; trestiiile și lotușii se amestecaseră cu țărâna. Hipopotamii fugiseră; un gavial, care nu se ferise destul de iute, fusese strivit ca o nenorocită de broască; foarte departe, pe o movilă, leii își urlau furia cu boturile ridicate în vânt.

Curând, întreaga turmă intră în apele fluviului, iar valurile crescură și se revărsară peste mal. Trompele trăgeau apă, apoi o împrôșcau peste spinări; cufundate aproape cu totul sub unde, capetele și spinările uriașe păreau niște stânci desprinse dintr-un munte și aduse de ghețari, de torente sau avalanșe.

— Naoh a făcut înțelegere cu mamuții, șopti Aun. Oare Fiul Bourului n-ar putea face la fel cu strămoșii mamuților?

...

Ziua era pe sfârșite. Leii dispăruseră de pe movilă; bivoli greoi și cerbii cu pete albe se grăbeau către adăposturile de noapte. Pe urmă, soarele atinse colinele din spatele celuiilalt mal al fluviului. În bârlogurile lor, fiarele începeau să se trezească. Purtându-l cu grijă pe omul fără umeri, Aun reintră în adăpostul de liane.

MARELE ȘARPE

Trecuseră trei zile. Leii nu se mai întorseseră, iar strămoșii elefanților dispăruseră de mult în josul fluviului. Datorită căldurii soarelui și umezelii nopților, iarba zdrobită creștea iar, văzând cu ochii. O viață nesecată, mai puternică decât foamea mâncătorilor de iarbă, țâșnea din pământ sau se răspândea peste apele galbene, măloase și, adesea, era de ajuns ca Aun să arunce harponul pentru a dobândi o pradă ce le ajungea uneori pentru câteva zile. Înțelepciunea lui Naoh, ce trăia în el, îl oprea să omoare mai mult decât îi trebuia pântecelui omenesc ca să-și astâmpere foamea.

Mult timp, frigurile și delirul wahului întunecaseră fruntea lui Aun; acum însă rănilor începuseră să se închidă, iar lucirea febrei părăsise ochii bolnavului.

Umbra palmierilor cernea o răcoare plăcută. Așezați la intrarea adăpostului, ulhamrul și omul fără umeri se odihneau, sătui și liniștiți. Împrejur, tufișurile fremătau de pândă și goana feluritelor făpturi ale pământului, iar mulțimea vietăților ce însufleteau câmpia îi încredința că nu le va lipsi vânatul nici atunci, nici în zilele ce aveau să vină. Bâtlani purpurii se lăsau din zbor pe castanii de apă; pe celălalt mal, două berze negre își începuseră dansul împerecherii; un marabu țopăia întruna, după un ritm numai de el știut; pe deasupra lor trecea un stol de cocori cu capul galben, în timp ce ibiși roșii se căutau printre lotuși.

Un piton se târî din nămol și își desfășură pe mal trupul, la fel de gros ca al unui bărbat și de cinci ori mai lung. Nomazii priviră cu scârbă animalul acela necunoscut ulhamrilor. Deși pitonul putea să se miște la nevoie cu iuțeala unui mistreț, acum se târa greoi, orbit de lumina soarelui, căci ziua era pentru el un răstimp de odihnă și nu de vânătoare.

Aun și Zur se retraseră în adăpost. Nimic din toate amintirile lor nu-i făcea să bănuiască puterea târâtoarei, dar nu știau dacă arcuiții săi colți nu ascundeau otravă, asemenea celor ai șerpilor din ținuturile de la apus. După înfățișare, pitonul părea la fel de puternic ca un tigru și, poate, tot atât de veninos ca vipera...

Șarpele se apropie încetul cu încetul de împletitura de liane. Aun își ținea pregătite ghioaga și o sulită, dar nu se gândea să-și trimită strigătul de provocare. Înțelesese de mult că în marile fiare ardea un dor de luptă asemănător cu propriile-i porniri, însă trupul acela bălos și fără labe, capul prea mic și ochii încremeniți îi erau mai străine decât viermii din pământ.

Când pitonul ajunsese lângă adăpost, își înălță capul și deschise botul cu maxilare turtite.

— Trebuie să lovesc? întrebă Fiul Bourului.

Zur stătea în cumpănă. În ținutul lui, oamenii fără umeri omorau șerpii zdrobindu-le capul, dar ce erau șerpii de acolo față de acela?

— Zur nu știe, spuse el. Zur n-ar lovi înainte ca animalul să atace.

Capul șarpelui atinse lianele și încercă să-și facă loc printr-o deschizătură. Atunci Aun îl împunse cu vârful sulitei. Pitonul făcu un salt înapoi, şuieră, se răsuci de câteva ori fulgerător, apoi porni spre fluviu. Chiar în clipa aceea o saiga tânără traversa câmpia. Văzând-o, șarpele se opri deodată, rămânând nemișcat. Antilopa își înălțase capul și adulmeca adierile; mirosul oamenilor o neliniști și o făcu să se depărteze de adăpostul acestora. Abia atunci văzu pitonul și încremeni, fără să-și poată desprinde privirea din ochii sticloși. Apoi totul se petrecu foarte repede. Antilopa se răsuci în loc și vru să fugă, însă corpul moale se avântă pe urma ei cu iuțeala unei pantere. Saiga se împiedică de o piatră, se împletici și fu dată peste cap de o izbitură a șarpelui. Se ridică înainte de a fi încolăcită, continuându-și goana la întâmplare, însă fuga ei bezmetică o duse chiar pe mal, unde șarpele îi tăie drumul. Tremurând, antilopa privi întinderile: acolo era viața

ierburilor, foșnetul și mirosul de pelin în mijlocul cărora trupul ei ager se avânta cu atâta plăcere... Doar două sărituri și ar fi scăpat de primejdie. Încercă să se strecoare între râu și șarpe, apoi, disperată, țâșni peste obstacol. O lovitură teribilă, și coada pitonului i se încolăci în jurul trupului, doborând-o. Clipe nesfârșite antilopa se zbătu în strânsoarea șarpelui, apoi, plecându-și capul cu botul deschis și limba atârânăd, rămase nemișcată.

Cele petrecute înaintea lui născură în Aun o ură ciudată. Un leopard, lupii sau machairodusul ar fi putut să omoare antilopa fără ca ulhamrul să se fi sinchisit câtuși de puțin de aceasta, însă izbânda la vânătoare a fiarei celei lungi părea să-i atingă și pe ei, oamenii. De două ori războinicul se aplecă, vrând să iasă din adăpost, dar de fiecare dată Zur îl opri:

— Fiul Bourului are carne din belșug. Ce se va întâmpla cu noi dacă va fi rănit?

Aun se lăsa înduplecat de vorbele chibzuite ale wahului. Nu-și putea lămuri propria mânie: îl apucase deodată, asemenea unei mari fierbințeli sau ca durerea revărsându-se dintr-o rană. Dar ce știa el despre puterea marelui șarpe? Dacă pitonul doborâse antilopa numai cu o lovitură de coadă, poate că la fel de ușor ar fi putut răpune un om... Aun se posomorî, iar adăpostul de liane îi deveni nesuferit.

— Aun și Zur nu pot trăi aici, spuse după ce pitonul își înghiți prada și dispăru înapoia trestiilor. Ulhamrii au nevoie de o peșteră!

— Zur se va ridica în curând, îl încredință wahul.

PARTEA A DOUA

...Trecuseră două zile. Deși încă slab, Zur se putea scula în picioare, iar sângele lui tânăr făcea ca rănila să i se închidă repede. Aun putea să părăsească acum adăpostul și să cutreiere ținuturile din josul fluviului. Cu toate că se depărtase la o jumătate de zi, nu reușise să găsească vreo peșteră. Ici și colo, pe malul fluviului se ridicau colți de stâncă, unii dintre ei destul de mari, însă scobiturile lor nu erau bune nici pentru un adăpost de dholeu. Lui Zur i-ar fi plăcut să adâncească o astfel de gaură, așa cum făceau odinioară oamenii fără umeri, însă truda ar fi fost greoaie și de durată, iar ulhamrii disprețuiau astfel de vizuini. Atunci se mulțumi să întărească împletitura de liane și, fiindcă era mai priceput decât Aun, ajunse s-o facă de netrecut pentru animalele de pradă; era adevărat însă că rinocerul, hipopotamul ori elefantul ar fi putut-o năruia până la urmă. În afară de asta, alcătuirea din liane atrăgea fiarele care dădeau târcoale prin hățişuri.

Alte zile trecură. Se apropia sfârșitul primăverii și o căldură copleșitoare se abătuse asupra fluviului. Mult timp după ce se iveau zorile, câmpia rămânea acoperită de aburi fierbinți.

Într-o dimineață, Zur își dădu seama că era destul de în putere ca să poată porni din nou la drum. Se apropie de ulhamrul care privea nerăbdător și posac plasa verde a mlădițelor și frunzelor noi ce le năpădiseră adăpostul, și-i spuse:

— Fiul Pământului îl poate urma pe Aun.

Vestea îl umplu de bucurie pe ulhamr – rănitul fusese până atunci ca o liană încolăcită în jurul umerilor săi și care-i stânjenise mișcările.

La vremea când Aun și Zur porniră în josul apei, cețurile care pluteau pe valurile fluviului nu se împrăștiaseră cu totul. Puii de hipopotam se hârjoneau pe malul golfului, iar

păsările se pregăteau de zbor.

Pe măsură ce soarele se ridica pe cer, oamenii începură să caute răcoarea și umbra desigurilor; trebuiau să umble cu băgare de seamă, ca să nu calce pe șerpii dezmoțiți de căldură, și să adulmece înainte de a fi prea târziu mirosurile fiarelor ce dormeau încă.

Către amiază se odihniră sub un pâlț de terebinți. Aveau carne uscată, rădăcini și ciuperci, pe care le fripseră deasupra unui foc de vreascuri. Izul cărnii rumenite umpluse nările lui Aun care înfuleca cu pofta lupilor tineri, în timp ce Zur mesteca fiecare îmbucătură fără să se grăbească. Toropeala zilei moleșea toate viețuitoarele. Singurele zgomote erau murmurul neobosit al trecerii apelor și țârâitul gâzelor; pânda, hăituiala mai puteau să aștepte. Cei doi oameni se bucurau de un răstimp al tihnei. Tinerețea lor îi făcea încredzători; mințile le erau pline de gânduri înflăcărâte în care frica se pierdea, dispărea la fel ca o frunză purtată de undele fluviului.

Încă slăbit, Zur ațipi în vreme ce Fiul Bourului rămase de pază. Veghea sa era asemenea somnului, căci mintea – la hotarul dintre vis și trezie – îi era stăpânită de puterea străveche a instinctelor; simțurile-i agere desluseau însă toate schimbările din jur.

Când umbrele deveniră insule pe câmpie, nomazii porniră iar la drum și nu se mai opriră până la apusul soarelui. A doua zi și în zilele care urmară făcură la fel. Trebuiră să treacă prin junglă, să ocolească ținuturile mlăștinoase, să traverseze încă un râu. Să rățăcească prin hățișuri... Slăbiciunea lui Zur dispăruse cu totul. Acum îl urma pe ulhamr neobosit, însuflețit de aceeași ardoare. Legătura lor era puternică și niciodată nu se ivise între ei vreun prilej de mânie sau de pizmă: fiecare găsea în celălalt însușirile care îi lipseau. Forța lui Aun îl umplea pe Zur de uimire și îi dădea siguranță. Aun prețuia înțelepciunea wahului și tainele pe care acesta le știa de la oamenii fără umeri.

În dimineața celei de-a noua zile întâlneură primele stânci. Erau chiar pe malul apei, alcătuind un lanț ce se întindea

până departe, la marginea junglei. În crăpăturile lor se adăposteau vulturi și șoimi.

Văzându-le, Fiul Bourului scoase un strigăt de încântare: îi plăceau stâncile, mai ales cele din preajma apelor. Mai potolit, Zur privea gânditor împrejurimile. Descoperiră mai multe ieșituri, asemănătoare celor sub care se adăpostea hoarda atunci când nu găsea peșteri. Însă un adăpost destul de bun pentru un trib este nepotrivit pentru numai doi războinici.

Merseră încet, oprindu-se adesea pentru a cerceta pereții de stâncă – uneori, o spărtură neînsemnată putea ascunde o peșteră încăpătoare.

În cele din urmă, ochiul pătrunzător al lui Aun descoperi o adâncitură nu mai înaltă decât un stat de om și lată, la început, de două palme, dar care se lărgea pe măsură ce urca. Ca să ajungă la ea, fură nevoiți să se cațere până la un ieșind de stâncă pe care trei oameni ar fi putut sta unul lângă altul.

Războinicii atinseră cu destulă ușurință ieșitura de piatră, dar, pentru a se ridica pe ea, Aun trebui să se urce pe umerii lui Zur. Ajuns sus, ulhamrul se strecură prin fisură și înaintă câțiva pași aplecat. Pe urmă trecerea se lărgi și nomadul ajunse într-o peșteră scundă, dar încăpătoare. O străbătu mergând încet, până când dădu de o galerie care se pierdea în întuneric. Înainte de a merge mai departe Aun socoti că era mai bine să-l cheme și pe Zur. Se strecură afară la fel cum intrase și îi spuse:

— Peștera este mare. S-ar putea să aibă două ieșiri. Aun nu i-a dat de capăt...

Plecându-se, întinse harponul. Zur se prinse de coada lui și începu să suie trudnic, proptindu-și tălpile pe stânca rugoasă. Pe măsură ce wahu urca, Aun își îndrepta umerii și se trăgea în interiorul crăpăturii.

Când Zur ajunse sus, Aun îl duse în peșteră și, făcându-i semn să-l urmeze, porni prin galerie ce cobora în măruntaiele de piatră. Pe măsură ce înaintau, mersul lor devenea tot mai anevoios, din pricina beznei ce creștea împrejur. Curând, mirosul le dădu de veste că aveau în față

un animal de pradă. Cu fiecare pas, izul de fiară se făcea tot mai puternic. Primejdia pe care o vestea trezi în oameni o neliniște firească și, împreună cu ea, gândul că ar trebui să se întoarcă înainte de a fi prea târziu. Deodată, în fața lor miji o lumină slabă.

— Mai este o ieșire, murmură Zur.

Aun scutură din cap cu ciudă, dar nu-și încetini mersul. Panta devenise mai puțin abruptă, iar lumina, deși încă doar o licărire, continua să crească. Venea dintr-o crăpătură foarte înaltă însă prea îngustă ca oamenii să poată trece... Câțiva lilieci își luară zborul fâlfâind alene.

— Aun și Zur sunt stăpânii peșterii! rosti Fiul Bourului.

Nerăbdător, wahul își strecurase capul prin crăpătura din peretele stâncii. Se auzi un răcnet și în vizuina largă ce se deschidea de cealaltă parte se ridică o fiară cumplită. Era greu de spus dacă semăna mai mult cu tigru decât cu leul. Avea o coamă neagră, iar pieptul ei îl depășea în lățime pe cel al gaurului. Prelungă și mlădioasă, masivă totodată, făptura aceea era cel mai mare mâncător de carne pe care îl văzuseră Ann și Zur. În penumbra peșterii, ochii îi aruncau flăcări galbene și verzi.

— E Leul Stâncilor, șopti Zur.

Ridicată pe picioarele din spate în dreptul fisurii, fiara biciuia văzduhul cu coada.

Aun o privi îndelung și spuse la rândul lui:

— Este Tigru! Ținutului Kzamilor!

Înșfăcă harponul și era gata să dea drumul urlului său de luptă, când Zur îl prinse de brațul ridicat.

— Spărtura nu este destul de mare pentru ca Aun să poată lovi de moarte fiara. Îi va fi greu chiar și s-o atingă.

Îi arată ulhamrului colții de stâncă și ieșiturile care ar fi oprit zborul armei, iar acesta pricepu cât de lipsit de înțelepciune ar fi fost să întărească animalul acela, ce n-ar fi șovăit să-și părăsească vizuina pentru a porni în căutarea oamenilor care-l stârniseră. Acum, fiara părea că se domolise. Resturile unui onsgu, ce zăceau risipite în bârlog, stăteau mărturie că în noaptea următoare ea n-avea să mai plece la vânătoare.

— Aun și Zur i-ar putea întinde o cursă, murmură wahul în timp ce privea oasele răspândite pretutindeni în peșteră.

Un timp, fiara continuă să pufăie în fața crăpăturii, apoi se întoarce la culcușul său și se întinse, nepăsătoare. Fiindcă nu cunoștea teama, furia i se potolea repede. Nu exista vreun animal destul de nechibzuit s-o atace, în afară, poate, de rinocerul greoi și prost. Strămoșul elefantului, deși nu se temea de ea, nu căuta prilejul s-o înfrunte, iar conducătorii turmelor de bivoli, de gauri și gaiali, care se încumetau să-și apere cirezile de atacul tigrlui sau al leului, se înspăimântau și fugeau din calea ei. Forța sa o depășea pe cea a tuturor celorlalți mâncători de carne.

Ființele pe care le adulmecase în spatele peretelui de bazalt îi aminteau mirosul semnopitecului, al gibbonului sau rhesusului, animale lipsite de putere și pe care le putea nimici cu o singură lovitură de labă.

Aun și Zur se traseră spre partea de sus a peșterii. Deși nu-i amenința nicio primejdie imediată, vecinătatea fiarei îi neliniștea. Ea se găsea de cealaltă parte a stâncilor și, cu siguranță, nu vâna niciodată ziua, însă o întâmplare ar fi putut-o scoate în drumul lor. Deci adăpostul abia găsit se dovedea nesigur... Cu toate acestea, se hotărâră să nu-l părăsească înainte de a descoperi un altul mai bun. Fiul Bourului spuse:

— Aun și Zur nu vor ieși decât atunci când fiara va adormi în bârlogul său...

— Leul Stâncilor este prea greoi ca să se cațere pe trunchiuri... Pretutindeni în jur se găsesc copaci și desișuri în care ne putem ascunde.

Nu le era teamă c-ar fi putut fi surprinși în timpul vânătorii: mirosul lui Aun era la fel de ascuțit ca al șacalilor, iar șiretenia lui Zur nu ațipea niciodată.

Timp de mai multe zile, viața lor nu fu tulburată de nimic. Călăuzit de instinctul rasei sale, Zur găsea rădăcini și ciuperci, iar Aun aducea vânat proaspăt și vreascuri pentru focul pe care îl aprindeau pe stânci. Flăcările trimiteau până departe strălucirea lor roșcată, ce alunga

liliecii și bufnițele, atrăgând în schimb nori de găze.

Hrană se găsea din belșug; oamenii mâncau la adăpost de fiarele care îi pândeau de jos, fără să le pese de vulturii ce zburau deasupra capetelor lor.

De mai multe ori pe zi, Zur cobora în adâncul peșterii ca să pândească vizuina fiarei. Leul nu mai dădea semne de mânie și nici măcar de neliniște sau nerăbdare. Mirosul tânărului războinic îi devenise familiar și nu-i mai tulbura tihna. Se întâmpla ca, atunci când nu-i era somn, să-și părăsească uneori culcușul și să vină la crăpătura din peretele stâncii unde, ridicat pe labele din spate, se străduia să deslușească cu ochii săi de jeratic statura și chipul omului cufundat în umbră.

După ce se scurse o vreme, Fiul Pământului îi spuse:

— Aun și Zur nu sunt dușmanii Leului Stâncilor!

Glasul omenesc îl surprinse pe stăpânul peșterii, care scoase un răget scurt și, cu o lovitură de labă, zgârie bazaltul peretelui.

— Leul Stâncilor este mai puternic decât Zur, reluă războinicul... Însă Zur este șiret... Dacă Leul Stâncilor, Fiul Pământului și Fiul Bourului ar face legământ, nicio pradă nu le-ar mai putea scăpa.

El vorbea astfel fără un gând anume și fără speranța că fiara l-ar înțelege; vorbea îndemnat de amintiri vechi, ce continuau să trăiască în străfundurile minții sale și care îi spuneau că oamenii fără umeri trăiseră alături de animale de pradă cu care se amestecaseră în timpul vânătorilor. Chiar și dintre ulhamrii, Naoh, Fiul Leopardului, făcuse odinioară legământ cu mamuții. Coborător dintr-un neam ce se stingea de mai multe generații, Zur se pierdea adeseori în gânduri ciudate. El păstra mai multe amintiri decât ulhamrul, iar în zilele când se odihnea acestea îi dădeau târcoale ca un stol de vulturi flămânzi.

Era însă pentru prima oară în viața lui că trăia în apropierea unui animal de temut. Oriunde s-ar fi aflat - în pădure, în stepă sau în munți - fiarele se dovediseră neîmblânzite și amenințătoare. Iar ori de câte ori Zur vruse să-l imite pe Naoh, Aun și ceilalți îl făcuseră să se

lepede de gândul acela. Nici chiar Naoh nu încercase să trăiască în vecinătatea mamușilor. Devenit conducător al hoardei, el dăduse uitării călătoria făcută cu Nam și Gaw. Singura lui grijă era acum să-i călăuzească pe ulhamri către ținuturi bogate în vânat... Hoarda era numeroasă și necruțătoare, atunci când vâna, iar mâncătorii de iarbă i se fereau din cale. Toate făpturile cu blană învățaseră în scurt timp să se teamă și să rămână la o distanță mare de om, astfel încât numai șiretenia și cursele pe care ulhamrii se pricepeau să le întindă făceau ca hăituiala să le fie norocoasă...

De unde se afla, Zur ar fi putut atinge cu mâna botul Leului Stâncilor. Pentru aceasta, ar fi fost de-ajuns să se aplece puțin prin spărtură și să întindă brațul. Deși îl făcea să se înfioare, gândul acela nu înceta o clipă să-l îmboldească. Apoi trecură zile și între ei se stabili o obișnuință - cea care apropie făpturile pământului, făcându-le să-și uite vrajba. Omul și leul se vedeau, se adulmecau, fără ca unul să fie vânător iar celălalt pradă. Pieptul lat, capul masiv, flăcările care jucau în ochii animalului nu-l mai făceau pe Zur să tresară, iar simțurile lui agere îi spuneau că nici el nu mai era un străin pentru uriașa fiară.

Vara era aproape. O arșiță cumplită pârjolea pământul. Arzând stepele lipsite de apă, ea înzecea viața din păduri, din junglele și savanele umede, iar verdele ierbii acoperea malurile fluviului. Viermii, păianjenii, mișunau în toate cutele frunzelor; cărnurile vâscoase ale moluștelor se îngrămădeau, tot mai numeroase, în scobiturile malurilor; dinspre ținuturile secetoase începuseră să sosească turmele mâncătorilor de iarbă. Cu toate că simțeau apropierea unei fiare mai puternice decât ei, tigrii și leii porneau la hăituială, cutezători și înfometați, ajungând până lângă peștera oamenilor. Acum, Aun și Zur nu mai ieșeau decât după ce se lumina de ziuă și nu întârziiau niciodată după apusul soarelui. Curând, descoperiră că un leu negru și două leoaice puseseră stăpânire pe partea dinspre apus a junglei, iar un tigru și o tigroaică vânau pe

pajiștea unde râul și fluviul își întâlneau apele. Până la vizuina fiarelor era un drum de doar o treime de zi, iar până la junglă și mai puțin.

Uneori, la căderea nopții, puteau auzi din ce în ce mai aproape răcnetul leului sau miorlăitul tigrului, la care fiara peșterilor răspundea, după toane, prin răgete care bubuiau ca tunetul.

În acele clipe, Aun și Zur se simțeau îndemnați să părăsească cât mai repede adăpostul lor. Când se iveau zorile, uitau însă vecinătatea primejdioasă a mâncătorilor de carne. Belșugul de pradă făcea vânătoarea ușoară, iar fiarele nopții se retrăgeau în bârlogurile lor cu mult înainte de răsărit, îmbuibate de carne și sânge.

Gândindu-se la toate acestea, wahul spunea:

— Mai departe sunt alți tigri și alți lei... și alte fiare roșii. Vor mai găsi Aun și Zur o peșteră la fel de bună ca aceasta?

Fiul Bourului nu-i răspundea niciodată. Sufletul lui, mai hoinar decât cel al lui Zur, era mistuit de o curiozitate nelămurită, care-l îndemna mereu către ținuturi noi și creștea înăuntrul lui fără ca el s-o știe, pentru ca să răbufnească brusc, într-o pornire căreia trebuia să i se supună. Uneori, dimineța, cobora până la malul fluviului ca să privească stâncile unde dormeau leii, iar în piept i se aprindea dorința să-i nimicească, astfel ca nimic să nu-i mai stea în cale. Voia să meargă dincolo de aceste ținuturi, să găsească alte locuri de hăituială, alte fapte ale pământului... Alteori urca în susul râului până ce ajungea la mai puțin de o aruncătură de piatră de vizuina leilor. Nu o singură dată trecuse pe celălalt mal, sărind din stâncă-n stâncă sau înotând. Atunci, gândul călătoriei îl înflăcăra iarăși, iar pădurea albastră ce îi închidea zarea i se părea și mai ademenitoare. Când se înapoia însă, neliniștea îl cuprindea din nou, întunecându-i privirea.

În lipsa lui, Zur usca la soare fâșii de carne și rădăcini. Wahul știa că pentru a fi stăpâni pe mișcările și pe odihna lor, trebuiau să aibă un prisos de hrană. La răstimpuri mai lungi sau mai scurte, se ducea până la fisură, iar dacă se

întâmpla să-l găsească treaz pe mâncătorul de carne, continua să-l obișnuiască cu glasul său.

Într-o după-amiază, când umbrele stâncilor începuseră să se aştearnă peste malul râului, Aun întârzia să se întoarcă din hăituială. Cuprins de nelinişte, Zur coborî de pe stânci folosindu-se de vrejurile din liane împletite; se îndreptă întâi către râu, însă o cireadă de bivoli îi tăie drumul. Zur ştia de multă vreme că mâncătorii de iarbă, odată stârniţi, puteau deveni primejdioşi. De aceea făcu un ocol mare către apus şi, tocmai când se pregătea s-o ia din nou spre miazăzi, un rinocer ţâşni din ierburile înalte. Fiul Pământului se făcu nevăzut sub coroana unui banian, însă animalul greoi îl urmări şi acolo. Atunci wahul se căţăra pe o colină, ocoli o mlaştină destul de întinsă şi se rătăci în hăţiş, iar când reuşi să iasă pricepu înfricoşat că se afla în faţa lanţului muntos, însă de cealaltă parte a lui - acolo unde era bârlogul fiarei celei mari.

Rinocerul dispăruse. Zur cercetă atent cu privirea ţinutul unde nici el, nici Aun nu se aventuraseră vreodată. De partea aceasta, stâncile erau mai abrupte şi mai ferestruite de vânturi şi ploi decât înspre fluviu. Doi şoimi pluteau în văzduh aproape fără să mişte din aripi, îndreptându-se spre norii albi. Deşi se apropia înserarea, lumina continua să-şi reverse strălucirea peste stânci şi ierburi. Aşezat pe pământ, la umbră, wahul încercă să găsească vizuina Leului Uriaş. După cum credea el, bârlogul trebuia să fie într-una din marile găuri negre în care lumina dispărea ca-ntr-un gâtlej întunecat. Spre stânga, în spatele unui şir de trestii, se întindea mlaştina; la dreapta, începea un povârniş presărat cu o mulţime de dâmburi, iar mai încolo, spre lanţul stâncos, se înşiruiau crestele ascuţite, împungând văzduhul aidoma unor colţi... Leul nu se zărea nicăieri. Dormea poate, aşteptând vremea pândeii şi a hăituielii, când bezna se va umple de răgete şi tropot, când mirosul fricii va urca până la cer.

Deodată, Zur tresări. La marginea zării, pe cea mai înaltă dintre coline se ivise o fiară. Nu era un leu galben, ca aceia care le atacaseră adăpostul de liane, ci un leu

negru, dintr-un neam necunoscut. Iarba de sub copacul lângă care Zur își căutase adăpost era mică; leul văzuse omul.

Lipit de pământ, wahul nu cuteza să se clinească. El nu avea nici forța, nici cutezanța lui Aun: harponul lui n-ar fi putut străpunge destul de adânc pieptul animalului, iar ghioaga sa era mănuită de brațe prea slabe ca să poată zdrobi coastele și rupe labele leului. Nu-i rămânea altceva de făcut decât să fugă – copacul sub care se afla era prea scund ca să-i ofere adăpost. Ceva mai departe se zărea un prag de piatră din care o brână foarte îngustă pornea către stânci.

Își adună puterile și se avântă într-acolo, în timp ce leul, cu un răget de furie, începu să coboare colina. Când Zur atinse scursura de lavă, iar leul nu-l mai putea vedea, profită de răgazul acela și, fără să-și încetinească goana, cercetă cu privirea stâncile și găurile din ele...

Parcursese mai mult de o treime din drumul spre piscuri. Când se opri și se întoarse, poteca din spatele lui era pustie; leul părea să se fi răzgândit sau, atras poate de altceva, urmărea noua pradă. Cu speranța că așa stăteau lucrurile, Zur se îndreptă către peretele stâncii. Dar nici nu făcuse primul pas, că un răcnet scurt îl cutremură până în străfundul măruntaielor. Recunoscă animalul negru. Sosea în salturi mari, mai înverșunat decât leii galbeni. Zur auzea crescând în spatele lui gâfâitul, scrâșnetul ghearelor pe piatră... Era prea târziu ca să mai poată ajunge la adăpost. Numai câteva sărituri și oasele lui aveau să trosnească între fălcile leului...

Deodată, privirile fugarului fură atrase de trei ieșituri ale stâncii. Aveau o formă curioasă și erau astfel așezate încât păreau niște crengi rupte, însă îi dădeau puțința să se cațere pe o a patra ieșitură, de unde s-ar fi putut urca pe creasta scursurii de lavă.

Zur sări, atinse prima ieșitură, se ridică pe cea de-a doua sprijinindu-se în mâini, apoi urmă a treia și în cele din urmă ultima, după care atinse creasta... Leul ajunsese chiar sub el, dar săritura lui, deși uriașă, fu în gol. Căzu la

pământ, își reînnoi încercarea încă o dată, apoi, cu un răget mânios, renunță. Botul îi rămase însă întors spre Zur, iar în ochii lui licărea un amestec de furie și uimire...

Fiul Pământului se întrebă dacă era mai bine să rămână pe creastă, ori să coboare pe partea cealaltă a scursurii de lavă. Căile pe care l-ar fi putut ajunge fiara erau două: dinspre câmpie sau pe lângă șirul de stânci. Atâta timp cât leul rămase neclintit, Zur stătu în cumpănă. De îndată ce-l văzu însă că începe să dea târcoale, se hotărî să fugă și, coborând panta, se avântă către apus. Cerceta neîncetat stâncile cu privirea, sperând că va găsi un adăpost: în mintea sa înfierbântată vedea deja peștera și silueta Leului Uriaș... Dar, ca și altă dată, fiara nu se zărea nicăieri; poate că stătea la pândă, răbdătoare și nemișcată, după cum tot atât de bine se putea ca el, Zur, să nu fi găsit calea cea bună... Toate aceste gânduri i se învâртеbeau în spatele frunții fără ca wahul să se poată opri asupra vreunuia anume. Nevoia grabnică de adăpost îi stăpânea toate simțurile și, aproape fără voie, se apropia de stânci...

Nu-l mai despărteau de ele decât câțiva pași, când își dădu seama că urmărirea reîncepuse. Leul negru făcuse un ocol, văzuse omul și se apropia cu salturi ce lăsau urme adânci în iarba înaltă. Printre stânci nu se deslușea nicio cale potrivită, iar Zur gonia la întâmplare, mânat doar de spaima prăzii urmărite...

Din nou zidul de piatră fu aproape și din nou gâfâitul răsună în urma omului, amestecat cu foșnetul ierburilor și clămpănitul fălcilor.

Zur se opri. În pieptul lui, inima făcea salturi asemenea leului din stepă, iar prin fața ochilor lărgiți de groază alergau învâlmășindu-se imagini de mult uitate. Și toate erau viața, viața pe care trupul său tânăr o iubea atât de mult și care acum era primejduită. Viața era acolo cu el, și tot acolo era moartea, purtată de colții și ghearele ascuțite ce-l hăituiau fără cruțare. Fiul Pământului se simți la fel de slab ca ibisul ajuns în puterea vulturului. Nu mai avea arme... Nu-i mai rămăseseră decât brațele sale nevolnice.

Clipele treceau, mai lungi decât zilele. Zur chibzuia:

acolo, leul negru; aici, vizuina în care își are culcușul Leul Uriăș. Cu salturi disperate, wahul gonea cu iuțeala vântului. Știa că va pieri, însă voia să ajungă în peștera celui alt, lângă adăpostul lor... Se afundă în gaura de bazalt căscată ca un bot, asemenea unei păsări în gâttelejul șarpelui.

Două răgete răsunară deodată. În lumina roșie a apusului, urmăritorul își înălțase statura neagră; din adâncul bârlogului creștea un trup enorm, care părea să nu se mai sfârșească. Două sărituri, ghearele repezindu-se să sfâșie, trosnetul fălcilor. Atât. Dat peste cap, leul negru se rostogolise și, învins, se târa, fugea, cu pânțele deschise, în timp ce viața i se risipea printre ierburi...

Nemișcat, cu capul ridicat semeț, celălalt îi privea goana, apoi trimise către apus răsunetul glasului său tunător.

Zur abia dacă văzuse lupta. Cu fața la pământ, cu palmele lipite de piatră, rămăsese nemișcat și tăcut. Până și groaza i se istovise: în fața Leului Uriăș dispăreau deopotrivă teama și speranța. Wahul se împăcase cu gândul celor ce vor urma, așa cum se împăcase cu gândul sfârșitului odinioară, când colții machairodusului i se înfipseseră în piept.

O singură dată mai mârâi uriașul, apoi, cu pași apăsați, lingându-și o zgârietură făcută de colții potrivnicului, se întoarse agale în peștera unde, încremenit, omul aștepta. Leul îl adulmecă, apoi își puse o labă grea pe spatele lui. Știa că poate sfâșia carnea aceea tremurătoare, dar n-o făcu. Răsuflarea îi devenea tot mai liniștită și Zur pricepu că leul recunoscuse mirosul trupului său, mirosul care se strecura în fiecare zi prin spărtura din perete. Și atunci nădejdea începu să-i reînvie, sângele îi purta prin vine vechile și neobositele dorințe. Privi în sus, spre botul monstruos și, amintindu-și că fiara îi ascultase adeseori glasul, murmură:

— Sub ghearele Leului Stâncilor, Zur este asemenea unei antilope.

O clipă, răsuflarea fiarei se iuți, apoi leul își retrase încet

laba. Wahul simțea, era încredințat acum că va trăi. Dacă fiara nu-l sfâșiasse pe loc, atunci nu-l va sfâșia niciodată. Zur nu mai era o pradă. Și nici nu va mai fi. El și Leul Stâncilor făcuseră un legământ.

Leul Uriaș continua să asculte glasul omenesc, ca și cum ar fi înțeles că vorbele acelea domoale, șoptite, erau pentru el. Ghemuit, cu labelle strânse sub el, stătea înaintea Fiului Pământului, adulmecându-l din când în când pentru a-i cunoaște mai bine mirosul; uneori îl atingea cu laba ținându-și ghearele ascunse, așa cum făcea odinioară atunci când se juca cu cei născuți în aceeași zi cu el.

Purtate de nori dinspre răsărit, umbrele serii umpluseră peștera cu o cenușă violetă; primele stele începeau să sclipască, iar adierile nopții rățăceau deja printre pereții stâncoși...

Atunci Leul Uriaș se ridică. În ochii lui se aprinse jarul nepotolit al vânătorului, iar nările începură să-i freamăte, adulmecând văzduhul. Zur înțelese că pentru el venise încă o dată clipa când i se hotăra viața sau moartea. Dacă fiara îl va lua drept pradă, Fiul Pământului n-avea să-l mai vadă vreodată pe Aun. De câteva ori, trupul uriaș se depărtă, apoi reveni lângă om și, de fiecare dată, focurile verzi din pupilele fiarei se fixară pe firava siluetă verticală... În cele din urmă, cu un sunet în care mârâitul se amesteca cu răgetul, leul părăsi peștera și se pierdu în noapte.

„Leul Stâncilor a făcut legământ cu Zur“, își spuse războinicul, apoi se apropie de crăpătura din perete și strigă cu voce răsunătoare:

— Aun!

Câteva clipe mai târziu, răsunară pașii ulhamrului și o ramură aprinsă își răspândi lucirile roșii. Fiul Bourului îl zări pe Zur și scoase un strigăt de spaimă:

— Tigrul mâncătorilor de oameni o să-l sfâșie pe Zur!

— Nu! răspunse wahul, apoi povesti cum fusese urmărit de leul negru și cum ajunsese în peșteră. Uimit, Aun ascultă întâmplarea aceea cumplită și minunată, mai surprinzătoare decât a lui Naoh și a conducătorului

mamuților. Sufletul său hoinar, însetat de necunoscut, se umplu de mândrie. Spuse:

— Aun și Zur sunt acum la fel de iscusiți ca Naoh. Apoi, neliniștea îi reveni: Zur nu poate rămâne mult timp în peșteră. Voi porni în întâmpinarea lui.

Cei doi oameni se întâlniră la poalele lanțului stâncos și după ce ajunseră în peștera lor și aprinseră focul, se bucurară de tihna deplină pe care le-o dădea siguranța, în clipele când în fiecare hățiș al junglei se întetea pânda, când mâncătorii de iarbă fugeau căutând cu disperare un adăpost printre desigurii, ori mureau sub ghearele fiarelor.

TIGRUL ȘI FLACĂRA

Aun și Zur se duceau adeseori la crăpătura din stâncă, iar când Leul Uriaș nu dormea se arătau și îi vorbeau.

La început, prezența lui Aun trezi neliniștea animalului; din pieptul lui lat porni un miorlăit neîncrezător sau, poate, mânios. Pe urmă, leul se obișnuie să amestece cele două mirosuri. Dacă venea uneori, la rându-i în fața crăpăturii, era numai pentru că în mintea lui de fiară nemiloasă simțea și el apăsarea singurătății.

Într-o seară, Aun zise:

— Este vremea să reînnoim legământul... Aun și Zur vor merge la peșteră, într-o zi când stăpânul ei va fi sătul, după o vânătoare bogată.

Zur se învoi, deși era mai puțin grăbit decât ulhamrul să-și pună viața în cumpănă. Legământul fusese făptuirea lui – și se gândea la asta cu plăcere, spunându-și că pentru ei n-ar mai fi dăinuit nicio primejdie dacă s-ar fi putut încredința că Leul Stâncilor nu le era dușman.

Într-o dimineață văzură în peșteră trupul unei antilope mari. O pulpă fusese de ajuns ca să sature fiara, ce dormea adânc, obosită de urmărirea prăzii și îndestulată de carne.

— Vom merge să-l vedem când se va trezi, spuse Aun... Două nopți de acum înainte nu-i va mai trebui pradă.

Gândul acesta îl urmări toată ziua, fie că rătăcea de-a lungul fluviului, fie că se odihnea la umbra stâncilor. Arșița pârjolea pământurile uscate și înmulțea viața din ținuturile umede. Rareori se mai zăreau pe câmpie siluete fugare, care dispăreau repede. Vulturii și șoimii se ascundeau, cocorii și bătlanii rămâneau nevăzuți – până-n zare totul părea pustiu. Departe, pe fluviu, un hipopotam se scufunda în valuri, iar un crocodil toropit de căldură se lăsa dus de apele galbene.

Către amiază, Aun și Zur ațipiră puțin, pe urmă, lenevind pe stânci, se lăsară purtați de visare.

Piatra, fierbinte la început, începuse să se răcească pe măsură ce umbra creștea și, în scurtă vreme, se porniră adierile răcoroase ale serii. În oameni se nășteau nenumărate simțiri cărora nu știau să le dea glas: dorința de viață, plăcerea pe care le-o aducea îndestularea, tristețea gândului că hoarda se afla departe, amintirea drumului lor spre târâmurii necunoscute, muntele și fluviul subteran, câmpiile și pădurile bogate în vânat pe care le găsiseră...

Când închidea ochii, Aun revedea dholeii, hienele și lupii pândind în fața focului, fiara roșie doborând rinocerul și pe el însuși omorând fiara roșie. Și, ca și atunci, inima începea să-i bată cu putere. Ulhamrul retrăia trecutul, iar dorința de a învinge făcea să i se încordeze mușchii la fel ca în clipele când leii dădeau târcoale împletiturii de liane, strămoșii mamuților zdrobeau pământul sau când pitonul înghițea antilopa...

Aceleași amintiri se cuibăreau și sub fruntea lui Zur. În mintea omului fără umeri ele căpătau însă alte înțelesuri; lui îi plăcea să se gândească mai ales la Leul Uriaș. Iar gândul i se întâlnea cu dorința lui Aun, care aștepta cu nerăbdare lăsarea serii.

Când soarele se făcu roșu, oamenii coborâră în adâncul peșterii. Leul nu dormea. Întins pe burtă, sfâșia pe îndelete antilopa vânată cu o noapte înainte.

— Să mergem la el! zise Aun.

Fiul Pământului încuviință în tăcere. Curajul lui se trezea mai greu, însă, odată ațâțat, wahul își risca pielea cu tot atâta hotărâre ca ulhamrul.

Se cățărară pe stânci, apoi coborâră la poalele lanțului stâncos.

Cirezile își terminaseră adăpatul și își căutau acum un adăpost. Papagalii umpleau văzduhul cu țipete ascuțite, un gibbon se cățara pe trunchiul unui palmier, dispărând în frunziș.

Când, după ce ocoliră stâncile, Aun și Zur ajunseră lângă intrarea vizuinii, apusul era aproape.

— Eu voi merge primul, rosti Aun. Așa era obiceiul său:

pieptu-i să fie înaintea lui Zur și să înfrunte cel dintâi pericolele. Însă de această dată Zur se împotrivi.

— Leul Stâncilor mă cunoaște mai bine. De aceea trebuie să fiu, la început, între Aun și leu.

Între cei doi, nu era loc pentru mândrie. Fiecare asculta vorbele celuilalt ca și cum ar fi fost ale sale. Aun înțelese că Zur avea dreptate.

— Du-te, îi spuse ulhamrul.

Apucase cu dreapta ghioaga, iar în stânga ținea cel mai zdravăn dintre harpoanele sale. În clipa aceea el își dădea seama, mai mult chiar decât Fiul Pământului, de primejdia ce-i amenința. Se priviră. Deasupra lor, pe creasta stâncii, un vultur își azvârlea în văzduh strigătul său de luptă...

Zur înaintă puțin câte puțin, până când trupul i se profilă în gura peșterii, apoi dispăru în întuneric. Brusc, se pomeni față-n față cu fiara. Leul Uriăș se opri din sfâșiatul cărnii, iar flăcările verzi ale ochilor lui îmbrăcară trupul firav al omului fără umeri. Nemișcat, acesta murmură:

— Oamenii vin să reînnoiască legământul. Curând va sosi anotimpul ploilor, când prada va fi mai rară și mai greu de prins. Atunci Leul Stâncilor va avea de partea lui șiretenia lui Aun și Zur.

Fiara închise pe jumătate pleoapele, apoi le redeschise și, ridicându-se, se apropie încet, plină de forța-i nepăsătoare. Capul său atinse umărul omului, iar Zur își trecu degetele prin coama aspră.

Wahul reînnoi gestul, îl repetă de mai multe ori, apoi cuteză chiar să scarpine fiara în lungul spinării. Iar ea rămase lângă om, nemișcată, răsuflând domol.

Zur încă mai ezita să-l strige pe ulhamr, când silueta acestuia apăru la intrarea peșterii. Aun păși înăuntru. Își înalță trupul cu mândrie: brațele sale cu mușchii încordați erau gata să arunce harponul sau să rotească ghioaga. Leul Uriăș își opri răsuflarea, încrețindu-și botul și colții îi sclipiră albi, cumpliti... Pe capul lui pielea se adunase în cute mari, ochii aruncau fulgere, iar coada biciuia văzduhul cu șuire amenințătoare.

— Și Aun va face legământ cu Leul Stâncilor, rosti omul

fără umeri. Aun și Zur trăiesc laolaltă în peștera de sus...

Fiara făcu prima săritură; ulhamrul era gata să-și rotească ghioaga pentru a izbi, însă Zur pași între el și leu. Lucirea mâniei din ochii verzi se stinse, iar răsuflarea i se domoli: înțelegerea cu oamenii era acum deplină.

În zilele care urmară, Aun și Zur se reîntoarseră de mai multe ori în peștera leului. Uriașul se obișnuise cu ei și chiar dorea să-i vadă aproape. Singurătatea nu-i mai plăcea. Era tânăr și până în toamna dinainte trăise într-o vizuină de pe malul unui lac: el, leoaica și puii care abia începuseră să vâneze. Într-o noapte, lacul se ridicase dintr-o dată, iar apele lui se repeziseră mugind peste hățișuri. Furtuna smulgea, și ducea cu ea palmierii; un torent înecase leoaica și puii, iar el, leul, fusese târât de apele dezlănțuite, laolaltă cu arborii rupți, și aruncat pe o limbă de pământ...

Un anotimp întreg, vechea vizuină rămăsese sub ape... Fiara încercase s-o regăsească, răbdătoare și încăpățânată; chiar și sub bătaia nemiloasă a ploilor reci de toamnă, răcnetele lui nu conteniseră; continua să-i caute pe ai lui, călăuzit de amintiri încă vii, ce-i tulburau somnul... Și astfel se scurseseră zile după zile, iar Leul Uriaș dăduse de stâncile în care își găsise un adăpost. O tristețe nelămurită continua însă să-i însoțească fiecă clipă. Dimineața, când se trezea, mirosea vizuina, căutând ceva fără să știe ce; când se întorcea de la hăituială cu prada în fălci, privea în jur după cei care odinioară o sfâșiau alături de el. Cu timpul, amintirile se încețoșaseră, apoi se risipiseră și fiara se deprinsese să nu mai simtă alt miros amestecându-se cu cel al trupului său.

Într-o seară, Aun și Zur îl însoțiră la vânătoare. Intrară toți trei în jungla pe care luna, aflată la jumătatea drumului pe cer, o scălda într-o lumină gălbuie. Mirosul fiarei trezi toți mâncătorii de iarbă aflați în culcușurile lor și îi goni spre alte adăposturi din adâncurile pădurii sau în înaltul copacilor. Cei care trăiau în cirezi își dădură de veste pe căi misterioase, numai de ei știute. Căci, în mijlocul vieții nesfârșite, leul peșterilor era ca într-un

deșert. Cu o lovitură de labă sfâșia măgarul, antilopa saiga, mistrețul sau căprioara; dintr-o săritură trântea la pământ calul și chiar bivolul; toți aceștia se dovedeau însă foarte pricepuți atunci când era vorba să dispară în desișul pădurii ori să tășnească în goană... Și astfel, nu o dată, revărsatul zorilor îl găsise pe vânător întorcându-se la bârlogul lui fără pradă, obosit și înfometat.

Nici în noaptea aceea nu izbutea să prindă vreun cerb axis sau o antilopă. Izul său aspru, pătrunzător, amestecat cu mirosul oamenilor, îndepărtase din preajma lor orice vânat.

În cele din urmă se așezară la pândă în locul unde jungla se întâlnea cu mlaștina. Aici văzduhul era plin de mirosul florilor, amestecat cu izul de mosc și de ierburi putrezite. Oamenii se despărțiră, căutându-și fiecare alt ascunziș: unul printre trestii, celălalt într-un crâng de bambuși. Însă toată prada dispăruse. Numai broaștele continuau să umple noaptea de orăcăituri. Undeva, departe, răsună ropotul unei turme care fugea. O bufniță își schimbă locul dintr-un copac în altul, zburând fără zgomot. Pe urmă se ivi un mistreț, ce scurma pământul cu colții lui încovoiați...

Era o făptură îndesată, cu ceafa groasă și picioarele subțiri; înainta încet, pufnind sau grohăind din când în când. Își cunoștea puterea, iar în adâncul minții sale greoaie sălășluia o cutezanță oarbă, care-l apăra aidoma perilor cenușii, aspri și zbârliți ce-i acopereau spinarea. Leoparzii se fereau din calea lui, iar el disprețuia hienele și puneă pe fugă lupii și dholeii; rănit sau întărâtat, ar fi fost în stare să înfrunte până și leul. Fiindcă izbutise să-i învingă pe toți cei care îl atacaseră, devenise netemător până la nesăbuință.

Ajuns lângă trestiiile printre care se ascunsese Zur, mistrețul se opri și adulmecă. Mirosul îi spuse că acolo se afla un gibbon sau un rhesus, făpturi slabe, din partea cărora nu-l pândeă vreo primejdie. Se mulțumi să grohăie, apoi se îndreptă spre bambuși. Atunci, pentru a-l abate către Leul Uriăș, Aun scoase strigătul său de luptă, pe care Zur îl repetă ca un ecou. Fiecare lucru necunoscut poate

ascunde o cursă - mistrețul știa asta. Nici gibbonul, nici rhesusul nu aveau astfel de glasuri. La cel de-al doilea strigăt, porni în goană spre locul unde stătea la pândă leul. Un trup uriaș țâșni prin aer; mistrețul încercă să-și înfigă colții, însă furia și înverșunarea îi fură zadarnice; fiara ce se prăbușise peste el era mai grea decât un bivol. Mistrețul se poticni, cu pântecul sfâșiat de ghearele tăioase, iar grumazul îi trosni între fălcile leului. Și, în timp ce șuvoiul roșu gălgâia peste ierburile strivite, mistrețul mai grohăi o ultimă oară.

Când prada fu adusă în peșteră, Aun vru să știe dacă legământul cu leul era deplin. Își luă securea și tăie o ciozvârtă din mistreț, iar fiara îl lăsă s-o facă. Oamenii știură atunci că puterea lor devenise tot atât de mare ca aceea a unei hoarde.

În zilele care urmară au vânat de mai multe ori împreună cu leul. Adeseori erau nevoiți să pândească la mare distanță de bârlogul fiarei, căci prada se ținea cât mai departe de stăpânul stâncilor. Și, de fiecare dată, Aun se bucura să calce pe pământul unor ținuturi necunoscute. Într-o dimineață îi spuse lui Zur:

— Ar fi bine să cunoaștem și alte locuri de hăituială. Curând va veni toamna și multe cirezi vor părăsi aceste pajiști. Ar vrea Zur să vină cu mine dincolo de vizuina tigrilor?

Zur înțelese nerăbdarea ulhamrului și, ca întotdeauna se învoi fără părere de rău să-l însoțească; deși mai puțin rătăcitoare, firea lui era stăpânită de aceleași porniri care înfierbântau sângele lui Aun.

— Vom merge să vedem ținuturile spre care coboară fluviul, răspunse wahul.

Își ascuțiră sulitele, afumară carne uscată, fripseră rădăcini și porniră la drum atunci când soarele abia începuse să se ridice pe cer. Zur nu părăsea peștera fără o strângere de inimă. Acolo cunoscuse siguranța și belșugul, și tot acolo făcuse legământ cu Leul Uriaș...

Până la mijlocul zilei continuară să înainteze nestânjeniți. Vederea pătrunzătoare a lui Aun și mirosul

lui, la fel de ascuțit ca al dholeilor, descopereau la timp orice primejdie; fiarele dormeau; numai țânțarii și muștele cu capul roșu bâzâiau prin văzduh, atrase de mirosul cărnii. În timpul popasurilor, oamenii se fereau să se așeze în apropierea vreunui mușuroi de termite, căci făpturile acelea mărunte apăreau pe neașteptate și nu plecau decât după ce devorau totul.

Când nomazii ajunseră la vărsarea râului în fluviu, trecuse cu mult de amiază. Aun cunoștea un vad și, după ce urcară pe malul celălalt, ulhamrul îl călăuzi pe Zur prin trecătoarea care ducea la locurile de hăituială ale tigrilor. Din clipa aceea, totul în jurul lor deveni de temut, căci dacă în timpul zilei leul nu-și părăsește bârlogul, în schimb, tigrul dă târcoale la orice vreme, iar vizuina și-o alege după belșugul de pradă ori după toanele sale și, de cele mai multe ori, în locuri pe care alte animale le-ar ocoli...

Pentru a cuprinde cât mai mult cu privirea, ulhamrul și Fiul Pământului nu mergeau unul lângă altul. La început, liniștea mâncătorilor de iarbă îi încredință că primejdia era departe: nici saiga, nici antilopa n-ar fi păscut fără grijă dacă tigrul ar fi fost prin preajmă. Curând însă, pajiștile rămaseră pustii și atunci teama și înfrigurarea puseră stăpânire pe cei doi nomazi. Ținutul în care pătrunseseră nu era nici pădure, nici câmpie: din loc în loc jungla se deschidea în luminișuri mari, se prefăcea în savană ori în bărăgan mlăștinos, pentru ca apoi să se adune iarăși în crânguri de bambuși și de palmieri.

Cât vedeau cu ochii, ei erau singurele făpturi vii, astfel că Aun socoti nimerit să se abată către fluviul în ale cărui unde mișuna o viață bogată. Gavialii brăzdau apa dintre insule; cârduri de păsări se bălăceau în micile golfuri; pitonii adormiți își uscau la soare pielea băloasă.

— Ne-am apropiat prea mult de tigri, rosti Zur cu glas scăzut.

Foarte atent, Aun continua să înainteze fără zgomot. Jungla, care până atunci se ținuse departe de mal, le scotea acum în cale o plasă de liane și măracini.

Fiul Pământului se opri și spuse:

— Tigrii vin aici să bea apă din fluviu.

Îi arătă lui Aun o spărtură în desiș unde se vedeau niște urme. Zur se aplecă și le cercetă. În aer, izul acru al marilor prădători era foarte puternic. Omul fără umeri se cutremură, adunându-se parcă în el. I se părea că ceva din făptura fiarelor continua să fie acolo, împreună cu mirosul lor...

Neliniștit, Aun desprinsese harponul din legătura care îl ținea pe umăr.

În adâncul desișului se auzi un trosnet și cei doi oameni încremeniră. Vremea fugii trecuse. Dacă fiarele erau acolo, nu le mai rămăsese altceva de făcut decât să lupte... Tufişurile rămaseră însă nemișcate, iar Aun, după ce adulmecă îndelung izurile aduse de vânt, spuse:

— Tigrii sunt încă departe!

Își reluă drumul, cu pași iuțiți de mușcătura spaimei. Nu după mult timp, desimea hățișurilor de pe mal îi sili pe războinici să-și schimbe drumul și să se afunde între crângurile de bambuși.

În cele din urmă ajunseră într-un luminiș unde pășteau câteva antilope. Cum apusul era aproape, căutară un loc potrivit pentru popasul de noapte. Cât cuprindeau cu ochii, nu se vedea nici măcar un colț de stâncă, iar să încerce să ajungă pe o insulă – de asta nici nu putea fi vorba: poiana era înconjurată de junglă, iar seara ar fi venit înainte ca ei să fi izbutit să iasă iarăși pe malul apei.

Zur descoperi câțiva bambuși care crescuseră foarte aproape unul de altul. Trei dintre trunchiuri lăsau niște deschideri atât de înguste încât nici măcar un om nu s-ar fi putut strecura înăuntru; doar două erau îndeajuns de largi pentru ca Aun și Zur să poată intra pieziș, însă un leu sau un tigru n-ar fi putut pătrunde printre ele; ultimele două deschideri erau ceva mai late la rădăcină, dar în sus se îngustau; acestea trebuiau astupate cu liane sau crengi până la o înălțime egală cu de două ori statura lui Aun.

Nomazii smulseră bambuși tineri și tăiară liane din care se putea face o barieră trainică. Fiul Bourului le curăți, iar

Zur, mai priceput, le împleti așa cum învățase de la strămoșii săi.

Când isprăviră soarele apusese, iar în poiană nu se mai vedea niciun mâncător de iarbă. Aprinseră focul, fripseră carne și rădăcini, apoi le mâncară în tihnă. Gustau din plin bucuria de a trăi. Niciunul dintre animale, nici chiar cele mai șirete, n-ar fi știut să se adăpostească atât de bine și atât de repede. După ce terminară de mâncat, mai rămaseră un timp în fața adăpostului.

Luna se afla aproape de jumătatea drumului ei, iar câteva stele își revărsau lumina slabă peste copaci și ierburi. Pierdut în gânduri, Zur se întreba cine erau oamenii ce aprindeau în fiecare seară focurile acelea din cer. Micimea lor îl umpleau de mirare: păreau niște tăciuni gata să se stingă, pe câtă vreme soarele și luna se asemănau cu focul pe care l-ar fi dat un morman uriaș de crengi. Dar dacă ardeau de atât de multă vreme, însemna că cineva hrănea acele focuri... Zur încerca să-i zărească pe oamenii aceia și nu putea pricepe de ce rămâneau veșnic nevăzuți... Alteori, se gândea la căldura pe care o dădea soarele: mai puternică atunci când el se afla în înaltul cerului decât spre seară, când focul lui creștea... Dar gândurile acestea îl oboseau repede pe Zur. Și wahul le dădea uitării pentru o vreme, uneori chiar pentru totdeauna... În seara aceea însă, își aminti de norii ce se umpluseră de văpăi după plecarea soarelui. Spre apus erau mai multe flăcări decât dacă ar fi fost puse laolaltă focurile pe care ulhamrii le aprindeau în serile de iarnă... Iar toate adunate dădeau mai puțină lumină și căldură decât soarele. Zur zăbovi o clipă asupra acestui gând, dar fu imediat înspăimântat de el. Nimeni dintre ulhamrii sau dintre oamenii fără umeri nu cugetase vreodată la asta... Rosti, aproape fără voie:

— Cine sunt oamenii care aprind focuri pe cer când soarele pleacă?

După ce se gândise un timp la tigri, Aun căzuse într-o toropeală plăcută, ce nu-l împiedica să deslușească, în mirosuri și sunete, semnele care vestesc pericolele nopții.

Întrebarea lui Zur îl dezmetici. La început nu o înțelese, dar nu se miră: Zur avea uneori judecăți pe care ceilalți oameni nu le puteau pătrunde.

Lăsându-și capul pe spate, Aun se uită la stele:

— Zur vorbește de focurile cele mici de pe cer?

— Nu... Zur spune despre focurile cele mari, roșii, ce tocmai au murit. Sunt oare hoarde străine care le aprind? ... Dacă-i așa, atunci ele sunt mai numeroase decât ulhamrii, kzamii și piticii roșii laolaltă.

Fruntea lui Aun se încreți. Prin minte îi trecu gândul neliniștitor al unor fapte ascunse undeva în înaltul cerului, însă gândul acela nu-i plăcu.

— Noaptea este cea care stinge flăcările soarelui, răspunse el cu tărie. Noaptea face ca focul nostru să strălucească mai puternic.

Răspunsul îl descumpăni pe Fiul Pământului; dar în vreme ce Aun goni din minte și uită întrebarea care pentru el n-avea nicio însemnătate, Zur continuă să se gândească la ea.

Adierile reci ale nopții începuseră să aducă freamătul făpturilor ce ieșeau din culcușuri numai după apusul soarelui. Animalele treceau, furișându-se grăbite prin poiană. Unele se opriră să privească focul ale cărui străluciri deveneau din ce în ce mai puternice. Simțind izul cârnii fripte, câțiva dholei dădură târcoale, însă dispărură curând.

Deodată, Aun se ridică în picioare și ascultă încordat, adulmecând mirosurile amestecate ce veneau dinspre junglă. Murmură:

— E timpul să intrăm în adăpost. Tigrlul este aproape.

Se strecurară printre bambuși. Dincolo de cercul de lumină, dintre măracini, se ivi un animal vârgat: la fel de puternic ca un leu, însă mai scund, mai lung și mai mlădios. Ulhamrii se temeau de el mai mult decât de toate celelalte fiare, căci leul nu era la fel de viclean, machairodusul nu-și avea locurile de hăituială de partea cealaltă a munților și, din toată suflarea hoardei, singurii care întâlneau leul peșterilor erau Naoh, Gun și alți doi

războinici bătrâni.

Tigrul mergea fără să se grăbească, iar unduirea trupului, dungile de beznă și lumină de pe spinare, păreau o amenințare mută. Vederea focului îl făcu să se oprească. Își ridică botul arătându-și pieptul acoperit cu peri deși, alb-gălbui; ochii îi străluceau ca niște tăciuni. Era cel mai mare tigru pe care îl văzuseră vreodată Aun și Zur. Cu toată neliniștea ce-i făcea inima să bată mai tare, Fiul Bourului simțea o însuflețire ciudată – îi plăceau fiarele, chiar atunci când îi erau vrăjmașe. Strigă, semetîndu-se:

— Tigrul mâncătorilor de oameni este mai puternic decât el!

— Acesta este ca un leopard, pe lângă Leul Stâncilor, adăugă Zur.

Dar amândoi știau că tigrul era tot atât de temut ca și fiara din peșteră, cu care făcuseră legământ.

După o scurtă șovăire, tigrul se apropie, pășind cu luare-aminte. Se temea de foc, căci îl cunoscuse pe pajiștea lovită de trăsnet și fugise înspăimântat din fața lui. Cel de acum semăna însă cu luminile care se aprind la sfârșitul nopților. Se apropiase atât de mult, încât începuse să-i simtă dogoarea; vedea strălucirea flăcărilor, auzea trosnete și o răsuflare greoaie și ciudată. Toate făceau să-i sporească neîncrederea. Se învârti în jurul focului, ținându-se la distanță, până când ajunse lângă crângul de bambuși. Desluși oamenii chiar în clipa în care le simți mirosul... Scoase un răget prelung, pregătindu-se de vânătoare.

Fără să stea pe gânduri, Aun îi răspunse prin strigătul său de luptă. Nedumerit, tigrul tresări, se opri și își privi potrivnicii. I se părură slabi. Izul lor i-l amintea pe al făpturilor temătoare, al prăzilor care nu știu decât să fugă. Trupurile lor nu erau mult mai mari decât ale lupilor, ori el luptase și învinsese potrivnici de temut. Dar ființele acelea, deși păreau fără apărare, îi erau necunoscute; iar tigrul învățase, în atâtea hăituieli și pânde, că primejdia venea din lucrurile pe care nu le deprinsese încă. Apoi mai era focul, făptura cu trup de lumină, așezată între el și pradă,

și asta îl neliniștea și mai mult.

Se apropie de bambuși cu multă precauție, apoi le dădu ocol: nu-i trebuia decât o săritură pentru a-și ajunge prada. Dar știa că trunchiurile i-ar fi retezat avântul. Nu se opri decât în fața împletiturii din crengi și liane. Le împinse cu laba și încercă să le smulgă pe cele mai subțiri, însă renunță repede atunci când harponul lui Aun fu cât pe ce să-l lovească peste bot.

Se retrase mârâind, nehotărât. Atacul neașteptat făcea ca animalele acelea noi să-i pară și mai de neînțeles. Furia creștea în el și, pufăind, se ghemui, pregătindu-se să sară. Țâșni drept spre bariera de ramuri, dar o înțepătură în grumaz îl făcu să se rostogolească înapoi, cu un răget de durere. Înțelegând că nu va izbândi pe calea aceea, tigrlul se așeză în iarbă, cu botul pe labe și rămase nemișcat... După o vreme i se făcu sete. Se ridică, scoase un răget prelung, iar după ce mai dădu de două ori ocol adăpostului, se îndepărtă. În desimea hățișurilor rămăsese o spărtură prin care se putea trece spre râu. Aun și Zur îl văzură dispărând prin ea.

— O să se întoarcă, spuse Zur... Și va veni și tigroaica...

În mintea pribegilor mai stăruia o vreme gândul primejdiei - însă n-aducea nici spaima, nici grija pentru soarta lor. Adăpostul de bambuși și liane îi apăraseră și avea s-o facă și mai departe. Nici măcar n-avea rost să vegheze. Se întinseră pe pământ și adormiră de-ndată.

PARTEA A TREIA

Către cea de-a treia parte a nopții, Ann se trezi. Luna coborâse în spatele junglei dinspre apus, iar lumina ei vărsa valuri alburii peste ramurile copacilor. Poiana era cufundată într-un întuneric cenușiu: lângă crângul de bambuși, focul mocnea, gata să moară.

Războinicul nu desluși la început decât desigur nemișcate, deși mirosul îi dădea de veste că fiara se afla pe-aproape. Apoi, din beznă, pe lângă un pâlț de palmieri, se desprinsă o umbră ce se apropie neauzită, de parcă ar fi plutit. Aun înțelese că tigrul venea spre ei, împărțit între neliniște și mânie. Cutezanța ce-l făcea pe ulhamr să se avânte în luptă împotriva mâncătorilor de carne creștea în el asemenea unui uragan năpustindu-se asupra apelor. Deși își știa potrivnicul mai puternic, iar gândul de a-l înfrunta îl făcea să se înfioare, dorința de a-și încerca tăria brațului și armele îl împingea înainte. Oare Naoh nu doborâse ursul cenușiu și tigroaica? Și nu el, Aun, fusese cel care omorâse machairodusul, învingătorul rinocerului? O clipă, în minte i se învolbură o patimă oarbă, ce se stinse însă repede: simțurile sale încordate și amintirea altor înclășări cu fiarele îl îndemneau să-și cumpănească bine atacul. Știa că nici Naoh, nici Fauhm n-ar fi primit să înfrunte tigrul dacă viața nu le-ar fi fost amenințată. Zur, care întotdeauna vorbea cu înțelepciune mai multă decât l-ar fi îndreptățit anii, l-ar fi sfătuit să fie cu luare-aminte. Trezit de foșnete, Fiul Pământului se ridicase într-un cot și îl privea pregătindu-se de luptă.

— Tigrul nu a găsit pradă, spuse wahul.

— Dacă se va apropia, răspunse ulhamrul fremătând de mânie, Aun va arunca asupra lui harponul și sulița.

— E primejdios să stârnim tigrul. Furia lui e cu mult mai mare decât a leului!

— Și dacă nu o să vrea să se depărteze de adăpost?

— Aun și Zur au hrană pentru două zile.

— Dar nu și apă! Iar tigroaica o să vină și ea.

Zur nu-i răspunse. Se gândise și el la asta. Știa că atunci când urmăreau o pradă, fiarele tărcate obișnuiau să o pândească pe rând. Răspunsul lui veni după o clipă de șovăială:

— Tigrul este singur încă de la începutul zilei; înseamnă că tigroaica e departe, într-o altă hăituială.

Aun nu-l mai asculta însă. Se uita la fiara care ajunsese la o aruncătură de piatră de crângul bambușilor. Îi vedea limpede smocurile de păr negru, aspru și țepos de pe bot, ochii ce ardeau în beznă. Ulhamrului nu-i plăcea strălucirea lor lacomă, iar pe Zur cruzimea din ei îl făcea să se cutremure. Când și când, tigrul răgea de furie neputincioasă. Se apropie și mai mult, apoi începu să se plimbe prin fața adăpostului, ori să-i dea ocol cu o răbdare care-i făcea pe oameni să se înfioare. Părea să aștepte ca deschiderile dintre trunchiuri să se lărgească, iar împletiturile de liane să se desfacă. De câte ori venea spre adăpost, nomazii tresăreau, dar tigrul se dădea înapoi, tot mai dezamăgit. Sfârși prin a se lungi la pământ, printre ierburile uscate. Continua să pândească și căsca la răstimpuri, iar colții îi luceau la lumina ultimelor pâlpâiri ale focului.

— Tot acolo va fi și mâine, spuse Aun.

Zur nu-i răspunse. Își făcea de lucru cu două crenguțe de terebint, culese din grămada de lemne pregătite pentru foc. Despică una dintre ele, apoi o tăie, o mărunți în așchii pe care le adună la un loc.

— Zur nu trebuie să aprindă focul aici! spuse Fiul Bourului, privindu-l cu nedumerire.

— Nu bate vântul, pământul este gol, iar bambușii tineri. Nu e nicio primejdie, îl încredință wahul lovind cu silexul în piatra de marcasită. Lui Zur nu-i trebuie un foc mare...

Aun nu mai spuse nimic. Continuă să se uite la wahul care încerca să aprindă capătul unei crengi de la flăcările ce se ridicau dintre așchii. În scurtă vreme, ramura luă foc și începu să răspândească o lumină vie. Atunci, aplecându-

se printr-una din deschizături, Fiul Pământului azvârli bățul aprins spre tigru... Flacăra zbură prin văzduh și căzu printre ierburile uscate ca iasca, căci nu era încă vremea când negurile nopții se prefac în rouă.

Tigrul sări brusc într-o parte, ferindu-se din calea focului zburător, care dispăru printre tulpinile înalte din spatele lui. Aun izbucni într-un hohot de râs nestăpânit. Atent, Zur continua să privească, întrebându-se dacă nu era nevoie să aprindă o nouă ramură.

În ierburi nu se vedea decât o scânteiere slabă, roșiatică. Tigrul se culcase la loc, reîncepându-și pânda...

După o scurtă ezitare, Zur aprinse și cea de-a doua creangă de terebint. Focul strălucea deja la capătul acesteia când, deodată, din ierburile aflate în spatele tigrului se ridică o lumină albă care crescuse și se întinse iute împrejur. Fiara țâșni în picioare cu un răget furios și se pregăti să se năpustească asupra adăpostului oamenilor. Atunci Zur azvârli creanga arzândă, care nimeri tigrul în piept. Înnebunită, fiara se răsuci, se tăvăli, apoi o luă la goană făcând salturi mari, în vreme ce văpăile îi călcau pe urme, înghițind ierburi și tufișuri. Într-o clipă, limbile de foc îi tăiară calea. Cu un scâncet în care furia făcea loc spaimei, mâncătorul de carne trecu printre flăcări și dispăru în goană.

— Tigrul n-o să mai vină, rosti Zur. Nicio fiară nu se întoarce acolo unde a fost mușcată de foc.

Șiretenia wahului îl umplu de încântare pe Aun, iar râsul lui bubuitoare răsună peste câmpie ca un strigăt de biruință.

— Zur este mai viclean decât Gun, cel cu oasele uscate! spuse el, strângând umărul Fiului Pământului.

Tigrul nu mai reveni, iar Aun și Zur dormiră liniștiți până ce se crăpă de ziuă. Deasupra luminișului pluteau aburi albastrii, jungla era tăcută, văzduhul părea încremenit. Toate rămaseră astfel până la ivirea soarelui. Atunci, peste hățișuri trecu un freamăt, iar de-a lungul fluviului viața începu să pulseze iarăși. Fiul Bourului ieși din adăpost și scrută întinderile. Sub bolta limpede a dimineții nu se simțea mirosul nici unui mâncător de

carne, iar turmele de axis care porniseră spre pășunile pline de rouă îi întăriră încrederea.

Întorcându-se către Zur, ulhamrul spuse:

— Ne continuăm drumul. Vom merge însă întâi spre apus, ca să nu întâlnim tigrul.

Porniră înainte să se fi luminat de-a binelea. Cețurile începuseră să se destrame și se ridicau încet, pentru a se pierde în adâncul palid al cerului, care treptat-treptat devenea albastru. La început rare, animalele deveniră tot mai numeroase, iar pentru nomazi fu un semn sigur că ieșiseră din ținutul tigrului. Cu toate acestea, Aun continua să adulmece la răstimpuri văzduhul.

O boare fierbinte învăluia frunzișul; muștele cu cap roșu hărțuiau oamenii, iar razele soarelui, strecurate printre ramuri, le mușcau din carne, asemenea termitelor. Maimuțele se strâmbau la ei din copaci, iar papagalii se certau, umplând pădurea de larmă.

— Tunetul va bubui peste câmpie, spuse Fiul Pământului.

Aun se opri și privi spre apus, unde începea o rariște, dincolo de care se vedea o fâșie de cer fără niciun nor. Oamenii simțeau o neliniște ciudată, pe care nimic nu o îndreptătea, dar care plutea peste întinderi, nevăzută, strecurându-se în toți și în toate.

Aun și Zur se îndreptară către fluviu, străbătând jungla. Amiaza se apropia, iar furtuna continua să fie doar o amenințare mută, la marginea zării. Făcură popas și mâncară fără plăcere carnea friptă în ajun, apoi se odihniră la umbra desigurilor. Când porniră mai departe, primii nori începuseră deja să se ivească spre apus. Albastrul cerului se acoperea cu un alb lăptos, se auzeau răgetele barasangilor și mugetele grave ale bivolilor, iar cobrele se strecurau grăbite printre ierburi...

Câteva clipe, războinicii stătură la îndoială, întrebându-se dacă trebuiau sau nu să-și continue drumul. Locul în care se aflau nu era potrivit pentru popas: crengile și frunzișul arborilor se ridicau la prea mare înălțime, pământul era moale și nu se vedea nicăieri vreun loc unde

să se poată adăposti de ploaia ce avea să se reverse peste pădure... Norii goneau peste creștetele copacilor, iar vântul învolbura frunzișul. Apoi, brusc, vântul se potoli și se așternu o liniște apăsătoare. Spre miazăzi, creștea un zid de fum negru, din ale cărui margini țâșneau la răstimpuri fulgerări verzi. Pe urmă, pădurea fu străbătută de luciri palide. Când zidul de nori acoperi jumătate din cer și începu să coboare spre răsărit, animalele fură cuprinse de o spaimă fără nume și rămaseră încremenite. Nomazii nu văzură decât o căprioară care fugea căutându-și adăpost... Toate făpturile pământului se temeau de apă -, cea care face semințele să încolțească și hrănește pădurea, dar care, odată dezlănțuită, nimicește copacul, iarba și orice viețuitoare cu pene sau blană.

Cei doi nomazi cunoșteau și ei neliniștea acelor clipe de așteptare. Și, în timp ce Aun se gândea la un adăpost, Zur se uita tot mai des în sus, încredințat că, dintr-o clipă într-alta, norii cei negri aveau să se năpustească asupra-le asemenea unor zimbri furioși. Mugetele lor se și auzeau. Depărtarea le făcea să pară profunde, ca răgetele unor lei ascunși în spatele colinelor. Pe urmă copacii vuiră, iar luminile deveniră străfulgerări. Jungla se deschise în fața nomazilor și, curând, aceștia ajunseră la marginea unei mlaștini în care se vărsa un lac; nici urmă de adăpost în ceața ce-i înconjura de pretutindeni. Bubuitul tunetului se auzea tot mai des. Oamenii se opriră sub bolta de rădăcini a unui banian. Un leopard se furișă pe lângă ei și dispăru, iar plânsetele ascuțite ale semnopitecilor se întetiră. Brusc, șuvoaiele se prăvăliră peste ei, năucitoare. Mirosul fulgerelor, al ierburilor arse și al făpturilor înfricoșate fu șters și dus de răbufnirile vântului, de curgerea necurmată a ploii. Apele lacului crescură, umplând mlaștina, apoi începură să se reverse în pădure.

Cei doi războinici trebuiră să dea înapoi, însă din spatele lor soseau alte ape, al căror muget se pierdea în vuietul furtunii. Fugiră la întâmplare, hărțuiți de torente. Abia scăpau de atacul unor valuri, că altele se năpusteau asupra lor, pe negândite. Aun gonia ca hăituit de fiare, iar Zur îl

urma, aplecat înainte, după obiceiul oamenilor fără umeri. Curând lăsară în urmă pădurea înecată de ape și își continuară drumul spre răsărit, unde prăpădul nu ajunsese încă.

Traversară luminișuri, se strecurară printre bambuși, palmieri și liane, până când o mlaștină revărsată îi sili s-o ia către apus. Furtuna se potolea. Răbufnirile vântului păreau să-și mai fi istovit furia, apele, înghițite de pământ, începeau să scadă... Nomazii dădură peste albia unui șuvoi ce le tăia calea. Se opriră, încercând să-și dea seama cât de adânc era și dacă-l puteau trece. Deodată, fulgerul se abătu asupra unui pâlc de abanoși, secerându-i, iar pe celălalt mal un corp prelung se ridică și țâșni într-o săritură enormă. Aun și Zur recunoscuseră tigrul. După ce se învârti de câteva ori, înnebunită, fiara păru să se domolească, pe urmă se opri și ochii ei sclipiră la vederea oamenilor...

Instinctul îl avertiză pe Aun că era același tigru care dăduse târcoale adăpostului lor. Apoi Zur îi arătă blana de pe piept, pârlită de flăcări. Deși nelămurit, tigrul recunoscuse și el făpturile verticale, care făcuseră ca focul, bariera de liane și văpăile ce mistuiseră ierburile, să i se pară atât de neînțeles. Le reîntâlnea chiar în clipa când un alt foc lovise abanoșii. Cele două imagini se amestecară cu amintiri despre alte lucruri de temut, iar asta spori neliniștea fiarei.

Toți trei rămaseră un timp nemișcați. Distanța care îi separa pe oameni de fiară era prea mică pentru ca ei să poată fugi. Deja, Aun își desprinsese harponul, iar wahul se pregătea și el de luptă.

Zur fu primul care lansă arma. Sulița șuieră deasupra apei și lovi tigrul lângă ochi. Fiara scoase un urlet, își luă avânt și sări. Sângele o orbea și, din pricina durerii și a mâniei, săritura fu prea scurtă: tigrul se prăbuși în torent, fu răsucit de ape, însă reuși să se agațe de mal. Aun se năpusti și harponul lui izbi fiara în piept, chiar în scobitura umărului. Turbat de furie, tigrul se cățăra pe mal și se repezi asupra oamenilor. Șchiopăta însă, și asta îi încetini

goana; cea de a doua suliță a lui Zur i se înfipse în coaste, iar Fiul Bourului îl răni la ceafă... Apoi, cu ghioaga ridicată, Aun așteptă. Primi atacul din față și lovi în plin țeasta fiarei, în timp ce wahul, dintr-o parte, căuta să-i zdrobească coastele. O gheară zgârie pieptul ulhamrului, dar acesta se feri iute și izbi din nou, oprind tigrul pentru a doua oară. Înainte ca fiara să se poată dezmetici, ghioaga lui Aun lovi pentru a treia oară, cu atâta forță încât tigrul rămase nemișcat, ca adormit. Fără să zăbovească, războinicii îl izbiră în coaste și în labe, iar trupul uriaș se prăbuși, cutremurat de ultimele tresăriri ale vieții. Când Fiul Bourului îi crăpă unul din ochi fiara urlă pentru cea din urmă oară, apoi vârful suliței lui Zur îi străpunse inima.

PĂDUREA OAMENILOR LEMURIENI

Pe urmă veniră zile mai bune. Războinicii înaintară cu îndrăzneală în ținuturile în care fluviul se lățea nespus de mult. În ei trăia bucuria învingătorilor, care, fără să-i îndemne să uite de primejdii, îi făcea încrezători în puterea brațelor și dibăcia minții lor. În ținutul cel nou găseau cu ușurință locuri de popas și adăposturi pentru noapte: în junglă și pe malul apei, printre stânci sau în scobiturile bătrânilor copaci, în hățișurile pline de măracini atât de mari, încât, după ce-și croiau drum cu securea prin desișul lor, nu le rămânea decât să astupe tunelul prin care intraseră și adăpostul era gata.

Un lac ivit în cale îi sili să se îndepărteze de fluviu și, nu după mult timp, ajunseră la un munte. Nu era prea înalt și nici foarte mare. Îl ocoliră și, după încă o zi de mers, intrară într-o savană cu ierburi galbene, legănându-se în bătaia vântului. Dincolo de ținutul foșnitor începea o pădure, iar spre răsărit se zărea un perete drept de stâncă din care țâșneau două râuri gemene.

Aun și Zur ajunseră la pădure chiar înainte de a se înnopta și își găsiră adăpost în crăpătura unei stânci, a cărei intrare o baricadară cu crengi. Apoi aprinseră un foc în savană și fripseră carnea vânatului la flăcările lui. Văzduhul nu era atât de fierbinte ca în câmpie, iar dinspre munți bătea un vânt ușor, care înfiora frunzișul. După atâtea seri înăbușitoare, cei doi oameni se bucurară de răcoarea plăcută ce le amintea de văile ulhamrilor. Plăcerea de a respira era aproape tot atât de mare ca și aceea de a mânca. Foșnetul pădurii semăna cu susurul unei ape care curgea în depărtare. Uneori auzeau răgetul câte unei fiare, râsul hienelor sau urletele dholeilor.

Deodată, se stârni larmă și, printre arbori, se iviră niște siluete ciudate, semănând deopotrivă cu câinii și cu piticii roșii. Aveau chipuri aproape omenești, ochi rotunzi și

foarte apropiați, iar cele patru picioare se terminau cu degete în loc de labe.

Aun și Zur îi recunoscuseră: erau rhesuși. Aveau părul verde pe spate și galben pe piept, iar fețele roșii ca soarele când apune. Toți rămăseseră cu ochii ațintiți la foc. Fiul Pământului nu-i disprețuia. Într-un fel, chiar îi credea făpturi asemeni lui, așa cum erau mâncătorii de oameni, iar Aun împărtășea această convingere. De când pătrunseseră în ținuturile noi, întâlniseră destui rhesuși, și nu păreau deloc primejdioși. Cu toate acestea, datorită asemănării lor cu piticii roșii, le trezeau celor doi războinici o silă pe care nu și-o puteau învinge... După ce priviră un timp jocul flăcărilor, rhesușii se cățărară în copaci și acum alergau din creangă-n creangă cu o iuțeală și-o ușurință de necrezut, făcând sărituri tot mai mari. În cele din urmă, unul dintre ei se lăsă să alunece pe pământ și înaintă către foc. După câțiva pași se opri și scoase un soi de scâncet prelung, care semăna cu o chemare.

Amintindu-și de trădarea piticilor roșii, Aun ridică harponul, însă îl lăsă să cadă atunci când sunetul se repetă. După o ezitare, rhesusul mai făcu un pas, apoi încremeni, stăpânit deopotrivă de teamă și de curiozitate.

Se auzi un urlet, apoi un altul, și pe vârful unui dâmb se iviră trei lupi. Vântul bătea spre ei și nici oamenii, nici rhesușii nu le simțiseră apropierea.

Rhesusul încercă să ajungă la un copac, însă cel mai iute dintre lupi îi tăie calea, iar ceilalți doi se postară astfel încât să-i împiedice retragerea. Singura cale liberă care-i rămăsese era spre foc. În vreme ce semenii săi din copaci se dezlănțuiau într-o zarvă nebună, maimuța de pe pământ păru câteva clipe dezorientată. Își întoarse fața către oameni, pe urmă văzu că lupii strângeau cercul și, înnebunită, se aruncă înainte...

Îi mai lipsea puțin ca să ajungă la foc, însă fiarele erau tot mai aproape... Rhesusul scoase un geamăt disperat: între flacăra care îl înspăimânta și mâncătorii de carne – ce să aleagă? Sosise clipa morții, iar el înțelesese asta. Se mai răsuci o dată spre pădure, către arborii cu frunzișul

des, în care ar fi scăpat cu atâta ușurință de colții fiarelor; apoi, scânci iarăși, cerând oamenilor ajutor și cruțare.

Zur se ridică, cu sulița pregătită. În străfundurile minții sale, în care dormita instinctul rasei, ceva se răzvrătea acum. Se avântă spre maimuță, iar lupul dădu înapoi în fața siluetei verticale. La rândul său, Aun își îndreptă statura. Lupii urlară, apoi, fără să se apropie prea mult, se prefăcură că se reped și își rânjiră colții.

Disprețuitor, Aun azvârli o piatră. Atins în umăr, lupul cel mai îndrăzneț se retrase către ceilalți doi.

— Lupii nu merită nici harponul, nici sulița! strigă batjocoritor Aun.

Ascunse în copacii de la liziera pădurii, maimuțele se agitară sărind care încotro, în vreme ce rhesusul de pe pământ, nemișcat, se uita la cei care îl salvaseră de la moarte. Brațele sale lungi continuau să tremure, iar frica nu-l părăsise cu totul: se temea de siluetele care se ridicau atât de drepte și de glasurile ce nu-i aminteau niciunul din sunetele auzite de el până atunci în pădure sau în stepă. Încetul cu încetul, bătăile inimii i se potoliră, iar ochii lui rotunzi nu se mai dezlipiră de pe chipurile oamenilor. Începea să capete încredere: când cel mai puternic nu a lovit, după un timp, cel slab crede că nici nu va lovi vreodată. Rhesusului îi era frică acum doar de foc și de lupi. Pe urmă și teama de foc scăzu, apoi dispăru: văzuse că văpăile nu treceau niciodată de crengile îngrămădite în calea lor.

După ce goniră lupii, Aun și Zur își priviră mai atent oaspetele. Se așezase înaintea lor și părea un copil care aștepta ocrotire, iar mâinile lui mici și pieptul slab făceau asemănarea și mai deplină.

— Lupii n-au să-l mănânce pe piticul verde! spuse Aun râzând.

— Aun și Zur te vor duce înapoi la arbori, adăugă wahul.

Se apropiară de ea, iar maimuța fu din nou cuprinsă de frică. Trupul îi părea scuturat de furtună. Curând însă, se liniști: glasurile celor doi nu răsunaseră la fel ca atunci când amenințaseră lupii, iar mișcările lor erau domoale.

Între cele trei ființe se înfiripă înțelegerea. Pentru Aun și Zur, clipa aceasta însemnă începutul unei bucurii ascunse: aveau din nou pe cineva care le trezea curiozitatea și îi făcea să se simtă mai puțin singuri...

Timpu trecea, iar lupii continuau să pândească. Furioși împotriva focului, porniți împotriva oamenilor, înnebuniți de faptul că prada le scăpase nu prin șiretenie ori prin iuțeală, ci printr-o împrejurare pe care nu izbuteau s-o priceapă, dădeau târcoale, oprindu-se din când în când să-și urle mânia. În cele din urmă dispărură, topindu-se în noapte.

Rhesusul nu se îndepărtă imediat. Începuse să se obișnuiască cu focul; dinspre munte sufla acum un vânt mai rece, iar pe cerul lipsit de nori străluceau o mulțime de stele. Animalul imită oamenii care, ghemuiți lângă foc, se bucurau de răsuflarea caldă a flăcărilor. Într-un târziu, rhesusul scoase un scâncet, îi mai privi o dată pe cei doi, apoi porni în salturi spre copaci. Aun și Zur fură cuprinși de o tristețe nelămurită...

A doua zi, războinicii se afundară în pădure. Grosimea arborilor și măracinișul des îi uimi. Șerpii erau mai rari decât în câmpie; pe crengile copacilor poposeau triburi de corbi cu capul alb care umpleau văzduhul și îi asurzeau pe oameni cu croncănitul lor; în luminișuri pășteau turme de bivoli, iar în copaci puteau fi văzuți, uneori, cățărându-se urși negri; spre sfârșitul zilei întâlnește și un leopard, care-și văzu însă de drum, fără să-i atace. Pe urmă apărură hoardele semnopitecilor bărboși și cu cozi lungi. Se strângeau ciorchine pe ramurile copacilor și, de acolo, își strigau bucuria de a fi împreună, în pădurea care le dădea hrană și-i ocrotea.

În cea de a patra noapte, Aun simți un iz ciudat. De când pătrunseseră în ținuturile noi, niciun altul nu se apropiase atât de mult de al omului. Tresări și neliniștea făcu să-i bată inima mai repede. Nici mirosul tigrlui, nici cel al machairodusului sau al leului negru nu i s-ar fi părut atât de înspăimântător.

Îl trezi pe Zur pentru ca acesta să se pregătească de

luptă și amândoi își încordară simțurile. Cele ale wahului, nefiind atât de ascuțite ca ale ulhamrului, nu prinseră decât un iz vag, ce nu-i spunea nimic, însă Aun, care adulseca cu nările dilatate, spuse:

— Mirosul seamănă cu cel al kzamilor.

Kzamii erau cei mai cruzi dintre oameni. Aveau fețele acoperite cu un păr ce semăna cu blana vulpii, și care le creștea în smocuri pe piept. Brațele le erau la fel de lungi ca ale oamenilor copacilor, picioarele scurte și curbate, coapsele groase, iar tălpile late. Kzamii îi mâncau pe ulhamrii învinși și-i devoraseră pe oamenii fără umeri care căzuseră în mâinile lor.

Câtva timp, mirosul păru să slăbească, de parcă ființa misterioasă se îndepărtase, apoi reveni, mai puternic decât înainte, astfel încât și Zur putu să-l deslușească.

— Fiul Bourului are dreptate, spuse el. Este aidoma mirosului kzamilor.

Neliniștea amestecată cu nerăbdarea iuți răsuflarea lui Aun. Ghioaga aștepta pregătită la picioarele lui și un propulsor stătea gata să trimită harponul la distanță... Acum era sigur că erau pândiți de două făpturi: mirosul venea din două părți. Spuse șoptit:

— Ei ne văd, iar noi nu-i putem vedea. Trebuie să facem astfel încât să-i vedem și noi.

Mai înclinat să aștepte și mai prudent decât ulhamrul, Zur rămase tăcut.

— Focul ne luminează, reluă Aun. Își ridică ghioaga și se pregăti de luptă.

Wahul încerca zadarnic să deslușească ceva în întunericul din jur. În cele din urmă, încredințat și el că vrăjmașul putea să atace pe neașteptate, încuviință.

Fiul Bourului se și depărtase. Tăcut, wahul porni pe urmele lui. Aplecați, cercetând fiecare desiş, războinicii se opreau din când în când să asculte foșnetele și să adulsece adierile nopții. Aun ținea într-o mână ghioaga, iar în cealaltă propulsorul. Pe măsură ce înaintau, mirosul devenea tot mai puternic, iar convingerea ulhamrului că nu putea fi vorba de mai mult de două ființe se întărea.

Un foșnet, ramurile unui hățiş se clătinară, apoi pe pământ răsunară niște pași grăbiți. Prin țesătura de crengi, Aun și Zur întrezăriră o siluetă despre care n-ar fi putut spune dacă era sau nu verticală, însă zgomotul fugii părea făcut de două tălpi; nici rhesusul, nici semnopitecul, nici chiar gibbonul n-ar fi fugit astfel.

— Sunt oameni, spuse Aun cu voce scăzută.

Se opriră cutremurați. Umbra întrezărită căpătă o semnificație îngrozitoare. Atunci, în fața primejdiei, Aun slobozi strigătul său de luptă. Se auzi o a doua fugă, după care zgomotul pașilor se îndepărtă, iar mirosul deveni tot mai slab. Ulhamrul se avântă, însă mai întâi lianele, pe urmă o mlaștină îl siliră să se oprească. Zur îl întrebă:

— De ce și-a trimis Aun strigătul de luptă? Poate că oamenii aceia nu aveau de gând să ne atace.

— Fiindcă au mirosul kzamilor.

— Mirosul oamenilor cu păr albastru seamănă și el cu cel al kzamilor.

Cuvintele acestea îl umplură de uimire pe ulhamr. Instinctul sau prudența îl făcu să mai rămână un timp nemișcat și să adulmece împrejurimile, după care zise:

— Sunt departe.

— Ei cunosc pădurea, iar noi nu o cunoaștem, rosti Zur. În noaptea aceasta nu-i vom mai revedea. Trebuie să așteptăm dimineața.

Aun rămase tăcut. Se depărtă câțiva pași și se întinse pe jos, lipindu-și urechea de pământ. După o vreme desluși, deși anevoie, goana ființelor necunoscute. Treptat, zgomotul fugii acestora scăzu, apoi nu mai putu fi deosebit, căci fusese acoperit de mârâiturile unei haite de dholei care se apropiau.

— Oamenii pădurii n-au cutezat să lupte! spuse ulhamrul ridicându-se. Sau poate că s-au dus să-și cheme frații.

Se întoarseră la foc și puseră pe el ramuri uscate ca să-i hrănească lumina. În inimile lor se strecurase însă o neliniște apăsătoare... Sub arbori se așternuse tăcerea. Primejdia părea să se fi îndepărtat pentru o vreme și Aun adormi în timp ce Zur continuă să vegheze lângă flăcări.

Dimineața îi găsi nehotărâți. Trebuiau să-și continue drumul ori era mai bine să se-ntoarcă? Mai puțin dornic de aventuri, Zur ar fi vrut să trăiască pe malul fluviului, în peșteră, unde legământul cu fiara îi făcea de neînvins. Lui Aun, însă, gândul de a da înapoi nu-i plăcea deloc și de aceea spuse:

— Dacă o să ne întoarcem din drum, oamenii pădurii ne vor lua urma. Și dacă or mai fi și alții în ținuturile prin care am trecut?

Vorbele acestea i se părură lui Zur cu atât mai înțelepte cu cât se gândise la ele înainte chiar ca Aun să le dea glas. Știa că oamenii colindă întinderile mai mult decât șacalii, lupii său dholeii. Singurele care călătoreau mai departe decât oricare din făpturile pământului erau păsările... Chiar dacă nu întâlneau în drumul lor nicio hoardă, se putea ca una sau mai multe să-și fi avut sălașul și locurile de vânătoare undeva pe-aproape. Și, tot așa, se putea foarte bine să dea peste triburi străine în drumul lor de înapoiere. Deși Zur era mai prevăzător din fire decât ulhamrul, curajul lui nu era cu nimic mai prejos, amestecându-se cu un soi de ciudată resemnare în fața sortii. Toți din neamul său pieriseră, și el se mira uneori că mai era încă printre cei vii. Fără Aun, ar fi fost singur: toate bucuriile lui izvorau din legământul de frăție cu ulhamrul și nicio nenorocire nu-i părea mai cumplită decât aceea de a trebui să trăiască fără Aun.

Ziua se scurse în liniște, iar când hotărâră locul de popas, în jurul lor nu se simțea niciun miros străin. Se aflau în adâncul pădurii, într-un luminiș unde focul trăsnetului aprinsese cândva mai mulți copaci și devorase iarba. Trei stânci așezate laolaltă alcătuiau un adăpost ce nu mai trebuia întărit decât cu ghimpi sau mărăcini. Nomazii fripseră o pulpă de antilopă și o mâncară toată, apoi se culcară sub cerul liber. Când Aun se trezi, zorii erau aproape. Ulhamrul îl văzu pe wah în picioare, ascultând atent, cu capul întors spre miazănoapte.

— Zur a auzit leul sau tigru?

Zur nu știa; i se păruse că adierile aduceau un iz ciudat.

Aun adulmecă și el, cu putere și îndelung, apoi rosti:

— Oamenii pădurii.

Îndepărtară bariera de spini și ulhamrul porni fără să se grăbească spre miazănoapte. Mirosul slăbea, deci nu era decât urma fapturilor necunoscute din ajun. Ar fi fost primejdios să-i urmărească singur prin bezna desigurilor. Se întoarse la adăpost și așteptă împreună cu wahul să se facă ziuă. Negurile care veneau dinspre răsărit prinseseră deja să se risipească. O pasăre stingheră trimitea în văzduh primul cântec al dimineții. Pe urmă veni rândul luminilor răzlețe și palide ce-și făceau loc printre nori și, curând, totul se umplu de strălucirea noii zile. La răsărit, printre trunchiurile uriașe, apăru și începu să crească rugul stacojiu al soarelui care-și începea drumul pe cer.

Wahul și ulhamrul porniră și ei mai departe. Hotărâseră să meargă spre miazănoapte, căci primejdia de a fi surprinși pe nepregătite li se păruse mai mare decât aceea de a porni în urmărirea celor care îi pândiseră la adăpostul întunericului. Instinctul le spunea că era nevoie să cunoască mai întâi înfățișarea, puterea și armele străinilor. Asupra acestui lucru, prudența lui Zur și dorința de luptă a lui Aun se întâlneau într-o înțelegere deplină.

Mergeau repede. Puține piedici li se iviră în cale. S-ar fi zis că potecile fuseseră bătătorite anume de trecerea unor tălpi omenеști. Aun continua să simtă mirosul străin, care rămase mult timp slab, dar deveni mai deslușit spre mijlocul zilei. Nerăbdător, ulhamrul iuți pasul. Pădurea începea să se rarească și, curând, fu înlocuită de un luminis presărat cu arbori scorburoși, tufișuri și ferigi; ici și colo se vedea câte un ochi de apă stătută... Aun șovăi o clipă, apoi mirosul reapăru, mai puternic. Nomadul scoase un strigăt bucuros: în pământul moale se vedeau urme proaspete de pași. Se deslușea limpede forma unor tălpi late, având fiecare câte cinci degete și care semănau mai mult cu picioarele omului decât cu cele ale driopitecului.

Aplecat spre pământ, Fiul Bourului cercetă cu încordare urmele, apoi rosti:

— Oamenii pădurii sunt aproape... Ei n-au ajuns încă la

adăpostul lor.

Își reluară drumul cuprinși de întărâtare, dar cu prudență înzecită. Nu se apropiiau niciodată de un tufiș înainte de a-i fi dat ocol. După ce meraseră astfel o vreme, Aun arătă spre un crâng în care creșteau arbuști de lentisc și spuse cu voce joasă:

— Sunt acolo!

Fură pătrunși de același fior: nu puteau ști cât de vicleni ori de puternici erau vrăjmașii. Tot ce știa Aun era faptul că acum nu erau decât doi. Și chiar dacă el se considera egal în forță cu Naoh, cel mai puternic dintre ulhamri, Zur făcea parte dintre cei mai slabi – aproape toți războinicii mânuiau ghioage mai grele și se mișcau mai iute decât el. Nu le rămânea altceva de făcut decât să lupte de la distanță, iar dacă ceilalți nu aveau propulsoare, atunci norocul era de partea lor.

— Este Zur pregătit să lupte? întrebă Aun neliniștit.

— Zur este gata... însă poate că înainte ar trebui să încercăm să ne înțelegem cu oamenii pădurii, așa cum odinioară wahii au făcut legământ cu ulhamrii.

— Cele două hoarde erau dușmanii piticilor roșii.

Aun o luă înainte, căci fiind cel mai puternic se cuvenea să înfrunte primul vrăjmașii. Așa îl îndemnau îndrăzneala, dorul de luptă ce-i clocotea în piept și, totodată, teama pentru soarta wahului.

Când ajunseră aproape de crâng, începură să dea ocol copacilor, oprindu-se pentru a cerceta îndelung găurile care se deschideau în desiș. Însă nicio făptură nu se zărea printre trunchiuri sau ascunsă în frunziș. În cele din urmă, ulhamrul strigă cu voce răsunătoare:

— Oamenii pădurii cred că s-au ascuns, însă noi le cunoaștem adăpostul. Aun și Zur sunt puternici... Ei au ucis fiara roșie și tigru!

Desișul continuă să-și păstreze taina. În afară de clătinarea crengilor, de bâzâitul muștelor roșii de cântecul unei păsări, nicio altă mișcare sau zgomot nu tulbura liniștea. Nerăbdarea lui Aun creștea.

— Ulhamrii au mirosul șacalilor și auzul lupilor! Printre

crengi sunt ascunși doi oameni ai pădurii!

Cocostârci cu capul galben se lăsară din zbor lângă o baltă acoperită cu lotuși, un șoim se roti deasupra arborilor, iar din depărtare, în lumina viorie ce ardea ierburile, trecu în goană o ceată de antilope mici. Frica sau șiretenia le făceau pe făpturile necunoscute din desiș să păstreze tăcerea.

Aun își fixă în propulsor o suliță, apoi se răzgândi și culese câteva ramuri tinere pe care le curăță de frunze și le netezi. Zur îl imită. Terminară repede, însă nu se puteau hotărî cum să facă. Zur ar fi vrut să aștepte, iar Aun încă se mai gândea la slăbiciunea în luptă a wahului. Învingându-și șovăiala, ulhamrul își potrive în propulsor una din crengile curățate. Roti arma, făcând-o să țâșnească. Zadarnic. De trei ori încercară amândoi, dar degeaba. La a cincea aruncare, se auzi un țipăt scurt, crengile se dădură în lături și în fața arbuștilor se ivi o creatură păroasă.

Asemenea lui Aun și Zur, ea stătea ridicată în două picioare; spatele drept, umerii la fel de înguști ca ai wahului se aplecau în față, iar pieptul era ieșit înainte ca cel al câinilor; capul mare avea o gură largă, iar fruntea îi era atât de teșită, încât aproape că nu se vedea; cele două urechi ascuțite aminteau în același timp de urechile șacalului și de ale omului; pe creștet avea un fel de creastă țepoasă, iar pe față îi creșteau niște peri scurți și zbârliți; brațele păreau mai scurte decât ale maimuțelor. Ființa aceea ținea în mână o piatră ascuțită...

Mai mic de statură decât ulhamrii, dar mai mare decât piticii roșii, străinul era zdravăn la trup. Un timp se uită țintă la războinici; pielea frunții i se încrețea și se descrețea trădându-i furia, și cei doi îi auzeau scrâșnetul dinților.

Aun și Zur îi cercetară statura și îi urmăriră atenți mișcările. Ultimele îndoieli dispărură: făptura ce stătea în fața lor era un om. Se ținea pe picioarele din spate mai bine decât oamenii cu păr albastru, iar piatra din mâna lui era cioplită. Dar, mai mult decât toate acestea, era în

înfățișarea lui ceva care nu se regăsea nici la semnopiteci, nici la rhesuși și nici chiar la giboni...

În timp ce Zur rămase nehotărât, ulhamrul, după ce puse în cumpănire arma străinului cu ghioaga, harponul, sulitele și securea sa, după ce, cunoscându-și statura, o măsură cu a vrăjmașului care îl înfrunta și își dădu seama de partea cui era puterea, făcu câțiva pași spre desiş și strigă:

— Fiul Bourului și Fiul Pământului nu vor să-l omoare pe omul pădurii!

Îi răspunse un glas răgușit ce semăna mai degrabă cu mormăitul ursului și care, totuși, părea grai omenesc. Iar acestei voci i se alătură o alta, mai puțin profundă, aparținând unei a doua făpturi ce apăruse din adăpost. Mai firavă, cu sâni mici, ciudați și pânțele îngroșat, aceasta avea ochi scânteietori și în continuă mișcare; frica îi făcea dinții să clănțane.

Aun izbucni în râs. Ridicându-și brațele, își arătă mușchii tari și armele:

— Cum pot crede bărbatul și femeia cu păr lung că ar putea lupta împotriva lui Aun?

Râsul său îi umplu de uimire pe străini și făcu să le scadă teama. Pe fețele lor apăru o umbră de curiozitate. Atunci Zur începu să le vorbească:

— De ce Oamenii Păroși n-ar putea face legământ cu ulhamrul și cu wahul? Pădurea este nesfârșită, iar prada bogată.

Când Zur termină de vorbit, ei rămaseră în continuare aplecați, străduindu-se să audă, apoi femeia scoase câteva sunete care, deși semănau cu un lătrat, aduceau și cu niște vorbe rostite prea repede. Aun izbucni din nou în râs, dar mai potolit de astă dată și într-un fel care dovedea îngăduința, pe urmă lăsă să-i cadă armele la pământ și își desfăcu brațele, făcând semne ce îndemneau la pace. Deodată, femeia începu și ea să râdă. Era un hohot aspru, scrâșnit, pe care bărbatul îl imită cu stângăcie.

Ulhamrul și wahul porniră atunci spre desiş. Mergeau fără să se grăbească și nu luaseră cu ei decât ghioagele.

Ceilalți îi priveau apropiindu-se; din când în când tresăreau, gata s-o ia la fugă, însă de fiecare dată râsul ulhamrului îi liniștea. În sfârșit, ajunseră la câțiva pași unii de alții.

O clipă de îndoială fu de ajuns ca pe chipurile păroșilor să apară frica: gurile lor căscate se schimonosiră, ochii căutau cu disperare calea de scăpare, iar frunțile li se umplură din nou de cute. Instinctiv, bărbatul ridică mâna cu piatra ca să lovească, însă Aun întinse spre el ghioaga enormă și reîncepu să râdă:

— Ce poate face piatra împotriva ghioagei celei mari?

La rândul său, wahul adăugă:

— Aun și Zur nu sunt nici lei, nici lupi!

Neliniștea și teama se risipiră, iar femeia făcu primul pas. Ea atinse timidă brațul lui Zur, articulând sunete neclare. Pe urmă, deoarece nu pornise niciun gest de amenințare, străinii prinseră curaj. Încrederea începu să crească în mintea lor, alungind îndoiala. Zur le întinse o bucată de carne uscată pe care bărbatul se grăbi să o înghită, în timp ce femeia primi de la Aun o rădăcină coaptă.

Cu mult înainte ca ziua să se fi terminat, prietenia dintre ei era atât de mare, de parcă trăiau împreună de mai multe luni.

Focul nu-i surprinse și nu-i sperie câtuși de puțin pe străini. Îl priviră cum alerga de-a lungul crengilor și se obișnuiră repede să-și apropie mâinile de dogoarea lui. Începuse să sufle un vânt rece care lua cu el spre stele căldura rămasă de peste zi. Nomazii se bucurară văzând ființele acelea ciudate încălzindu-se la flăcări. Asta le aducea în minte imaginea hoardei așezată seară de seară în jurul focului, îi făcea să se gândească la puterea pe care o dobândesc oamenii adunați laolaltă.

Zur încerca să priceapă rostul sunetelor și semnelor pe care le foloseau noii lor aliați. Înțelesese deja că bărbatul răspundea la numele de Rah, iar femeia la cel de Wao. Acum încerca să afle dacă în pădure mai erau alți oameni și dacă ei făcuseră parte dintr-o hoardă și, de mai multe

ori, gesturile de răspuns părură să-i întărească bănuiala...

În zilele care urmară, legătura cu cei doi se făcu tot mai strânsă. Neîncrederea femeii și a bărbatului dispăruse de tot. În mințile lor, mai încete decât cele ale lui Zur sau Aun, locul ei fusese luat de obișnuință. Amândoi erau molcomi din fire și gata să se supună; numai mânia sau frica îi putea învrăjbi. Simțeau marea putere a lui Aun, iar răbdarea nesfârșită pe care Zur le-o arăta îi făcea să-i poarte recunoștință. Auzul și mirosul lor erau la fel de agere ca ale Fiului Bourului. Fiind făpturi care vânau noaptea, vedeau în întuneric tot atât de bine ca o panteră.

Se cățarau în copaci cu aceeași ușurință ca rhesușii ori semnopitecii. Deși mâncau cu plăcere carne, puteau să trăiască și cu frunze, tulpini fragede, ierburi, rădăcini sau ciuperci. Alergau mai repede decât Zur, dar Aun îi întrecea cu mult. Cât despre putere, erau mai tari ca wahul, însă ulhamrul îi putea învinge cu ușurință, chiar luptându-se cu amândoi odată. Nu știau să facă focul și nici să-l hrănească, iar singurele lor unelte și arme erau pietrele ascuțite de care se foloseau să taie tulpinile sau scoarța copacilor.

Odinioară, în pădurile Terțiarului, strămoșii Lemurienilor descoperiseră graiul și începuseră să taie, grosolan, primele pietre. Pe urmă, ei se răspândiseră în întreaga lume și, în timp ce unii învățaseră să se folosească de foc, alții deprinseseră cum să-l scoată din pietre și lemn uscat. Între mâinile lor dibace, unelte și armele deveniseră tot mai bune. Cei care găsiseră însă belșug de hrană și nu fuseseră siliți să înfrunte primejdii, rămăseseră la fel de înapoiați ca oamenii-lemurieni ai primelor începuturi. Graiul lor, în loc să se îmbogățească, sărăcise, iar semnele prin care încercau să-și deslușească unul altuia gândurile nu se dovedeau de mare folos...

Așa cum erau, străinii făceau totuși față leopardului, panterei, lupilor sau dholeilor, care arareori îi atacau. Ușurința cu care se cățarau în copaci îi pune la adăpost de tigrul sau de leu, a căror apropiere o adulmecau de la mare distanță. Obișnuința lor de a se hrăni cu aproape

orice îi făcea să nu cunoască foamea. Chiar și în timpul înghețului izbuteau să găsească rădăcini și ciuperci bune de mâncat. Iar în locurile unde trăiau, iernile erau blânde, fără gerurile cumplite pe care ulhamrii, wahii, piticii roșii și kzamii le îndurau dincolo de munți, în ținuturile reci ale soarelui-apune...

Și, cu toate acestea, rasa lor se stingea, după ce vreme îndelungată umpluse atâtea păduri și jungle. Oamenii puternici, care foloseau mai bine vorbirea, se pricepeau să-și cioplească arme care-i făceau de neînfrânt și știau să se servească de foc, îi împinseseră încetul cu încetul pe lemurieni pe podișul muntos. De o mie de ani, învingătorii urcau aici o dată sau de două ori într-o generație; la apropierea lor, lemurienii se ascundeau îngroziți în adâncurile pădurii, iar amintirea cumplitei hăituieli în care ei erau prada, rămânea mult timp vie în mințile celor ce izbuteau totuși să scape cu viață.

Rah și Wao nu cunoscuseră astfel de vremuri îngrozitoare. Erau tineri și, de la nașterea lor, nu avusese loc nicio vânătoare de oameni. De câteva ori văzuseră la marginea podișului focuri, dar numai ca pe niște licăriri slabe și îndepărtate, a căror amintire o redeșteptase focul aprins de Aun și Zur.

Între timp, Zur ajunsese să se înțeleagă din ce în ce mai bine cu lemurienii. Wahul știa acum că în pădure trăiau și alții; îi spusese lui Aun, însă Fiul Bourului primise vestea cu nepăsare. Fiindcă făcuse legământ cu Rah, era încredințat că nici cu ceilalți n-aveau să fie lupte și nu putea să creadă că vreunul dintre oamenii-lemurieni ar fi cutezat să-i stea împotrivă. Zur nu împărtășea această liniște. El nu-și închipuia nicio clipă că lemurienii s-ar gândi să-i atace, dar s-ar fi putut ca ei să se creadă primejduiți și nevoia de a se apăra i-ar fi făcut primejdioși.

În seara aceea, focul sărea vesel, cu mici trosnete, de la o creangă la alta. Rah și Wao îl priveau cu încântare și, învățați de Zur, îl hrăneau cu noi vreascuri. Vânătorii răsuceau deasupra văpăilor o pulpă de căprioară înfiptă într-o țepușă, care începea să-și răspândească mirosul

îmbietor de carne rumenită. Pe o piatră lată se frigeau ciupercile. Printre crengile copacilor se vedea luna plină urcând spre stele.

Când pulpa fu friptă, Aun dădu o parte din carne lemurienilor, iar restul o împărți cu wahul. Toți se simțeau în siguranță, cu toate că adăpostul nu era dintre cele mai bune. Arborii care îl înconjurau aveau trunchiuri prea înalte pentru ca tigrul să se poată urca pe ele, iar ei ar fi avut destul timp să se cațere în copaci la cel dintâi semn de primejdie.

Trăiau împreună un moment de tihnă deplină, căci nu era nimic care să-i învrăjbească: se simțeau împăcați unii cu alții, ca și cum ar fi fost de același neam...

Deodată, Aun și Rah, pe urmă Wao, tresăriră. Un miros străin li se strecurase în nări, adus de o adiere. Rah și Wao păreau liniștiți, însă ulhamrul se încruntă și îi spuse lui Zur:

— În apropiere se găsesc oameni noi.

Wahul se întoarse spre femeie, îi atinse umărul, apoi îi vorbi, folosindu-se mai mult de gesturi. Întrebarea pe care i-o punea era limpede, iar izul străin o făcea și mai ușor de înțeles. Încuviințând din cap, Wao întinse brațele și scoase un sunet răgușit.

— Aun are dreptate, zise Fiul Pământului, în pădure au venit și alți oameni.

Ulhamrul se ridică, iar Rah începu să se târască prin ierburi, părând să caute o urmă. Neîncrederea încleștase maxilarele lui Aun și făcuse să coboare sprâncenele wahului. Între timp, Rah se ridicase și își continua drumul. Zur îl strigă și îi făcu semn să se întoarcă. Chipul lemurianului rămase nehotărât. Instinctul îl îndemna să sară și să alerge către semenii săi, dar teama de Aun îl reținea.

După o clipă de așteptare, Fiul Bourului își luă armele și se îndreptă spre locul de unde veneau mirosurile. Pe măsură ce înainta, ele deveneau tot mai multe și mai puternice. Câțiva oameni se aflau ascunși în spatele arborilor. O luă la fugă într-acolo. Pentru o clipă, mirosul îl

învălui, apoi se împrăştie. La lumina cenuşie, cernută printre ramuri, ulhamrului i se păru că vede mişcându-se siluete. Ele dispărură însă imediat. Atunci războinicul îşi iuţi goana, sărind peste tufişurile care-i apăreau în cale. Brusc, fu silit să se oprească. În faţa lui se întindea o baltă adâncă. Când se apropie de mal, broaştele dintre trestii săriră în apă, iar dintre lotuşi răsunară plescăituri. Luna nouă lăsa o dâră lungă şi solzoasă pe oglinda apei...

Pe celălalt mal, apărură mai multe umbre ce păreau să tâşnească dintre alge. Aun strigă spre ele:

— Fiul Bourului şi Fiul Pământului sunt aliaţii oamenilor păroşi!

La auzul acelei voci răsunătoare, fugarii se opriră ca să privească în urmă, apoi, urlând furioşi, îşi ridicară braţele şi îl ameninţară cu pietre. Când, în sfârşit, apăru şi Rah, ei erau gata să-şi reia drumul spre sud. Glasul lemurianului îi încremeni locului. El îl arată mai întâi pe Aun, apoi îşi aşează braţele pe piept. De cealaltă parte răsunară alte strigăte, parcă uimite. Când îşi făcură apariţia Wao şi Zur, strigătele deveniră şi mai puternice, după care se aşternu tăcerea.

— Cum au trecut oamenii păroşi mlaştina? întrebă Aun.

Wahul se întoarse spre Wao şi reuşi să o facă să înţeleagă. Ea începu să râdă, îl prinse pe Zur de mână şi-l trase spre stânga. Acolo, sub pânza de apă lucitoare, se vedea o dungă cenuşie. Fără să şovăie, Wao intră în apă până la coapse, după care îşi continuă drumul spre celălalt mal al bălţii, mergând pe poteca de sub ape. Aun o urmă, iar după el intrară în unde Zur şi Rah.

Pentru câteva clipe, lemurienii de pe celălalt mal părură dezorientaţi şi nu făcură nicio mişcare, apoi se speriară şi o luară cu toţii la goană... Rah le strigă ceva cu vocea lui ascuţită şi atunci unul dintre fugari, cel mai puternic din ceată, se opri; apoi, unul câte unul se opriră şi ceilalţi.

Când Aun se urcă pe mal, lemurienii erau gata să se împrăştie iarăşi. Rah păşi atunci înaintea ulhamrului spre bărbatul din neamul lui, în timp ce întreaga ceată, fremătând de spaimă, se uita cu ochii holbaţi la Aun.

Niciunul dintre cei care-i întâlniseră pe Cheleenii, Oamenii Focului, nu văzuseră vreunul cu o asemenea statură. În ei rămăsese încă vie amintirea hăituielilor de odinioară, și asta îi făcea să tremure nestăpânit. Pe măsură ce Rah le vorbea, teama li se mai risipi și, puțin câte puțin, deveniră mai încrezători. După ce în prima clipă fusese gata să se tragă înapoi, cel care părea conducătorul cetei îl lăsă pe Aun să-i pună mâna pe umăr. Zur, ajuns și el pe țărm, începuse să facă gesturile învățate de la Wao, însemnând legământ de pace. Toate acestea domoliră neîncrederea lemurienilor și un soi de veselie îi cuprinse. Alianța cu străinul uriaș, care îi putea doborî pe cei mai puternici dintre învingătorii lor, li se părea un lucru de necrezut și minunat, depășind orice închipuire. Femeile fură cele dintâi care se apropiară de cei doi războinici, iar bărbații le urmară. Aun îi privea mulțumit și râsul său bubuitoare răsună peste ape: după atâtea zile petrecute departe de ulhamri, se găsea din nou în mijlocul unei hoarde.

OAMENII FOCULUI

Aun, Zur și lemurienii rătăciră mai multe săptămâni prin pădure. Viața lor continua să fie îmbelșugată și ușoară. Păroșii descopereau cu ușurință izvoarele, vedeau fiarele de la mare distanță, dezgropau rădăcini bune de mâncat și cunoșteau soiurile de ciuperci. Seara, adunați în jurul focului, se simțeau la adăpost de orice primejdie. Acum, mica hoardă era pregătită să se apere de vrăjmași: Aun și Zur le făcuseră lemurienilor ghioage și securi, iar aceștia învățaseră în scurt timp să se servească de ele cu destulă dibăcie. Toți păreau acum în stare să se lupte cu fiarele dacă ulhamrul le-ar fi cerut-o. Asemenea semnopitecilor, știau că numărul însemna putere: puteau deveni de temut, atunci când acela care-i călăuzea le dădea curaj și încredere, iar cea pe care o aveau în Aun era tot mai mare. Priveau cu uimire pieptul lui larg și brațele-i puternice, iar vocea lui tunătoare îi umplea de mândrie. Seara, când pâlپăirile arămii ale focului dansau peste ierburi sau se întindeau până sub coroanele copacilor, lemurienii se adunau cu strigăte de bucurie în jurul ulhamrului. Tot ce-i făcuse să se teamă la oamenii focului se prefăcuse acum în siguranță. La fel de plăcută le era și prezența lui Zur. Ei cunoșteau de acum cât de șiret și de priceput era și înțeleseseră că uriașul asculta de vorbele lui; wahul era cel care le înțelegea graiul și gesturile. Mai mult decât atât: pe Zur îl simțeau asemeni lor, iar asta îi făcea să-l socotească unul din hoardă, în timp ce față de Aun dragostea se asemena întotdeauna cu supunerea și cu o rămășiță de teamă...

Pe măsură ce înaintau către miazănoapte, lemurienii deveniseră șovăitori, ca și cum presimțeau apropierea unei primejdii. Într-o zi, Wao le spuse războinicilor că vor ajunge curând la marginea pădurii. Coborau un povârniș tot mai abrupt, căldura se prefăcuse în dogoare, palmierii,

lianele și bambușii se înmulțeau. Deodată, dădură peste un loc unde pământul se prăbușise: o albie îngustă în care curgea un râu cu ape repezi; de cealaltă parte a văii malul urca din nou, dar fără să atingă înălțimea la care se găseau nomazii, spre o savană presărată cu pâlcuri de bananieri.

Ascunși printre copaci, lemurienii cercetară întinderea de ierburi, căutând să descopere semne de viață. Simțindu-i neliniștiți, Zur o întrebă pe Wao, apoi îi spuse Fiului Bourului:

— Acolo este ținutul oamenilor focului!

Aun îl privi nedumerit, iar Zur adăugă:

— Când oamenii focului vin în pădure, ei îiucid pe păroși și îi mănâncă așa cum mănâcăm noi căprioarele sau antilopele.

Ulhamrul fu cuprins de o mânie sălbatică: vorbele lui Zur îi amintiseră de kzami, mâncătorii de oameni de la care Naoh dobândise odinioară focul.

Locul unde se găseau era potrivit pentru popasul de noapte. În peretele stâncii se afla o peșteră lungă, ce putea fi apărată cu ușurință împotriva fiarelor și a oamenilor, iar pe pământul bătătorit din fața ei se putea aprinde un foc pe care hățișul des îl ascundea de cei care i-ar fi pândit de pe celălalt mal. Ajutați de lemurieni, Aun și Zur astupară pe jumătate intrarea în peșteră, iar atunci când se lăsă seara adăpostul era întărit și apărat chiar împotriva unei hoarde întregi. Fiul Bourului zise:

— Aun, Zur și oamenii păroși sunt mai puternici decât oamenii focului!

Soarele se făcu purpuriu, iar flăcările lui se scurseră în apa râului; norii se umplură de strălucire, apoi deveniră galbeni ca ierburile pălite de arșiță. La căderea umbrelor, focul oamenilor se ridică din grămada de crengi, zbuciumându-se sub vântul rece al serii; deasupra lui se frigea o antilopă întreagă, ce avea să-i sature pe toți; în grija lui Zur rămăsese coptul rădăcinilor și al ciupercilor pe care lemurienii le adunaseră peste zi.

Terminaseră de mâncat când Rah, care se afla cel mai aproape de hățiș, se ridică agitat și, scoțând sunete

înfundate, întinse brațul către celălalt mal. Aun și Zur trecură dincolo de tufișuri, se strecurară printre trunchiurile copacilor și înțelesesă curând spaima lui Rah: de cealaltă parte a râului, nu departe de peșteră, se vedea sclipirea flăcărilor unui foc făcut de oameni... Era o lumină încă slabă, ca și cum văpăile abia se iscaseră din grămada de crengi, dar nu trecu mult și focul se însufleți, iar văpăile străluciră în bezna dimprejur. Deasupra vetrei se ridica un fum roșiatic, flăcările continuau să crească, învingând umbrele, alungând întunericul. Acum războinicii putură să vadă siluetele care păreau când negre, când arămii, după cum se mișcau prin fața sau prin spatele focului.

Toți lemurienii îl urmaseră pe Aun și se uitau printre ramurile hățişului la mișcările vrăjmașilor... Din când în când, câte unul era scuturat de o tresărire de spaimă. Cei mai bătrâni își amintiră de fuga lor disperată din fața cheleenilor, de cei care căzuseră în hăituială, răpuși de loviturile de secure ale urmăritorilor.

Pe măsură ce privea, Aun înțelegea tot mai bine ce se petrecea acolo. Oamenii focului înfingeau în țepușe bucăți de vânat și le frigeau. Erau șapte și toți bărbați. Alcătuiau o ceată pornită la vânătoare, așa cum erau cele în care plecau după urme ulhamrii, piticii roșii sau kzamii, iar cu foarte mult timp în urmă și wahii. Unul dintre străini încălzea la flăcări vârful unei crengi ascuțite pentru a-l întări. Nu dădeau semne că ar fi bănuit existența unui alt foc. Tabăra lor era mai jos decât cea a lui Aun și Zur, iar copacii înalți, deși, îi împiedicau să vadă dincolo de bariera de ramuri și trunchiuri. Cu toate acestea, Aun își dădu imediat seama că ceva îi neliniștea. Când unul, când altul se întorcea către podiș, scrutându-i întinderile.

— Zăresc licărirea focului nostru, spuse Zur.

Ce îl uimea pe wah era liniștea celor din stepă. Să fi crezut ei, oare, că sus făcuseră popas tot oameni din hoarda lor? O întrebă pe Wao, iar ea îi arătă râul, mai întâi spre izvor, apoi spre vărsare, făcându-l să înțeleagă că nu exista loc de trecere decât la foarte mare distanță. Curentul apei era atât de puternic, încât nici oamenii, nici

animalele nu se încumetau să străbată râul înot. Ca să ajungă la tabăra vrăjmașilor, ar fi trebuit să meargă o zi de-a lungul malului până la vad.

Și de o parte și de cealaltă, siguranța era, deocamdată, deplină.

Aun continuă să observe încă o vreme ființele ce se apropiau mai mult decât lemurienii de rasa lui și care, cu toate acestea, semănau mai degrabă cu kzamii decât cu ulhamrii. În ciuda depărtării, el vedea picioarele lor scurte, piepturile largi, însă nu distingea prea bine capetele ce erau mai înguste decât cele ale mâncătorilor de oameni, cu orbite adâncite și arcade groase.

— Cheleenii n-au să ne atace în noaptea asta, spuse Aun. Dar mâine?

Firea lui războinică îl făcea să nu se teamă de încleștări, iar atunci când se gândea la luptă, se gândea la izbândă. Chiar dacă lemurienii erau mai slabi decât potrivnicii lor, îi depășeau prin număr. Iar ulhamrul se bizuia mai ales pe forța lui și pe șiretenia lui Zur. Vru să știe:

— Oamenii focului au sulite și harpoane?

Întrebată de Fiul Pământului, Wao nu putu răspunde pe loc, ci se sfătui cu cel mai bătrân dintre lemurieni.

— N-au decât pietre de aruncat, răspunse Zur, după ce reuși să se descurce în amestecul de gesturi și sunete.

— Și nici nu se pricepe să scoată focul din pietre! spuse cu dispreț Aun.

Privirea lui pătrunzătoare sfârșise prin a descoperi două flăcări micuțe, la oarecare distanță de focul cel mare. Ele erau adăpostite în cuști de piatră. Dacă li se omora focul, așa cum li se întâmplase ulhamrilor înainte ca Naoh să fi adus cu el, de la wahi, secretul nașterii flăcărilor, atunci nu le rămânea altceva de făcut decât să se întoarcă la hoardă...

Noaptea trecu în liniște. Aun, care-și alesese prima veghe, putu să supravegheze împrejurimile cu atât mai ușor cu cât era o noapte senină și luna strălucea, scaldând întinderea stepei în lucirea ei argintie. Odată cu ulhamrul stăteau treji și câțiva dintre lemurieni. Se deprinseseră cu

veghea necurmată în răstimpul întunericului și se schimbau între ei, atunci când îi doboră somnul. Căci pentru neamul lor nu exista primejdie mai mare decât vecinătatea cheleenilor.

Când Zur își începu veghea, luna se culcase, iar focul de jos nu mai arunca decât sclipiri slabe ce păreau să anunțe că văpăile mureau. Războinicii adormiseră, mai puțin unul, a cărui siluetă putea fi văzută mișcându-se în penumbră. Curând, pentru Zur ea deveni nevăzută, însă ochii obișnuiți cu bezna ai lui Rah continuau s-o zărească, cu toată distanța. Noaptea înainta. Sute de stele dispăruseră spre apus, dar altele continuau să urce pe cer. Singura nemișcată era o stea mare și roșie care veghea deasupra copacilor. În zori, ceața alburie ce se ridica din râu le ascunse încetul cu încetul celălalt mal. Tabăra oamenilor locului nu se mai zărea.

Deși soarele răsărise, ceața stăruia încă, până ce vântul dimineții începu să o destrame în fâșii ce se topeau pe rând în văzduh. Atunci, puțin câte puțin, reîncepură să vadă înspre stepă: la început, doar creștetele arborilor, pe urmă, când aerul deveni limpede, până departe, în zare.

Și atunci, din piepturile lemurienilor se ridică un plânset: cheleenii dispăruseră. Numai cenușa și câțiva tăciuni înnegriți aminteau de locul unde fusese tabăra lor.

VRĂJMAȘUL NEVĂZUT

Aun, Zur și lemurienii petrecură o mare parte a zilei întărind bariera de pietre și crengi dinaintea peșterii, astfel încât s-o facă de netrecut. Acum erau la adăpost de fiare – căci mâncătorii de carne, când nu pot ajunge la pradă, sfârșesc întotdeauna prin a se îndepărta – dar nu și de oameni. Ulhamrul și wahul știau bine că atât piticii roșii, cât și kzamii erau în stare să-și țină vrăjmașii încercuiți timp de săptămâni. În fața unei hoarde numeroase, peștera le-ar fi devenit locul de pieire. Însă împotriva cetei oamenilor focului, bârlogul de piatră putea folosi drept momeală.

Spre seară, vânară mai multe antilope, a căror carne trebuia uscată la foc, iar lemurienii adunară provizii de rădăcini. Toți vegheau, clipă de clipă. Pânda lor semăna cu cea a dholeilor sau a șacalilor. Era greu să fie luați pe nepregătite: către răsărit se întindea un luminiș, la miazănoapte erau râul și stâncile, către apus începea mlaștina. Nu rămânea altă cale spre peșteră decât pădurea deasă din spatele lor; însă între ultimii copaci și intrarea în adăpost se afla o bucată de pământ bătătorit – niciun vrăjmaș n-ar fi putut să se năpustească asupra lor pe negândite. Ca să ajungă la peșteră, cheleenii ar fi trebuit să treacă întâi prin grindina sulitelor și harpoanelor.

Până la lăsarea întunericului, niciun miros străin nu le dădu de știre că vrăjmașii s-ar fi apropiat. Lemurienii se răspândiră prin pădure, iar Aun se urcă pe cea mai înaltă stâncă, scrutând întinderile, însă împrejurimile păreau pustii. Dacă totuși veniseră, oamenii focului se opriseră la foarte mare distanță. Gândul acesta îl mai liniști pe ulhamr, care îi spuse lui Zur:

— Cheleenii nu erau decât șapte și au plecat.

Aun credea – fără să fie însă sigur – că vederea unui foc atât de mare cum fusese al lor îi făcuse pe ceilalți să se

teamă că aveau în față o hoardă destul de numeroasă ca să-i răpună. Mai prevăzător decât ulhamrul, și poate decât oricare alt om, în mintea și simțirile lui Zur trăia o neîncredere veche, izvorând din amintirile despre ai lui, omorâți de piticii roșii fără cruțare. De aceea răspunsul lui fu:

— Dacă n-au venit, este pentru că s-au dus să-i caute pe războinicii hoardei lor.

— Hoarda lor este departe, șopti nepăsător ulhamrul. De ce să se întoarcă?

— Fiindcă oamenii pădurii nu aprind focuri. Ei or să vrea să știe cine sunt oamenii noi care au venit în pădure.

Răspunsul îl neliniști pe Aun, însă nu prea mult, căci era pregătit pentru înfruntare. Așa cum se deprinsese, luă el prima veghe. Luna nouă, mare și strălucitoare, n-avea să se culce decât către miezul nopții. Lumina care scălda desigurile îl ajuta pe ulhamr să deslușească orice clătinare a frunzișului. Dar în pădurea amortită nu mișca decât vântul. În adâncul hățișului, răsunau când și când răgetele vreunei fiare. Așezat lângă foc, Aun nu se gândea la nimic: încordat, cu simțurile treze, trăia numai pentru a vedea, auzi, mirosi. Alături de el, cei trei pândari lemurieni păreau să fi ațipit, însă izul străin cel mai slab i-ar fi ridicat imediat în picioare... Auzul și mirosul lor, la fel de ascuțite ca ale dholeilor, făceau să nu le scape nici zborul tăcut al bufnițelor.

Când Aun își ridică fruntea, luna ajunsese deja la jumătatea drumului său. Focul scăzuse până ce nu rămăsese decât un morman de tăciuni. Ulhamrul aruncă peste cenușă un braț de vreascuri, apoi adulmecă văzduhul. Nehotărât, se întoarse spre pândarii lemurieni. Doi erau deja în picioare, iar cel de-al treilea se ridica grăbit.

Din pădure ajungeau până la ei mirosuri străine. Semănau atât de bine cu cele ale lemurienilor, încât Aun crezu o clipă că erau trimiși ai unei alte hoarde. Se apropie de Rah care, cu urechile ciulite și cu nările larg deschise, tremura scuturat de fiori. Când Aun fu lângă el, lemurianul

întinse brațul spre copaci și bolborosi ceva de neînțeles. Aun pricepu totuși că vrăjmașii erau acolo.

Ascunși în desișul pădurii bătrâne, ei vedeau focul și îl vedeau pe ulhamr, rămânând însă nevăzuți pentru acesta. Dar dacă ar fi atacat, atunci ar fi trebuit să iasă la loc deschis. De jur împrejurul peșterii nu creștea decât o iarbă mărunță și, ici și colo, câte un arbore stingher sau o tufă de măcăci.

Ochii ageri ai lui Aun deslușeau fiecare bolovan, fiecă de desiș scaldat în lumina argintie a lunii. Pieptul lui se umflă de cutezanță și abia se stăpânea să nu-și trimită strigătul de luptă. În el clocotea acum o ură puternică împotriva cheleenilor care trecuseră râul pentru a le pustii tabăra. Prin aceasta ei își arătaseră gândurile rele și înverșunarea; iar acum îi erau vrăjmași.

Înainte de a-l trezi pe Zur, dădu de mai multe ori ocol peșterii, pentru a-și da seama de unde veneau mirosurile și câți dușmani îi pândeau din desișuri. Ținea în mână propulsorul, iar de umăr îi atârnav două sulițe și un harpon. Ulhamrul voia să-i facă pe oamenii focului să iasă din ascunzișuri; ar fi putut omorî sau răni pe câțiva dintre ei, înainte ca ceilalți să se apropie destul pentru a-l răni pe el.

Simțind primejdia, lemurienii ieșiseră unul câte unul din peșteră, iar Zur și Wao erau printre ei.

Ulhamrul se uită la desișurile nemișcate, în spatele cărora se aflau străinii, apoi la cei al căror conducător devenise fără voie. Vrăjmașii nu puteau fi mai mult de șapte, iar în tabăra lui erau opt lemurieni și patru femei aproape la fel de puternice ca bărbații. Dacă toți se dovedeau curajoși, șansa era de partea lui Aun și Zur. Însă cei mai mulți erau morți de frică și n-ar fi putut face față unui atac. Singurii care nu păreau la fel de înspăimântați erau Rah, Wao și un băiat cu ochi vioi.

— Sunt tot atâția războinici câți erau ieri în jurul focului? întrebă Zur.

— Niciunul mai mult, răspunse Aun. A venit vremea să ne trimitem chemarea de luptă.

Zur prefera luptei alianța. Se gândi puțin, apoi spuse:

— Pădurea este mare... În ea se găsește pradă pentru toți. Poate Zur să le vorbească cheleenilor?

Cu toată întărâtarea care-l împingea înainte, Aun acceptă, iar wahul începu să strige, trimițându-și cuvintele pădurii care-l asculta nemișcată.

— Fiul Bourului și Fiul Pământului n-au luptat niciodată împotriva oamenilor focului! Ei nu sunt vrăjmașii lor.

Pădurea rămase tăcută. Atunci Aun, ridicând glasul, strigă:

— Aun a omorât fiara roșie! Aun și Zur au ucis tigrlul... Ei au ghioage, harpoane și sulite! Dacă cheleenii au venit să lupte, niciunul din ei nu-și va mai vedea hoarda...

Singurul răspuns fu freamătul crengilor mișcate de vânt. Aun înaintă spre copaci și strigă încă o dată, mai puternic:

— Oamenii focului nu vor să răspundă?

Acum, când se afla mai aproape de pădure, ulhamrul simțea limpede mirosul străinilor, iar la gândul că era pândit din desişuri fu cuprins de o furie nestăpânită. Lovindu-și pieptul cu pumnul, dădu drumul strigătului său de luptă care răsună ca urletul lupilor:

— Aun o să vă crape piepturile și burțile și o să le dea hrană hienelor!

Din întineric îi răspunse un cor de mormăieli întărătate. Ulhamrul mai făcu câțiva pași. Acum între el și marginea pădurii nu rămăsese decât o aruncătură de piatră. Strigându-i peste umăr lui Zur să nu-l urmeze, mai înaintă puțin și își continuă amenințarea:

— Fiul Bourului o să vă zdrobească fețele!

Spera că, văzându-l singur, ceilalți aveau să se năpustească. Pentru o clipă, mirosurile i se părură mai puternice, apoi se depărtară. Atunci Aun mai făcu un pas, după care se opri și își îndreptă trufaș umerii. Folosind propulsorul, ar fi putut arunca cu ușurință o sulită care să ajungă în hățișuri.

Din spatele lui se auziră țipete de spaimă. La stânga, dintr-un tufiș, își făcuseră apariția trei oameni care alergau cât puteau, cu gând să-i taie retragerea. Văzându-i,

nomadul hohoti batjocoritor, apoi se dădu înapoi fără grabă și, din mers, își potrivea o suliță în propulsor. Însă în aceeași clipă alți trei războinici apărură din dreapta lui... Lemurienii încremeniră de frică. Jumătate din ceata lor se risipi, însă Rah, Wao, băiatul și un bătrân nu se clintiră; mai mult chiar, Wao se repezi după o femeie care fugea spre pădure, vrând să o aducă înapoi.

Cei șase străini voiau să-i taie calea ulhamrului. Propulsorul lui Aun se roti și sulița se înfipse în umărul unuia. Zur și Rah atacă și ei. Surprinși de distanța de la care lovise ulhamrul și uluiți la vederea wahului care-i conducea pe lemurieni, cheleenii se retraseră. Însă cei din dreapta o capturasă pe Wao.

PARTEA A PATRA

...Răgazul n-a ținut mult. Rah era furios, iar pentru Aun gândul că Wao căzuse în mâinile vrăjmașilor era la fel de greu de îndurat ca cel al unei înfrângeri; până și Zur uitase de prudența lui obișnuită. Toți cinci se avântară pe urmele cheleenilor.

Deși vrăjmașii înaintau împotriva vântului, mirosurile lor slăbiseră și păreau să se îndepărteze. Un timp dispărură aproape cu totul, iar când le simțiră din nou, înțeleseseră că oamenii focului le-o luaseră cu mult înainte; urma regăsită era anevoie de păstrat din pricina băltoacelor și tufișurilor și nu deveni sigură decât după ce făcură mai multe ocoluri.

În cele din urmă, izurile deveniră din nou puternice – însă după ce o luaseră întâi spre râu, fugarii se adânceau acum în pădure. Curând însă, urmele se despărțiră și atunci, fără ezitare, Aun o alese pe aceea în care mirosul lui Wao se amestecase cu al cheleenilor. Arborii, tufele se răreau, apoi apăru o bucată de pământ unde nu creșteau decât buruieni și o iarbă rară, uscată. Chiar atunci, la capătul luminișului, tulpinile începură deodată să ardă, iar vântul împingea flăcările spre ei. Aun fu nevoit să se retragă către Zur și cei care veneau cu el. Din spatele focului se auzi un țipăt ascuțit. După ce mistui câteva buruieni cu tulpini mai înalte, focul nu mai avu cu ce să se hrănească și salturile lui se opriră. Urma răpitorilor era însă pierdută. Mohorâți, Aun și ceilalți o luară spre miazănoapte.

...La ieșirea din pădure începea o câmpie posomorâtă și pustie, iar undeva spre răsărit lucea lumina unui foc. Lângă el, stând pe o piatră, veghea un om care la vederea celor ce se apropiau se ridică în picioare. În același timp cu mișcarea lui, apărură venind din altă direcție șase bărbați care o duceau cu ei pe Wao; unul dintre aceștia se mișca greu și fără să-și ia mâna de pe umăr...

Aun își reluă goana și continuă să alerge o vreme neobosit; apoi, cu un urllet de furie și neputință se opri: înaintea lui se deschidea o prăpastie, o crăpătură care se adâncea abrupt în pământ și în fundul căreia fierbeau apele unui torent... Cheleenii izbucniră în hohote de râs, apoi îl amenințară pe ulhamr cu pietre.

Distanța care îl despărțea pe Aun de foc depășea de patru ori bătaia unui propulsor. Nomadul fu cuprins de o mânie năprasnică, dar nu putu răspunde decât printr-un urllet în care pusesse toată ura lui. Cei din față îl înfruntau, gândindu-se la forța pe care le-o dădea numărul lor și plini de dispreț pentru aliații nomadului. Lemurienii erau mai puțin de temut decât lupii, iar Zur, cu trupul lui subțire și brațele scurte nu li se părea primejdios. Singurul care le stârnea mirarea și teama era ulhamrul. Dar ce însemna un vrăjmaș? Nu erau ei neînvinși? Iar căpetenia lor, deși mai scundă de statură decât Aun, avea umerii mai lați și brațele mai lungi. Cu ele, putea sugruma chiar și pantera... Cu fața întoarsă către Aun, căpetenia oamenilor focului rânjea batjocoritor.

Tabăra cheleenilor era întărită cu bucăți de stâncă și bolovani. Deși n-aveau arme cu care să lupte de la distanță, șansele erau de partea lor. Aun își dădea seama de asta, iar Zur înțelegea chiar mai bine decât el. Amândoi trăiau acum o mare îndârjire: wahul deoarece nutrea pentru Wao o grijă de frate, iar ulhamrul fiindcă nu putea îndura gândul înfrângerii. Rămaseră deci să pândească... Nu mai era mult până când aveau să se lase negurile nopții. Deja luna roșie dispăruse într-un nor ce creștea dinspre apus, iar un vânt puternic începuse să sufle peste câmpie...

Fiul Bourului se hotărî brusc:

— Eu voi merge înainte, spuse el, iar Zur mă va urma la mare distanță până când vom vedea focul. Cheleenii n-au să mă poată prinde, căci nu pot fugi destul de repede.

Când ajunseră în câmpie, vrăjmașii erau acolo unde-i lăsaseră. Trei dintre ei păzeau deschizăturile dintre bolovani și scrutau întinderile, ceilalți stăteau adunați în

jurul focului. Toți erau înarmați cu țepușe, securi și pietre de aruncat. Văzându-l apărând pe Aun, urlară toți ca dholeii, iar căpetenia lor, ridicându-și țepușa, se prefăcu că se năpustește. Ulhamrul își încetini pasul, înțelegând că nu venise încă clipa să dea atacul. Adresându-se căpeteniei, rosti:

— Dacă ne-o dai înapoi pe Wao, o să vă lăsăm să plecați acasă, în ținuturile voastre de vânătoare.

Străinii nu-i puteau înțelege vorbele, însă gesturile lui îi făcură să priceapă că el voia femeia. Îi răspunseră cu râsete batjocoritoare, iar căpetenia o apucă pe Wao de plete și, lovind-o cu pumnul în cap, o doborî la pământ; arătând trupul prăbușit, apoi focul și fălcile sale, îi dădu de înțeles ulhamrului că avea să o frigă și să o mănânce pe lemuriană...

Aun se aruncă înainte aidoma unui leopard care-și atacă prada. Cheleenii se făcură nevăzuți în spatele stâncilor.

În acest timp se apropiase și Zur. Când amândoi ajunseră la o distanță potrivită pentru că propulsoarele să poată trimite sulitele la țintă, wahul spuse:

— Dacă Aun va merge către dreapta, câțiva din cei care se ascund în spatele bolovanilor vor putea fi atinși.

Ulhamrul porni așa cum fusese sfătuit, ocolind focul; doi dintre vrăjmași, văzându-se descoperiți, voriră să se retragă. Se auzi şuieratul unei sulite și răsună un vaiet de durere. Wahul își roti la rândul său propulsorul și un al doilea luptător se prăbuși, lovit în coapsă.

— Oamenii focului au acum trei răniți! strigă cu voce răsunătoare ulhamrul.

Furtuna se aduna în nori negri; văzduhul devenise apăsător, încărcat de așteptarea a ceva încă fără nume. Luna dispăruse, iar câmpia nu mai era luminată decât de strălucirea palidă a stelelor și de sclipirile focului ce murea. Ghemuiți în spatele stâncilor – pentru a se adăposti de loviturile de sulită sau de harpon – cheleenii deveniseră de neatins. Ulhamrul, wahul și lemurienii care apăruseră între timp n-aveau cum să-i facă să iasă la vedere...

Văzduhul era tăcut și încremenit. Vântul se potolise,

tunetul nu se auzea încă, iar animalele se ascunseseră în vizuini... Pe urmă norii mugiră ca o turmă de zimbri mânioși, iar apa, mamă a tuturor începuturilor, porni să cadă în picuri grei. Oamenii focului fură cuprinși de o furie fără margini: flăcările erau amenințate să piară, iar ei n-aveau cum să vegheze asupra cuștilor în care păstrau văpăile pentru popasurile următoare și nici n-aveau cum să le apere. Iar dacă focul murea, oriunde s-ar fi aflat, pe câmpie sau în pădure, ar fi fost la fel de neajutorați ca niște mâncători de iarbă.

Căpetenia lor se sculă și strigă o poruncă. Atunci, urlând, cheleenii se ridicară toți de-odată și atacă. Patru dintre ei, printre care și doi dintre răniți, porniră spre Zur și lemurieni. Căpetenia și încă un războinic săriră asupra lui Aun. Două sulițe, apoi încă două şuierară prin aer, însă întunericul și mișcările iuți ale atacatorilor le făcură să-și greșească ținta. Ca să poată arunca harpoanele de la distanță, Aun se retrase către râu, iar Zur și lemurienii spre pădure. Cu strigăte sălbatice de izbândă, oamenii focului își iuțiră goana. Ulhamrul continuă să bată în retragere, iar wahul se apropie de adăpostul vrăjmașilor. Brusc, apele cerului rupseră zăgazurile și se prăvăliră ca mii de torente; focul își trăi ultimele clipe, apoi se stinse; rămas singur, războinicul rănit la coapsă încerca să adăpostească cuștile sub pietre.

Zur și cei care-l însoțeau fuseseră încercuiți. Însăpăimântat, cel mai tânăr dintre lemurieni vru să se suie într-un copac, însă o lovitură de țepușă îi deschise pântecul, iar un silex îi găuri tâmpla. Rah și celălalt lemurian se apărau folosindu-se de ghioagele tăiate de Aun. Zur îl doborî cu o lovitură de secure pe luptătorul rănit la umăr, însă un altul, venit din spate, îl lovi în ceafă, trântindu-l la pământ.

Atunci când Aun văzu că între el și urmăritori nu rămăseseră decât câțiva pași, făcu trei sărituri uriașe și își abătu ghioaga. Din prima lovitură rupse o țepușă, iar din a doua zdrobi o țeastă. Căpetenia și ulhamrul se aflau acum față-n față. Erau amândoi croiți după aceeași măsură.

Trupul căpeteniei amintea de urs și de mistreț: pieptul lui era acoperit cu un păr creț, iar coapsele groase păreau cioplite din trunchiuri. Mai înalt decât potrivnicul lui și cu pieptul mai lat, bine proptit pe picioare, Aun apucase ghioaga cu amândouă mâinile. Țepușa căpeteniei, făcută din lemn de abanos, era grea și bine ascuțită, în stare să sfâșie carnea și să zdrobească oasele.

Primul care lovi fu omul focului, însă abia dacă-l atinse pe ulhamr. Ghioaga acestuia se roti și izbi, dar nu întâlني decât pământul. Chipul căpeteniei se schimonosi de ură și de dorința de a ucide, iar din gura lui izbucni un urlet de furie.

Și unul și celălalt bătură în retragere. Cu armele pregătite, se măsurară o clipă nesfârșită. Ploaia îi învelea cu o blană de apă, iar trăsnetele cutremurau câmpia. Amândoi simțeau că moartea era acolo, lângă ei, în ei.

Aun se năpusti iarăși. Ghioaga lui lovi de mai multe ori, zguduind pieptul roșcat al cheleeanului, în vreme ce vârful ascuțit al țepușei sfâșie umărul ulhamrului. Pe urmă armele se ciocniră și se amestecară. Țepușa atinse pieptul lui Aun chiar în clipa când acesta sărea înapoi. Cu sângele șiroind din două răni, nomadul apucă țepușa cu o mână, iar cu cealaltă lovi. Izbit în creștet, potrivnicul său rămase năucit: cea de-a doua lovitură îi rupse umărul, iar următoarele, năprasnice, îi zdrobiră coastele...

Focul murise de mult, iar întunericul înghițise hățșurile; fulgerele, mai rare acum, aprindeau cerul la răstimpuri. Zadarnic încercă Aun să-i găsească pe Zur și pe lemurieni, furtuna risipise sau dusesese cu ea mirosurile lor. Atunci, strigă:

— Unde se ascunde Zur? Fiul Bourului și-a nimicit dușmanii!

Răspunsul fu un geamăt ce venea dinspre pădure, dar nu semăna deloc cu glasul omului fără umeri. Aun continuă să caute: bâjbâia pe întuneric și alerga atunci când fulgerele luminau câmpia. Când ajunse la marginea pădurii din ea apăru Rah, care după ce făcu câțiva pași se prăbuși. Lemurianul bâiguia ceva din care ulhamrul nu înțelese

decât că wahul dispăruse... Într-un târziu, se ivi și celălalt lemurian, însă nici el nu știa mai multe despre soarta lui Zur.

Să plece atunci în căutarea lui era peste putință. Șuvoaiele cerului se revărsau neconținut, făcându-i pe oameni la fel de neajutorați ca gâzele ascunse sub frunze sau în crăpăturile scoarței copacilor. Ulhamrul cunoștea cea mai mare durere a vieții sale. Răsufla greu, ca după o goană, iar lacrimile i se amestecau cu ploaia. Tot trecutul, toate amintirile îi erau legate de Zur. Se apropiase de el încă din vremea când Naoh îl adusese din ținutul piticilor roșii; Zur îl alesese pe Aun dintre toți ulhamrii, iar Aun se legase de Zur ca de un frate...

Din când în când, Aun își trimitea chemarea, apoi încremenea câteva clipe, cu speranța că o să primească răspuns. Vremea trecea, ploaia încetase și, dinspre răsărit, începuse să urce o lumină palidă la care îi văzură la locul încăierării pe cheleeanul ucis de Zur și pe tânărul lemurian ale cărui măruntaie erau risipite pe pământ. Fură găsite și trupurile căpeteniei și războinicului doborâți de Aun. Lângă cenușa și cărbunii stinși ai focului dădură peste luptătorul cu coapsa găurită, care se târa gemând, iar în spatele unei stânci o găsiră pe Wao; îngrozită, femeia tremura așteptându-și sfârșitul. Zăcuse leșinată mai mult timp și de aceea nu auzise chemările lui Aun și Rah. Însă acum, văzându-i pe ulhamr și pe ceilalți, chipul i se luminează și un râs aspru îi ieși din gât.

Rănitul căzu la picioarele lui Aun, cerând îndurare. Firea sa îngăduitoare îl îndemna pe Fiul Bourului să-l ierte, însă doi lemurieni se aruncaseră deja asupra învinsului și-l loveau cu ghioagele. Cu ceafa ruptă și țeasta zdrobită, cheleeanul își dădu sfârșitul înainte ca Aun să fi putut rosti vreo vorbă; nomadul ridică din umeri, căci știa că aceasta era legea războiului.

Wao, ce deprinsese mai bine decât Rah înțelesul semnelor ulhamrilor și învățase de la Zur câte ceva din graiul acestora, îi ascultă pe lemurieni, apoi îl făcu pe Aun să înțeleagă că dușmanii care supraviețuiseră îl duseseră

pe Fiul Pământului în pădure. Din cauza ploii, lemurienii nu putuseră să-i urmărească – nici măcar nu-i văzuseră bine. Pe urmă, atât Rah cât și celălalt războinic se rătăciseră. Cele aflate nu lămureau ce se petrecuse cu wahul; nu făcuseră decât să întetească lupta dintre speranță și disperare care se dădea în ulhamr.

Toată dimineața căutară zadarnic urmele fugarilor. Se putea ca aceștia să fi ajuns deja la mare distanță de locul unde se dăduse lupta, dar tot atât de bine se putea ca Zur să fi fost omorât. Lemurienii se risipiră încercând să găsească mirosul oamenilor focului. Veniseră și cei care fugiseră de înfruntare, iar acum erau destui ochi să caute, destule nări să adulmece. Se împărțiră în două cete: una din ele porni în susul râului, cealaltă spre vărsare. Amândouă trebuiau să cerceteze toate vadurile pe care le întâlneau în cale. În ceata care pornise în josul apei se afla și Fiul Bourului. După un drum lung de aproape o zi, lemurienii și ulhamrul întâlniră întâiul vad. Trecură râul și prima care atinse celălalt mal fu Wao. La strigătul ascuțit al femeii, se opriră cu toții. Urma fusese găsită! În pământul moale rămăseseră întipărite tălpi omenești, iar printre acestea erau și urmele lui Zur.

În inima lui Aun renăscu speranța; în ea se amesteca însă o mare neliniște și multă îndoială: urmele nu erau proaspete. Cheleenii trecuseră vadul în zori și nu puteau fi ajunși înaintea zilei următoare. Dar asta numai dacă ulhamrul ar fi mers singur, căci niciunul dintre lemurieni nu putea ține pasul cu el. Aun se încredință întâi că armele sale erau în bună stare: trei sulite, două harpoane, securea de nefrit și ghioaga. În afară de acestea mai ducea piatra de silex și pe cea de marcasită cu care isca focul... Rămase o clipă nemișcat și tăcut. Îi privi pe oamenii din ceată: slabi și prost înarmați, cu graiul sărac și gesturi stângace; vânaseră însă împreună cu el, trăiseră în jurul focului său și unii se dovediseră curajoși în lupta cu vrăjmașii. Simți în piept o căldură care nu era pornită din slăbiciune. Se apropie de lemurieni și le spuse cu părere de rău:

— Rah, Wao și Oon au fost aliații ulhamrului... Cheleenii

sunt însă cu mult înaintea noastră și merg repede. Numai Aun îi poate ajunge din urmă.

Wao îi înțelese vorbele și le desluși celorlalți. Lemurienii se posomorâră. Când Aun începu să se îndepărteze, Wao plângea iar Rah scotea gemete jalnice, asemănătoare scâncetelor dholeilor răniți. Ca să-l privească pe cel care le fusese o vreme căpetenie, toți se adunară pe creasta de unde începea câmpia. Ulhamrul alerga ca un lup. Lemurienii îl chemară, iar el se uită înapoi și le strigă:

— Fiul Bourului se va întoarce la oamenii păroși! apoi își reluă goana.

Urma devenea uneori nesigură, alteori era ușor de deslușit, mai ales aceea rămasă din timpul popasurilor, când fugarii își lăsau mirosul pe pământ. Ulhamrul găsea și mici ghemotoace de iarbă pe care Zur le ținuse mult timp în mână înainte să le arunce. Aun recunoscuse șiretenia neîntrecută a wahului. Nu putea însă pricepe de ce oamenii focului își lăsaseră în viață prinsul, deși acesta, mai puțin iute, le întârzia fuga.

Până ce se înnoptă, Aun nu se opri să se odihnească decât de două ori și pentru scurt timp. Chiar și după venirea lunii și a stelelor, el își continuă drumul. Urma devenea din ce în ce mai proaspătă, însă atunci când, istovit, se întinse printre stânci ca să doarmă, era încă departe de cei pe care-i căuta.

În zori, ocoli un lac nu prea întins, apoi intră din nou în pădure. Se rătăci - și nu o singură dată avu îndoieli că se afla pe drumul cel bun - însă aproape de amiază, ceva îl făcu să tresară. Numărul cheleenilor crescuse: probabil că o ceată mică, plecată la vânătoare, se alăturase celor care-l duceau cu ei pe Zur. Acum izurile se făcuseră destul de puternice și ulhamrul înțelese că înaintea lui erau șase vrăjmași cu care trebuia să lupte; curând, nu mai încăpea nicio îndoială, avea să intre în ținutul hoardei lor.

O înclăstare cu atâția războinici nu avea sorți de izbândă. Oricare altul, în afară de Aun sau Naoh, s-ar fi recunoscut înfrânt. Fiul Bourului era însă mânat înainte de o pornire aprigă, care n-asculta de îndemnul la chibzuință

al minții. Și apoi, ulhamrul știa că dacă va trebui să gonească ca să-și scape viața, putea fugi mai repede ca onagru. Cu picioarele lor scurte, oamenii focului nu l-ar fi ajuns niciodată.

Alte ore se scurseră; se apropia sfârșitul celei de-a doua zile când, cu tot numărul mare al celor pe care îi urmărea, Aun îi pierdu la trecerea unui râu. Albia nu era adâncă și nomadul o trecu fără greutate, însă odată ajuns pe celălalt mal, urmele dispăruseră... Continuă să le caute cu disperare; se înserase și el încă nu descoperise nimic. Prea descurajat ca să mai aprindă focul și fără să dorească să mănânce, se așază pe un colț de stâncă. După ce se odihni puțin, porni iarăși. Ajunsese într-un loc unde rariștile și crângurile se înșirau una după alta când, brusc, vântul își schimbă direcția. Îndată, nărilor sale deslușiră izul cel nou adus de adieri: cheleenii erau acolo, aproape. Și totuși, mirosurile pe care le adulmeca acum îi păreau altele, iar în ele nu se regăsea și cel al lui Zur.

Înaintând cu prudență printre măracini și bambuși, târându-se prin ierburile înalte, Aun ajunse lângă cei pe care-i căuta... Un glas îl făcu să tresară: în fața lui se ridicaseră două umbre ce păreau uriașe. Fusesse văzut și trebuia să primească lupta. Se pregăti. Ieșită dintr-un nor, luna luminează cele două siluete, iar ulhamrul își dădu seama că înaintea lui nu se găseau bărbați, ci femei. Scunde, îndesate, cu plete cenușii, ele aveau chipurile la fel de sălbatice ca războinicii cheleenii. Fiecare ținea în mână câte o țepușă lungă și grea.

Femeile ulhamrilor mânuiau rareori arme; deși nomadul văzuse că la lemurieni femeile erau aproape la fel de puternice ca bărbații lor, rămase surprins văzându-le pe cele două războinice amenințându-l. Nicio clipă în pieptul lui nu se trezi însă mânia ori dorința de luptă. În loc să ridice ghioaga sau să-și pregătească harponul, nomadul spuse încet:

— Aun n-a venit să omoare femeile...

Ele îl ascultară nemișcate, chinuindu-se să priceapă. Pentru a le liniști și mai mult, Fiul Bourului începu să râdă,

apoi înaintă doi pași fără să ridice ghioaga. Una dintre războinice se retrase, apoi făcu un salt și, fie de spaimă, fie pentru a le da de veste celorlalte, o luă la goană; cea de-a doua o urmă. Picioarele lor scurte nu le purtau însă prea iute. Ulhamrul le ajunse, apoi le-o luă înainte. Atunci, una lângă alta, cu țepușele pregătite, femeile așteptară...

Nomadul le arătă ghioaga, fără să amenințe, și murmură:

— Ulhamrul poate rupe lesne țepușele femeilor...

Cu o mișcare născută mai degrabă din frică decât amenințătoare, una dintre femei își ridică arma și vru să izbească. Aun o abătu dintr-o lovitură piezișă, îi frânse vârful și, fără să lovească la rândul lui, continuă:

— De ce vor războinicele să lupte cu Fiul Bourului?

Ele pricepură atunci că fuseseră cruțate și îl priviră cu nesfârșită mirare. În mințile lor începea să-și facă loc un gând de împăcare cu străinul acela ciudat. Femeia care nu lovise își plecă țepușa și făcu semne de pace, pe care cealaltă nu zăbovi să le repete. Apoi își continuară drumul urmate de nomad care, încrezător în simțurile și în puterea lui, nu se temea de vreo capcană. Meraseră o vreme toți trei, având mereu vântul în față, până ce ajunseră într-un luminiș unde creșteau numai ferigi. La lumina lunii, războinicul văzu că acolo mai erau și alte femei. Când îl zăriră, acestea se ridicară în picioare și începură să-și scuture brațele și să strige, iar cele cu care venise Aun le răspunseră în același fel.

Un timp, ulhamrul se îngrijoră pentru viața lui. Mai putea încă să fugă, căci drumul era liber, dar nepăsarea adusă de oboseală se amesteca acum în mintea lui cu durerea născută din pierderea lui Zur, iar când fură înlocuite de neliniște era prea târziu: ajunsese în tabără și se pomeni înconjurat de femei.

Socotindu-le și pe cele care îl aduseseră, erau douăsprezece; printre ele alergau câțiva copii, iar sub copaci se vedeau dormind alții, încă foarte mici.

Cele mai multe femei erau tinere, însă dintre toate, una îl făcu pe Aun să tresară, căci avea trupul zvelt, ca al

fiicelor Gammlei, cele mai frumoase dintre femeile ulhamrilor. Dinții ei străluceau ca sideful, iar pletele lungi o învăluiau aidoma unei ape albastrii. În inima asprită de încercări a nomadului se născură simțiri neîncercate și toate amintirile lui despre bunătate, despre blândețe și strălucire se adunară laolaltă luând chipul străineii...

Războinicele se strânseseră în jurul lui; una care avea brațe groase și umeri pe care mușchii păreau să se înnoade, păși înainte, oprindu-se în fața Fiului Bourului. Din vorbele și gesturile ei nomadul pricepu că voia să facă un legământ de pace. Ulhamrul nu cunoscuse până atunci vreun neam la care bărbații și femeile să trăiască în hoarde diferite. Se uita împrejur încercând să descopere războinicii. Și fiindcă nu zări niciunul, îi răspunse căpeteniei prin gesturi ce întăreau bunele sale gânduri. De-ndată, femeile fură cuprinse de o mare bucurie. Ele nu mai întâlniseră un războinic ale cărui statură și grai să se deosebească într-atât de ale lor. Nu cunoșteau decât trei feluri de oameni: ai focului, cum erau vânătorii ce îl prinseseră pe Zur, lemurienii, pe care îi văzuseră de puține ori și cu care nu se luptaseră niciodată, și cei din neamul lor, unde bărbații și femeile nu se amestecau decât arareori. Dacă Aun ar fi fost unul dintr-ai lor, l-ar fi gonit sau l-ar fi supus la încercări ale curajului și răbdării. Îl primiseră numai pentru că ciudățenia întâmplării le atrăgea și, mai ales, din pricina nenorocirilor abătute în ultima vreme asupra hoardei lor. Jumătate dintre războinice pieriseră sub loviturile cheleenilor; cea mai mare parte a copiilor muriseră. De când își pierduseră focul, ele rătăceau la voia întâmplării, urându-și vrăjmașii și simțindu-se slabe înaintea lor. De aceea, gândul că îl aveau aliat pe străinul înalt, care părea la fel de puternic ca bivoli, le umplea de mulțumire. Cu el alături, cine va mai cuteza să le atace?

Adunate în jurul lui, încercară multă vreme să-i înțeleagă gesturile și să-l facă să le priceapă pe ale lor. În cele din urmă, sfârșiră prin a-și da seama că el era în căutarea unui alt bărbat, a cărui urmă o pierduse. În

mințile tuturor miji atunci speranța că potrivnicii ulhamrului erau tocmai aceia cărora le purtau o dușmănie neîmpăcată: Oamenii-Dholei, cum îi numeau ele pe cheleenii.

Înțelegând că focul lor murise, Aun adună ierburi uscate, mușchi; cu ajutorul crenguțelor și al pietrelor sale făcu să se ivească flăcările. Văzându-le, femeile cele mai tinere începură să sară în jurul lui scoțând țipete uimite și rostind vorbe care, repetate mereu, se prefăcură într-o melopee ciudată. Iar când viața roșie se răspândi peste vreascuri, bucuria războinicelor umplu noaptea. Singura care nu striga era cea asemeni fiicelor Gammlei. Tăcută, ea nu-și putea desprinde ochii de la vâpăi și de la omul care le făcuse să se nască, aducând speranța femeilor din neamul Oamenilor-Lupi.

DINCOLO DE LAC

În fiecare dimineată, Aun încerca să găsească urmele wahului. Femeile îl urmau, cu o încredere care, cu fiecă zi, devenea tot mai mare. Fiind tot timpul cu el, începură să deprindă, încetul cu încetul, vorbele ulhamrului. Iar acesta, la rândul lui, ajunsese să le priceapă graiul de parcă ar fi fost de-un neam. Puterea bărbatului le uluia, dar mai mult decât de orice se mirau de sulițele și harpoanele cu care Aun doboră vânatul de la distanță. Slăbite de nenorocirile prin care trecuseră și de înfrângerile prea dese din ultima vreme, seara se adunau umile în jurul străinului căruia îi dădeau ascultare. Ulhamrul le privea cu îngăduință, căci le văzuse pândind și hăituind prada la fel de iscusit ca o ceată de vânători. Patru dintre femei erau mai voinice, mai agile și mai iuți decât Zur și toate puteau merge din zori până la apusul soarelui, fără să se plângă de oboseală. Cele care aveau copii mici îi purtau în spate, iar băieții și fetele erau ageri ca niște pui de lup.

Ulhamrului îi plăceau cel mai mult popasurile de seară. De fiecare dată când făcea să se iște focul din pietre, femeile erau cuprinse de aceeași bucurie ca prima oară și nimic nu le putea istovi mirarea. Strigătele lor îi aduceau nomadului o căldură ciudată în piept. Însă mai presus de orice, era dornic să privească jocul flăcărilor în ochii Djehăi, cea cu plete lungi. În clipele acelea se închipuia întorcându-se cu ea la hoardă și gândul îi iuțea răsuflarea.

La sfârșitul celei de-a șaptea zile, pădurea începu să se rărească; ajunseră curând într-o câmpie acoperită de ierburi și uneori de lăstăriș, de crânguri sau tufe de mărăcini... Către mijlocul zilei, una dintre războinice, care se depărtase spre răsărit, le strigă pe celelalte și le arătă ceva. Nu fu nevoie de multe vorbe – recunoscură urma unei vetre.

— Oamenii focului! rosti Aun.

Femeile se strânseseră în jurul ulhamrului. Căpetenia lor, Ucr, avea chipul întunecat și mânios, iar din gesturile ei Aun înțelese că cheleenii erau aceia care le prigoneau, omorându-le fără cruțare.

Cenușa focului era veche de câteva zile, iar mirosurile se împrăștiaseră. Trecu un timp până când se încredințară că nu era vorba de o ceată numeroasă, însă nu puteau ști dacă printre cei care trecuseră pe acolo se găsea și Zur. Cu toate că izurile erau slabe, Aun și războinicele reușiră să afle drumul vrăjmașilor. Apoi, pe măsură ce înaintau, mirosurile deveniră mai proaspete și mai ușor de urmărit: oamenii focului se îndreptau spre apus. Încă de două ori mai găsiră vetre stinse, încredințându-se că aceia pe care-i căutau făcuseră popasuri dese.

În cea de-a treia dimineață, una din femeile care mergeau înaintea cetei se întoarce spre celelalte, cu vorbe repezite. Apropiindu-se, Aun văzu în noroiul uscat urme de tălpi omenesti, iar printre ele și pe cele ale lui Zur. Din clipa aceea, urmărirea deveni ușoară: pământul păstrase mirosurile, semn că oamenii care le lăsaseră nu erau departe. În seara următoare, deși luna nu se ridicase, Aun și războinicele își continuă drumul, până când ajunseră la un sir de coline.

Urcară până la jumătatea celei mai înalte, apoi poposiră, iar Aun aprinse focul într-o groapă adâncită în pământ: așa, flăcările nu puteau fi zărite decât de la câțiva pași. Femeile tăiară ciozvârte dintr-o antilopă pe care Aun o doborâse cu o zi înainte și începură să le frigă. Dacă n-ar fi fost grija pentru soarta lui Zur, ulhamrul s-ar fi bucurat de răgazul de îndestulare și tihnă. Din întâmplare, Djeha cea cu ochii mari se așezase alături de el, iar lui Aun îi trecu prin minte că Ucr, căpetenia, i-ar da-o de soție dacă ar cere-o. În pieptul nomadului trăia o patimă arzătoare, ce se născuse în clipa când o văzuse prima oară pe Djeha, iar de atunci nu încetase să crească. Lângă ea, îl încerca o pornire nelămurită care făcea ca inima să-i bată mai repede și dorea să poată fi la fel de bun cu Djeha cum era

Naoh cu Gammla.

După ce termină de mâncat, iar copiii și o parte dintre femeii adormiră, Aun începu să urce colina. Ucr se ridică să-l urmeze, iar Djeha și alte trei războinice o imitară. Panta nu era prea abruptă; curând ajunseră pe culme, însă ca să poată vedea dincolo de creasta stâncoasă trebuia să treacă printr-un mărăciniș des. La poalele colinei, sub stelele care luceau palid, se zărea un lac, apoi o câmpie întinsă. Pe celălalt mal, se vedeau lucind flăcări și nomadul nu mai avu ochi decât pentru ele. Focul nu era prea departe, însă ca să ajungă la el trebuia să ocolească întâi lacul, înfruntând stavilele și pericolele ce i s-ar fi ivit în cale.

Vântul sufla dinspre lac și se putea apropia neobservat de păzitorii focului – dacă avea să fie acolo înainte de răsăritul lunii. Aun înțelese că așa ceva putea izbuti doar singur – femeile nu erau destul de iuți.

Privi cu luare-aminte flăcările și siluetele dimprejur. Erau cinci și, printre ele, Fiul Bourului îl văzu pe Zur, în partea dinspre lac. Lângă el, culcat, mai era un al șaselea războinic. Întorcându-se spre Ucr, Aun spuse:

— Fiul Bourului se va duce la cheleenii... le va cere să i-l dea pe Zur...

Ucr scutură din cap:

— Nu-l vor da niciodată!

— Îl duc cu ei doar pentru că se tem de Aun.

— Atunci când au să-și piardă prinsul, o să se teamă și mai tare.

Răspunsul căpeteniei îl descumpăni pe ulhamr. El nu vedea altă cale de a-l elibera pe Zur decât forța ori șiretenia. Pe oricare ar fi folosit-o, tot era nevoit să se apropie de oamenii focului.

— Aun trebuie să-l scape de wah, rosti cu voce aspră și hotărâtă.

La fel gândea și Ucr, de aceea nu-i răspunse nimic. Ulhamrul mai spuse:

— Aun va pleca acum spre foc!

— Ucr și Femeile-Lupoalice îl vor urma!

Aun mai cercetă o dată cu privirea câmpia, apoi dădu din cap:

— Fiul Bourului va aștepta acolo sosirea femeilor. El va fi singur, însă cheleenii nu-l vor ajunge fugind după el, iar Aun se poate lupta cu ei și-i poate răpune de departe!

Când ulhamrul începu să coboare spre câmpie, Ucr o trimise pe una din femei după războinicele rămase în tabără.

Povârnișul nu era abrupt și n-avea gropi sau crăpături; în mare parte era acoperit cu iarbă. Aun ajunsese curând în câmpie, căci picioarele lui îl purtau cu iuțeală. Când atinse malul pe care se aflau oamenii focului, luna nu răsărise încă.

Arborii rari, ierburile înalte și câteva steiuri singuratice îl ajutară să se apropie mult de vrăjmași, fără ca aceștia să prindă de veste. La o aruncătură de piatră de focul străin fu însă nevoit să se oprească: înaintea lui nu mai erau nici stânci, nici desișuri, nimic care să-l ascundă de privirile agere ale cheleenilor. Temându-se - nu pentru el, ci pentru soarta omului fără umeri -, ulhamrul rămase ascuns în ierburi. Se întrebă dacă, văzându-l, oamenii focului l-ar fi omorât imediat pe Zur sau, dimpotrivă, i-ar fi cruțat viața ca să și-o apere pe a lor.

Așteptă așa multă vreme. Luna începuse să urce, roșie și acoperită cu aburi, dinspre marginea câmpiei. Cinci dintre războinici se culcaseră. Cel de-al șaselea veghea, ridicându-se din când în când, cu urechile ciulite și nărilor fremătând. De cealaltă parte a vetrei, Zur rămăsese și el treaz. Păzitorul focului nu-l lua în seamă pe wahul care, slab și prea lent, n-ar fi putut să-i scape prin fugă.

Încetul cu încetul, în mintea lui Aun se înfiripă un plan. Zur era, ca toți oamenii fără umeri, un foarte bun înotător. În râu, în baltă sau în lac, îi lăsase întotdeauna în urmă pe cei mai îndemânatici dintre ulhamri; la nevoie, wahul se putea scufunda asemeni unui crocodil și rămâne multă vreme sub apă. Dacă Zur ar fi sărit în lac, nu i-ar fi fost greu să ajungă pe malul celălalt... În acest timp, Aun i-ar fi atacat pe războinici, pentru a nu-i lăsa să-l urmărească.

Dar, mai întâi de toate, trebuia să-i dea un semn wahului pentru ca acesta să știe că se află acolo.

Cheleeanul ce rămăsese de veghe scruta fără conținere întinderile, adulmecând orice adiere. La răstimpuri, se întorcea spre tufișul în spatele căruia se ascundea Fiul Bourului. Luna crescuse pe cer, gonise norii, și acum lumina din plin câmpia. O nerăbdare furioasă clocotea în pieptul nomadului; ea se prefăcu în disperare când noaptea fu sfâșiată de răgetul unui leu și, nu după multă vreme, umbra acestuia se ivi pe vârful unei coline. Războinicul care veghea tresări, iar ceilalți oameni ai focului se ridicară unul câte unul și se întoarseră spre fiară...

Fără să se miște, Zur pândeă. Ochii lui cercetau în toate părțile. Speranța că s-ar putea salva nu-l părăsise nicio clipă...

Aun se ridică fulgerător și făcu un semn cu mâna spre wah, arătându-i lacul. Momentul era prielnic: pe Zur nu-l despărteau de apă decât zece pași și tot atâția de cel mai apropiat războinic. Dacă omul fără umeri țâșnea în goană, putea ajunge la mal înaintea vrăjmașilor săi.

Zur îl văzuse pe ulhamr, însă nu pricepuse ce anume îi cerea. Nesigur și uluit, începu să se târască spre tufișul din apropiere. Aun se ridică din nou și-i arătă lacul. Acum, wahul înțelese. Se sculă, făcu câțiva pași mergând fără grabă, după care începu să fugă spre apă. Unul din cheleeni întoarse capul și îl văzu chiar în clipa când se arunca în unde. Scoase un strigăt mânios ce aduse întreaga ceată. Doi războinici se repeziră după wah, iar primul care atinse malul se aruncă în apă încercând să-l ajungă înot. Însă curând își dădu seama că urmărirea era zadarnică și reveni pe uscat de unde, împreună cu ceilalți, începu să arunce cu pietre spre larg. Zur se afundă și nu mai apărui.

Vecinătatea leului făcu să întârzie hotărârea căpeteniei. În cele din urmă, trimise un războinic în căutarea fugarului. Ocolind lacul, acesta îl putea ajunge lesne pe Zur care, greoi, lipsit de putere și fără arme, ar fi fost

prins cu ușurință.

Aun îl privi pe vrăjmașul ce se apropia, apoi se retrase și așteptă, cu harponul ridicat.

Războinicul focului făcea parte din ceata celor care luptaseră în noaptea cu furtună. Când îl văzu pe Aun, tresări. Însăimântat, recunoscându-l pe nomadul uriaș ce le omorâse căpetenia, scoase un strigăt ascuțit, apoi bătu în retragere.

Neliniștit de soarta lui Zur, ulhamrul îl lăsă să se îndepărteze. El alergă spre capătul lacului și-l ocoli. Wahul încă nu ajunsese acolo, dar îl văzu înotând cu mișcări repezi, unduitoare. Când atinse malul, Fiul Bourului se aplecă și-l scoase fără greutate din apă. Se priviră lung, cuprinși amândoi de bucuria revederii, apoi ulhamrul își strigă izbânda cu glas tunător:

— Aun și Zur și-au bătut joc de oamenii focului!

Leul dispăruse. Pe celălalt mal, cheleenii continuară un timp să privească locul unde fusese fiara, apoi, la un semn al căpeteniei, porniră către apus.

— Ei sunt toți mai iuți decât Zur, spuse wahul cu amărăciune, iar cel care-i conduce acum este viclean și puternic ca un leopard.

— Aun nu se teme de ei... rosti cu dispreț ulhamrul.

Urmăritorii lor începeau să ocolească lacul, când, de pe colină, răsună un urlet pornit din mai multe piepturi. Apăruse Ucr, însoțită de șapte femei-lupoaice. Luați prin surprindere, cheleenii se opriră.

Războinicele se apropiară de Aun, iar Ucr spuse:

— Trebuie să-i omorâm pe Oamenii-Câini, altfel se vor întoarce cu toată hoarda.

Repetă de mai multe ori gesturile și sunetele pentru ca Aun să înțeleagă ce vroia să spună. Acesta se întoarse spre wah și-l întrebă:

— Au vorbit ceva despre hoarda lor?

— Da. Se află la două zile de mers. După ce le cercetă atent pe războinice, Zur mai spuse: dacă îi atacăm acum, vor omorî multe femei...

Sângele lui Aun clocotea, însă teama de a nu-l pierde

iarăși pe wah fu mai puternică. Hotărî că vremea luptei nu sosise încă. Iar femeile-lupoaice, obișnuite să-i asculte vorbele, se supuseră și de astă dată.

FUGA DIN FAȚA CHELEENILOR

Aun, Zur și războinicele fugeau. De-o săptămână hoarda vrăjmașă era pe urmele lor. Prima care o zărise fusese o femeie, apoi, urcat pe un stei înalt, Aun numărase mai mult de treizeci de cheleenii. Goana celor hăituiți era îngreunată de wah, însă Ucr cunoștea multe ocolișuri prin pădure sau prin mlaștini, iar Zur născocea mereu alte și alte feluri de a-i încurca pe urmăritori. Ori de câte ori dădeau de-o apă puțin adâncă, mergeau o vreme prin albia ei; de mai multe ori, Ucr și Aun dăduseră foc ierburilor peste care trecuseră. Aceste șiretlicuri îi făcea pe cheleenii să le piardă pentru un timp urma, însă, numeroși și încăpățânați, se împrăstiau pe întinderi mari și sfârșeau întotdeauna prin a o regăsi. În cea de-a opta dimineață, ceata lor traversă torentul pe al cărui mal ulhamrul îi părăsise pe lemurieni. Aun ar fi vrut să se îndrepte în susul apei, însă Ucr îi arată un drum mai sigur, așa că porniră cu toții spre miazăzi.

Venise vremea lunii noi, iar ei nu-i revăzuseră pe vrăjmași. Nemulțumit, Aun hotărî să poposească într-o rariște înconjurată de bambuși uriași. Deși era încă lumină, Zur, ajutat de câteva femei, începuse să hrănească focul și să clădească un adăpost din mărăcini, liane și tulpini. Ziua roșie urmă celei de chihlimbar, norii se mișcau domol, împinși de o suflare abia simțită, iar ierburile umpleau văzduhul cu foșnetul și mirosul lor... Pieptul lui Aun se umplu de tihna acelor clipe de răgaz și gândul i se întoarse iarăși către Djeha cea mlădioasă. Aceeași slăbiciune care îl făcea să fie îndurător cu învinșii se prefăcea într-o căldură blândă atunci când o privea. La vederea părului ei bogat, cenușiu-albăstrui, a ochilor plini de luciri, puterea lui începea să șovăie, iar teama aceasta îl îmbăta mai tare ca o izbândă în luptă. În mintea lui se nășteau gânduri bucuroase și gânduri umbrite de

nesiguranță. Dacă Ucr va spune nu? El nu cunoștea prea multe despre obiceiurile femeilor-lupoaice, dar le știa aspre și iuți din fire. Era adevărat, îl primiseră în ceata lor, îi prețuiască armele și îndemânarea. Totuși, el rămânea un străin... Neliniștea și speranța îi iuțeau răsuflarea. Se ridică brusc în picioare: trebuia să afle.

Se apropie de femeia-căpetenie, care se încălzea la foc, și o întrebă:

— Vrea Ucr să mi-o dea pe Djeha?

Înțelegând, Ucr rămase nehotărâtă. Obiceiurile hoardei ei erau la fel de vechi ca neamul, iar de-a lungul atâtor generații deveniseră legi: femeile-lupoaice nu trebuiau să se unească nici cu oamenii-dholei, nici cu lemuriienii. Însă nenorocirea care le lovise o făcea să șovăie: nu știa dacă mai trăiau bărbați asemeni lor, iar Aun le ocrotea cu puterea lui...

— Înainte de a hotărî, trebuie să scăpăm de vrăjmași. Numai atunci Ucr va creșta sânii Djehăi, pentru ca ea să devină femeia lui Aun.

Ulhamrul pricepu doar o parte din răspuns, însă fu de ajuns pentru ca în inima lui să se nască o bucurie fără seamăn. Atât de mare fu această bucurie, încât nici nu băga de seamă tristețea care o cuprinsese pe Ucr. Ea nu putea înțelege de ce străinul o alesese pe fata aceea slabă, prea tânără. Oare nu erau mai puternice brațele femeii-căpetenie? Nu fusese întotdeauna cea dintâi la luptă ori la hăituială?...

A doua zi fuga continuă. Curând, în fața lor apărură un șir de stânci semănând cu cele în care își avea culcușul Leul Uriăș. Nimic, niciun semn că oamenii focului ar fi fost aproape; însăși Ucr părea incredințată că aceștia renunțaseră la urmărire. Totuși, ca să fie mai sigură, urcă împreună cu Aun și Zur pe o stâncă înaltă care veghea împrejurimile. Ajunși pe creastă, văzură la distanță fluviul, care în locul acela se arcuia între două stepe, iar dincolo de el, la liziera unei jungle, forme verticale ce înaintau repede.

— Sunt oamenii-dholei, spuse Ucr.

Aun se încredință că numărul lor nu crescuse.

— Nu urmează drumul nostru, căci n-au găsit urma.

— O vor găsi curând, rosti Ucr.

Gânditor, Zur adăugă:

— Trebuie să trecem fluviul.

Traversarea apelor înspumate era o încercare la care nici cei mai buni înotători nu s-ar fi încumetat, iar în mlaștinile ce se întindeau de-a lungul malurilor se aflau o mulțime de crocodili care-și pândeau prada ascunși în nămol. Wahul știa însă cum să treacă peste unde folosind ramuri groase ori trunchiuri de copaci despicate, legate între ele cu liane. Zur le duse pe femeile-lupoalice până la malul fluviului, într-un loc unde creșteau numai ploi negri. Găsiră mai multe trunchiuri îngrămădite de ape și, astfel, pluta fu gata înainte de amiază. Vrajmașii înaintaseră însă destul; îi zăriră pe primii la cotitura fluviului, mergând cu pași mari.

Când văzură pluta desprinzându-se de mal, cheleenii urlară furioși, iar Aun le răspunse prin strigătul său de luptă. Femeile făcură ca lupoalicele, batjocorindu-i pe cei rămași în urmă.

Apele îi purtară pe fugari spre mijlocul fluviului, apoi un curent nevăzut îi împinse iar către malul unde se aflau războinicii focului. Curând, cele două cete se aflară față-n față, la mai puțin de o azvârlitură de suliță. Cheleenii se adunaseră pe o stâncă lată: erau douăzeci și nouă, toți scunzi și vânjoși, cu fălci de dholei și brațe pe care mușchii se înnodau amenințător. Mânia și dorul de răzbunare le aprindeau flăcări în ochi. Mulți păreau gata să se arunce în apă și să pornească înot spre plută, însă crocodilii iviți dintre lotuși le schimbă gândul.

Folosindu-se de niște crengi lungi, Aun, Zur și femeile reușiră să schimbe direcția plutei, care, strecurându-se printre două ostroave, se răsuci, reveni pentru o clipă spre malul unde se agitau oamenii-dholei și, în sfârșit, porni spre mijlocul albiei, oprindu-se în cele din urmă pe celălalt mal. Ajunse pe uscat, femeile râseră, îi amenințară pe urmăritori și le strigară iarăși vorbe de ocară.

Întreaga ceată se afundă în junglă și înaintă cu repeziciune până ce fu oprită de un râu puțin adânc, prin a cărui albie se putea merge cu ușurință. Înainte de a intra în apă, Zur tăie fâșii late dintr-o piele de cerb și le învăță pe femei să-și înfășoare picioarele cu ele la ieșirea din râu. Aleseră un mal stâncos. Când pășiră pe uscat, războinicele și Aun îl văzură pe wah luând apă în pumni și stropind locul pe unde trecuseră.

— Zur este cel mai șiret dintre oameni! exclamă ulhamrul. Vrajmașii vor crede că pe aici a fost o turmă de antilope.

Cu toate astea, știind de câte ori cheleenii le regăsiseră urmele, merseră fără să se odihnească până la căderea nopții.

PARTEA A CINCEA

Curând, pământul pe care călcau deveni mlăștinos și fură nevoiți să umble prin noroiul ce le trecea de glezne. Timp de două zile, fugarii nu înaintară prea mult. Apoi fluviul se îngustă, strâns între malurile ce deveneau tot mai abrupte, până când o stâncă imensă închise drumul. Spre apus, steiul se afunda în fluviu, iar spre răsărit într-o mlaștină. Nu exista decât o singură ieșire: un defileu strâmt, la care se putea ajunge numai pe o potecă presărată cu bolovani ascuțiți. Aun, care era primul din șir, se opri la intrarea trecătorii ca să cerceteze împrejurimile. Ucr o luă înainte, însă se întoarse repede, vestindu-l pe ulhamr că mlaștina se întindea și de cealaltă parte a stâncilor.

— Va trebui să trecem iarăși fluviul, spuse Zur, care o urmase pe femeia-căpetenie. Copaci sunt... Vom face o nouă plută...

Ulhamrul scoase un strigăt și întinse mâna. Privind într-acolo, Zur și Ucr zăriră niște siluete mișcătoare.

— Oamenii-dholei! rosti Ucr când îi văzu mai de aproape.

Numărul lor continua să crească și pieptul lui Aun se umflă de mânie. Trase pe nări izul stătut al apelor mlăștinoase, apoi privi în adâncul prăpastiei.

— Cheleenii vor fi aici înainte ca noi să terminăm pluta.

În jurul lui erau o mulțime de bolovani. Rostogoli câțiva dintre cei mai mari până la intrarea trecătorii, iar Ucr și femeile, ajutate de wah, astupară golurile dintre aceștia cu pietre și sfărâmaturi. Jos, între cele două mlaștini, vrăjmașii începuseră să suie povârnișul... Și, o dată cu ei, urca moartea.

— Aun și trei războinice vor apăra defileul, spuse ulhamrul. Zur și celelalte femei vor meșteri pluta.

Wahul șovăia. Ochii lui nu-l părăseau pe ulhamr, și

înțelegându-i nelineștea, acesta vorbi iarăși:

— Avem patru sulite și două harpoane; mai am și ghioaga, iar femeile au țepușele lor ascuțite. Dacă nu vom fi destul de puternici, vom cere ajutor. Duceți-vă acum, nu mai e vreme!

Zur se plecă în fața hotărârii nomadului.

Ca să lupte alături de el, Aun le alese pe Ucr și pe o altă războinică cu brațe puternice, dar când se întoarse ca să mai caute una, văzu că Djeha venea către el scuturându-și părul bogat. Prima lui pornire fu s-o îndepărteze, însă privirea pătimașă a femeii îl opri. Și, uitându-se în ochii ei, flacăra din piept i se aprinse din nou, mistuitoare. Uită de vrăjmași, de pericolul care creștea cu fiecă clipă. Oare așa simțise și Naoh pentru Gammla?

Oamenii-dholei se apropiau. După ce își croiseră drum printre mlaștini, ajunseseră la malul stâncos și se răspândiseră pe toată întinderea lui. Unul dintre războinici, păros ca un urs, avea brațe lungi și mânuia o țepușă mai grea decât ghioaga ulhamrului. Pe măsură ce înaintau, cheleenii se împrăștiu și mai mult, încercând să găsească locuri de trecere... Aun, Ucr, Djeha și cea de-a treia femeie terminaseră baricada de piatră și adunau bolovani pentru a-i zdrobi pe vrăjmași.

Când ajunseră lângă intrarea în defileu, cheleenii se opriră. Îi măsurară cu ochii lor rotunzi pe Aun și pe războinice, apoi rânjiră, iar buzele lor albastre dezgoliră dinții lucitori. Pe urmă urlară prelung, ca dholeii al căror nume îl purtau.

Aun îi amenință cu ghioaga și harponul și le strigă:

— Ulhamrii o să le ia oamenilor focului toate ținuturile de vânătoare!

Unindu-și vocea aspră cu cea a Fiului Bourului, Ucr rosti la rândul ei:

— Oamenii-dholei ne-au ucis surorile și copiii... Îi vom nimici acum până la ultimul!

Pe urmă se așternu o liniște adâncă. Adierile aduceau dinspre mlaștini mirosul greu al apelor stătute și ierburilor putrezite. Deasupra piscurilor zburau acvile și vulturi, iar

pe insulele de pe fluviu se zăreau gaviali uriași. În clipa aceea de singurătate și liniște, nu se auzea decât şuierul vântului izbindu-se de stânci.

Cheleenii se împărțiră în două cete. Căpetenia și o parte din războinici se cățărară pe stânci, ca să ajungă în spatele barierei de bolovani; ceilalți rămaseră ascunși, așteptând momentul prielnic ca să se năpustească...

Ochii scăpărători ai ulhamrului numărară dușmanii, apoi propulsorul în care era potrivită o sulită se ridică încet. Ucr și celelalte femei așteptau semnul lui pentru a începe să arunce bolovani asupra războinicilor care s-ar fi ivit pe neașteptate. Vrajmașii rămâneau însă nevăzuți. Rareori unul din ei își schimba locul trecând de la un adăpost la altul, însă mișcările le erau atât de iuți încât era cu neputință să fie atinși. Când însă unul dintre cheleenii ieși la vedere pentru o clipă, propulsorul se roti și omul căzu cu o sulită înfiptă între coaste.

Din spatele bolovanilor răsunară urlete de furie, iar Aun pregăti al doilea propulsor.

Nu trecu mult și atacul fu reluat de cheleenii ce se cățăraseră pe stânci; aceștia ajunseseră la înălțimea defileului și mai aveau de trecut doar o cornișă îngustă, de pe care ar fi putut sări jos unul câte unul...

Pe neașteptate, prima ceată se năpusti iar. Glasurile oamenilor focului se ridicară într-un vuiet ce umplu văzduhul, sulita şuieră, bolovanii se rostogoliră, strigătele de durere și mânie se amestecară lovindu-se de pereții stâncilor, dar de data asta războinicii nu putură fi opriți. Cu toată ploaia de pietre și a harponului care mai găurise încă un piept, ei reușiră să ajungă la numai câțiva pași de trecătoare. Trei dintre cheleenii se prăbușiseră în prăpastie, iar doi zăceau răniți. Dar ceilalți nu șovăiră. Aun le vedea chipurile strâmbate de ură, ochii ce aruncau flăcări, gurile căscate să sloboadă urlete de câini turbați. Nomadul simțea dogoarea răsufălărilor țâșnite din piepturile ce veneau asupra-i ca unul singur. Atunci, cu o opintire cumplită, desprinsă și făcu să se rostogolească un bolovan uriaș, iar femeile, din ce în ce mai înverșunate,

întețiră ploaia de pietre care cădea peste cheleenii. Un geamăt prelung se răspândi peste stânci și vrăjmașii bătură în retragere. Aun se pregătea să clinească al doilea bolovan, când o piatră aruncată de sus îl lovi în cap.

Își ridică privirea: deasupra lui, o față roșcovană rânjea cu mulțumire. Apoi, unul după altul, patru cheleenii își dădură drumul de pe stânci, sărind în trecătoare. Aun se trase înapoi și apucă ghioaga cu amândouă mâinile, iar Ucr și Djeha ridicară țepușele. Și de o parte și de cealaltă, nu puteau sta alături decât trei luptători.

A fost, atunci, o clipă nesfârșită de așteptare. Oamenii-dholei nu îndrăzneau să atace, reținuți de teama ciudată pe care le-o trezea străinul din fața lor; la rândul său, Aun se întreba dacă nu trebuia să-l cheme și pe wah. Înaintea lui, căpetenia vrăjmașă se ridicase amenințătoare. Cheleeanul fu cel care se năpusti primul, iar țepușa lui sfâșie pielea de pe coastele nomadului. Cu o lovitură puternică, Aun o făcu să lunece într-o parte și zdrobi umărul unui războinic care se repezise să lovească. Rănitul se rostogoli la pământ gemând, iar Ucr scoase strigătul de luptă, pe care Djeha și cealaltă femeie îl repetară. Înfuriați, cheleenii se repeziră cu urlete de lup. Din trei lovituri, Fiul Bourului abătu tot atâtea țepușe, iar la două le rupse vârfurile; Ucr îl atinse pe unul din oamenii-dholei la piept, însă cea de-a treia femeie se prăbuși cu pântecul deschis.

Războinicii focului dădură înapoi în fața ghioagei ulhamrului și se adunară la intrarea trecătorii; căpetenia era mereu înaintea oamenilor săi, iar cei ale căror țepușe fuseseră rupte lăsară locul altora.

Râzând cu sălbăticie sau scrâșnind din dinți, conducătorul cheleenilor nu-l scăpa din ochi pe Aun. Brusc, se aruncă asupra lui. Ulhamrul sări într-o parte, însă țepușa îl înțepă în coapsă. Se împletici, iar celălalt scoase un strigăt de victorie. Prea devreme; ghioaga șuieră prin aer și țeasta cheleeanului trosni. Căpetenia urlă îngrozitor, se clătină și, amețit, se târî la adăpostul stâncilor.

Înspăimântați, oamenii lui se retraseră în grabă,

încurcându-se unul pe altul, însă, când numărul lor crescuse, se năpustiră iarăși. Ghioaga uriașă rupea țepușe, zdrobea piepturi și țeste, iar Ucr și Djeha loveau fără încetare. Însă trebuiră să dea înapoi, pas cu pas; nu mai rămăsese mult până la locul în care trecătoarea începea să se lărgască și unde atacul cheleenilor ar fi fost greu de oprit.

Cu o ultimă sfortare, Fiul Bourului izbuti să rupă vârfurile tuturor țepușelor ce-i stăteau în față... De la celălalt capăt al defileului se auziră glasurile femeilor-lupoaice, care veneau în goană. Propulsorul lui Zur se roti de două ori, iar sulitele aruncate de el se înfipseră în trupurile vrăjmașilor.

Cuprinși de panică, oamenii-dholei fugiră, luându-și cu ei răniții și chiar pe cei morți. În graba lor se rostogoleau pe povârnișuri, cădeau lovindu-se de bolovani sau își căutau scăparea ascunzându-se în scobiturile dintre stânci... Acolo unde se dăduse lupta, nu mai erau decât un mort și un rănit ce horcăia și pe care femeile îl hăcuiară fără milă... Cheleenii se făcuseră din nou nevăzuți și numai cele două trupuri nemișcate aminteau de ei.

Atunci războinicele fură cuprinse de o bucurie fără margini. Urcate pe stânci, ele își urlară îndelung izbânda. Deși rănit, Aun își simțea pieptul plin de mândrie. Nu era el cel care învinsese căpetenia cheleenilor? Nu le rupsesse vârfurile țepușelor și băgase spaima în oamenii-dholei? Și tot el o scăpase pe Djeha de vârful ascuțit ce fusese gata s-o străpungă... Privirea sa îi căută ochii. Erau mari și plini de umbre. La vederea lor, a pletelor răsfirate de adieri, în sentimentul de putere pe care i-l dădea victoria se amestecă încă unul, necunoscut încă...

Apropiindu-se de el, wahul spuse:

— Zur și femeile au găsit lemn din belșug... Pluta este aproape gata.

— E bine. Fiul Bourului va rămâne aici cu șase războinice ca să apere defileul. Zur și celelalte femei vor termina pluta.

Un geamăt abia auzit rupse tăcerea: femeia rănită își simțea apropiindu-se sfârșitul. Ridicându-și ochii, văzu ca

prin ceață vulturii și corbii cu capul alb care se roteau deasupra cărnurilor moarte... Atunci inima i se umplu de durere; revăzu pădurile și răsăritul soarelui, zilele când viața fusese îmbelșugată, serile cu căldura blândă a focului, fiindcă în ea trăiau amintirea Timpului și a Lucrurilor, pe care n-o au nici bivolii, nici tigrii, nici dholeii – amintire născută din Cuvânt și care reînvie zilele trecute... O clipă, una singură, o încercă părerea de rău, pentru tot ce fusese odinioară. Pe urmă moartea fu acolo, adusă parcă de vânt; femeia-lupoaică nu mai era decât o făptură care se stingea în imensitatea nepăsătoare, fără să știe că femeile din jurul ei murmurau o melopee înceată, început al ritmurilor vieții și cântecelor Omului.

...Cheleenii păreau să fi plecat, însă Aun știa că aveau în gând să treacă peste culmi și să le taie drumul de cealaltă parte a trecătorii. Dacă reușeau, atunci izbânda lor ar fi fost sigură, căci cu toate pierderile suferite, aveau încă puterea numărului, a forței și a îndemnării. Singurul care îi întrecea era ulhamrul și singura deopotrivă cu un războinic de-al lor, Ucr. Însă Aun și Ucr erau slăbiți de rănilor primite. Și, ascultând tăcerea din jur, neliniștea nomadului sporea.

Primii cheleenii nu întârziară să apară. Cățărându-se, urcându-se unii pe umerii altora, scobind trepte în piatră, ei ajunseră aproape de cornișă. Ca s-o atingă, mai trebuiau să taie câteva trepte pe panta abruptă. Încercând să-i oprească, Aun folosi ultimul său harpon, dar sulița se lovi de o ieșitură a stâncii; atunci el începu să arunce cu pietre, însă niciuna nu-și nimeri ținta.

Cea de a treia, apoi următoarea treaptă fură scobite. Încă una și oamenii-dholei aveau să suie cornișa, apoi să se avânte către creastă.

Aun se întoarse spre femei și le spuse:

— Duceți-vă la Zur. Pluta trebuie terminată. Aun va apăra singur defileul!

Ucr se uită la stânci, apoi își chemă războinicile; privirea rugătoare a Djehăi îl căută încă o dată pe ulhamr, apoi femeia plecă în urma celorlalte. Aplecat peste

marginea stâncii, Aun aruncă pietre spre cei care urcau, însă ele nu-i putură opri pe cheleenii. Ultima treaptă fusese terminată. Primul războinic se cățăra pe cornișă, iar după el veneau altul și altul. Din câteva sărituri, Aun ajunsese la celălalt capăt al defileului, apoi coborî către fluviu. Cheleenii apăruseră deja pe creastă.

— Pluta nu este gata, spuse wahl, însă ea ne va putea duce pe celălalt mal.

La un semn al lui Aun, femeile apucară împletitura de crengi și liane și o împinseră spre fluviu. Un urlet pornit din zeci de piepturi anunță sosirea cheleenilor... Femeile urcară toate pe plută, iar când Aun și Zur le urmară, vrăjmașii erau la numai o aruncătură de piatră...

— Înaintea celei de-a opta dimineți, toți oamenii-dholei vor fi nimiciți! strigă Fiul Bourului spre malul ce se îndepărta cu tot mai multă iuțeală.

ÎNTOARCEREA LA PEȘTERĂ

Pluta era dusă de ape la întâmplare. Uneori o răsuceau vârtejurile repezi, alteori curentul o purta cu o viteză neliniștitoare. De mai multe ori, femeile-lupoaice fură silite să se arunce în unde și să rămână un timp agățate cu mâinile de plută pentru a o ușura de greutatea ce amenința s-o scufunde. Însă când crocodilii se făcură mai numeroși, nici asta nu mai fu cu putință.

Încetul cu încetul, reușiră să se apropie de mal... Cheleenii rămăseseră mult în urmă. Ca să-i ajungă pe fugari ar fi trebuit să treacă fluviul, ori pentru asta aveau nevoie la rândul lor de o plută.

— Vom merge neîntrerupt până se înserează, îi spuse Aun lui Zur. În patru zile putem ajunge la peșteră.

Se priviră. În mintea lor încolțise același gând.

— Aun și Ucr sunt răniți, rosti cu amărăciune wahul.

Femeia-căpetenie ridică din umeri cu dispreț - rana ei era puțin adâncă. Culese câteva ierburi, le strivi și le puse pe tăietură, în vreme ce Zur îngrijea rănila nomadului. Pe urmă, ceata se puse în mișcare. Drumul prin ținuturile mlăștinoase nu era lesne de străbătut, însă încă înainte de lăsarea serii, Aun și Zur începură să recunoască locurile.

A doua zi și cea care îi urmă se scurseră fără vreun semn de primejdie. Se aflau acum la numai două răsărituri de mers de înălțimile pe care le căutau și, pentru a ascunde urmele, Zur nu istovea să nascocoască noi șiretlicuri. În cea de-a cincea amiază, le apărură în față lanțul de stânci. De pe vârful unei coline aflate la cotitura fluviului, se puteau vedea culmile semețe, întinzându-se de la o zare la alta. Aun, pe care frigurile îl făceau să tremure, privi locurile știute cu ochi în care nerăbdarea ardea mai tare decât febra, apoi, lăsându-și mâna pe umărul wahului, murmură:

— Curând îl vom revedea pe Leul Stâncilor!

În mintea lui se învălmășeau imaginile zilelor petrecute în siguranță și tihnă: fiara uriașă, diminețile limpezi și serile liniștite când focul aprins pe pietre își arunca lumina roșiatică peste câmpie...

Întorcându-și spre Djeha chipul tras, cu buzele albite, continuă:

— Când vom fi în peșteră, nu ne vom mai teme de haita oamenilor-dholei.

În aceeași clipă, Ucr scoase un strigăt de spaimă, apoi, ridicând mâna, arătă spre malul fluviului. Toți văzură atunci hoarda cheleenilor, care se apropia într-o tăcere înfricoșătoare. Își reluară fuga cât de iute le îngăduiau rănile ulhamrului și ale femeii-căpetenie. Dacă nu reușeau să ajungă la grotă înaintea vrăjmașilor, ar fi fost pierduți. Însă până la adăpost trebuiau să mai străbată o fâșie lată de pământ uscat. La jumătatea distanței, cheleenii se apropiaseră primejdios de mult și continuau să alerge ca șacalii. Văzuseră că străinul de care se temeau mai mult decât de ceilalți luați la un loc alerga șchiopătând în urma cetei. Asta făcuse să le crească ardoarea și acum se repezeau înverșunați, urlându-și chemarea la luptă.

Fugarii se opriră pentru câteva clipe. Fără să scoată o vorbă, Aun îl privi pe Zur cu ochii împăienjeniți de febră, apoi îl prinse strâns de braț... Amândoi știau că nu le rămăsese mult timp. Vrăjmașii se apropiau. Aun o privi pe Djeha, își plecă ochii spre coapsa lui care sângera, apoi măsură distanța ce-i mai despărțea de oamenii-dholei... Răsuflând adânc, slăbi strânsoarea mâinii și îl împinse pe wah cu blândețe înainte. Zur se îndepărtă în goană spre vizuina Leului Uriaș, iar ulhamrul le conduse pe femei și copiii lor către adăpost.

LEUL URIAȘ

Când Aun și războinicele ajunseră în fața peșterii, cheleenii le călcau pe urme. Ulhamrul se cățără cel dintâi pe platformă, urmat imediat de Ucr. Împreună, aduseră sus copiii, iar după ei urcară femeile. Când oamenii-dholei începură să arunce cu pietre, ultimele războinice se găseau abia la jumătatea stâncii, dar cheleenii erau înfierbântați de goană și niciuna nu-și nimeri ținta. Aun își pregăti sulița, iar lupoaicele adunară în grabă bolovani ascuțiți și începură să-i arunce asupra urmăritorilor. Prea puțin numeroși ca să încerce un atac, aceștia se retraseră, iar când întreaga lor ceată fu acolo, toate femeile-lupoaiice ajunseseră deja la adăpost.

Peștera era cu neputință de cucerit. Pe brâna stâncii nu se putea sui deodată decât un singur bărbat sau o singură femeie, mai mulți n-aveau loc. Iar ca să ajungă sus, oamenii-dholei ar fi fost nevoiți să se urce unul pe umerii altuia. Nu trebuia decât o împunsătură de țepușă și ar fi fost aruncați în gol...

Cheleenii înțeleseseră repede cum stăteau lucrurile, însă nu se dădură învinși, ci începură să caute cu încăpățânare o altă cale de a ajunge la cei pe care-i voiau. De jur împrejurul peșterii stâncile se dovedeau de netrecut, dar nici asta nu-i descurajă. Hotărâră să aștepte: mai devreme sau mai târziu, foamea și setea aveau să-i silească pe cei din peșteră să iasă. Dacă acolo, în defileu, scăpasera cu fuga și putuseră trece fluviul, aici ziua ieșirii lor din adăpostul de piatră va fi ziua pieirii lor. Ce puteau face unsprezece femei și doi bărbați în fața a douăzeci de războinici?

Când toate femeile și copiii fură în peșteră, Aun puse două lupoaiice să păzească intrarea și le ceru celorlalte să rămână pe loc, să nu-l urmeze. Apoi, după ce își aprinse o torță, coborî în gâtlejul de piatră. Era frământat de îndoieli

și neliniști. Nu credea că ar fi fost cu puțință ca Leul Uriăș să-l fi recunoscut după atâta timp pe wah, însă o urmă slabă de speranță tot mai dăinuia în el...

Nu făcuse decât jumătate din drum, când un răget îl făcu să alerge: nu mai avea mult până la crăpătura prin care privise de atâtea ori fiara. Ajunse și îl văzu pe Zur, iar alături de el doi ochi strălucitori, ce îl priveau; o răsuflare caldă îi atinse pieptul.

— Leul Stâncilor a rămas aliatul Fiului Pământului și al Fiului Bourului! spuse cu mândrie wahul.

Trăiau amândoi o bucurie pentru care vorbele erau prea sărace.

— Oamenii-dholei n-au luat urma lui Zur?

— Nu. Ei nu l-au văzut când s-a despărțit de ceilalți. Zur s-a ascuns în spatele bolovanilor.

După ce adulmecase îndelung mirosul lui Aun, Leul Uriăș se retrăsese în culcușul lui și aproape adormise. Aun continuă:

— Zur va ieși noaptea și numai cu Leul Stâncilor... El nu va face nimic împotriva oamenilor-dholei, până când Aun nu-și va recăpăta puterile.

Ulhamrul se gândea că Zur va trebui să meargă la baltă. Malul nu era departe, iar el și femeile aveau nevoie de apă. Suspină. Revedea lacul, fluviul, izvoarele... Ațâțată de fierbințeala rănilor, setea îl chinuia cumplit. Nu se putu împiedica să spună:

— Aun arde de sete, însă va aștepta până vine seara.

— Balta este aproape, rosti Zur, ca și cum ar fi ghicit gândurile ulhamrului. Ca să se vindece și să poată să lupte, Aun trebuie să bea. Am să mă duc acum.

Porni către intrarea vizuinii. Leul deschise ochii, însă nu făcu nicio mișcare, deoarece nu simțea nimic neobișnuit. Zur se furișă până la baltă și izbuti să ajungă acolo nevăzut de cheleenii. Mai întâi își potoli setea, pe urmă cufundă în unde un burduf făcut dintr-o piele de cerb prinsă cu câțiva spini. Înăuntru încăpea destulă apă ca să astâmpere setea mai multor oameni. Zur îl umplu și se întoarse la vizuină. Aun sorbi cu înghițituri mari apa vie, care-i întorcea

puterile și curajul.

— Și Ucr este rănită, spuse el. Celelalte vor bea la noapte.

Luă cu el burduful și se înapoie în peștera înaltă. Ucr, după ce bău, îi dădu și Djehăi.

Aun dormi până se lăsă seara, iar în timpul somnului greu, tinerețea și sângele lui tânăr lucrară. Febra scăzu, rănila începură să i se închidă. Când apusul muri peste junglă, ulhamrul se ridică și se duse să-i pândească pe cheleenii. Aceștia aprinseseră un foc mare în jurul căruia se adunaseră toți, iar chipurile li se întorceau mereu către deschizătura dintre stânci.

Istovite de urmărirea îndelungată, femeile adormiseră, însă somnul lor era tulburat de foamea și setea care le chinuiau. Când ulhamrul reveni în peșteră, toate se deșteptară și îl priviră cu ochi arzători. Se gândeau la apa pe care o adusese ulhamrul în pielea de cerb și de care numai Ucr și Djeha avuseseră parte. Încrederea celor slabi în cel puternic începea să fie înlocuită de teamă și neliniște.

— Unde este Zur? întrebă Ucr.

— Înainte ca noaptea să se sfârșească, Zur ne va aduce carne și apă, îi răspunse ulhamrul, înțelegând gândul femeii.

— De ce nu este cu noi?

— Ucr va ști mai târziu! Apoi, văzând că femeia se uita spre adâncurile peșterii, spuse: Fiul Bourului va coborî singur în gâtlejul de piatră. Dacă vreo lupoaică îl va urma, vom muri de foame și de sete.

Taina aceasta le păru războinicilor cu neputință de pătruns, dar faptul că Aun le dăduse speranțe le ajungea. Femeile-lupoaice cunoscuseră ades vremuri de foamete și de secetă; toate, chiar și copiii, înduraseră lipsuri îndelungate și trăiseră așteptări pline de nesiguranță.

Lucirea stelelor începea să pâlească; oamenii-dholei dormeau. Cea mai mare parte dintre femei se culcaseră din nou. Chiar și Aun se odihnea. Către miezul nopții, o chemare venită din străfundurile peșterii îl deșteptă pe

ulhamr, care își aprinse o creangă de terebint și coborî. Leul Uriaş și wahul își terminaseră vânătoarea: în vizuină zăcea trupul însângerat al unui rucervus. Omul fără umeri tăiaise deja o coapsă pe care i-o trecu prin crăpătură ulhamrului, după care se duse după apă.

Când Aun reapăru cu carnea și burduful, femeile rămaseră fără grai de uimire. Se ridicară și se uitară la ulhamr cu ochii mari, apoi începură să se miște încet, ca prin vis. În peșteră erau destule lemne, lăsate odinioară de Aun și Zur înainte de plecarea lor. După ce aduse încă un burdof de apă, ulhamrul aprinse un foc și fripse vânatul. Cheleenii care vegheau simțiră îndată mirosul cărnii rumenite; își treziră căpetenia care nu-și uitase nici ura, nici înfrângerea. Acesta privi spre intrarea peșterii, încercând să priceapă. În cele din urmă, socoti că fugarii găsiseră vreascurile în peșteră, iar carnea nu putea fi decât a unui animal doborât pe drum. Dacă ar fi existat o a doua ieșire, atunci s-ar fi folosit cu siguranță de ea ca să scape. Cu toate acestea, vrând să fie mai sigur, trimise câțiva războinici de cealaltă parte a muntelui.

Iscoadele ocoliră stâncile, încercând să descopere la lumina lunii grote sau peșteri. Nu văzură însă decât crăpături foarte înguste, la mare înălțime. Creasta pe care Zur se cățăraseră scăpând de urmărirea leului îi opri câțva timp. După ce trecură de bariera de lavă, dădură peste gura unei peșteri întunecoase. În aerul nopții plutea un miros greu. Dându-și seama că se aflau în apropierea bârlogului unei fiare, războinicii se opriră. Purtate de vânt, izurile lor pătrunseră în peșteră și, într-o clipă, la intrare apăru o umbră uriașă. Însăpăimântați, oamenii-dholei o luară la goană, căci îl recunoscuseră pe cel mai temut dintre mâncătorii de carne.

După această întâmplare, căpetenia rămase încredințată că în afara peșterii pe care o vegheau războinicii săi, nicio alta nu le putea sluji de adăpost femeilor și celor doi străini. Chiar dacă în mintea lui ar mai fi dăinuit vreo urmă de îndoială, ea se împrăstie în zilele următoare, când Aun și lupoaicele apărură pe stânci...

Ulhamrul își simțea vigoarea întorcându-se în trup: rana se închise și febra dispăru, iar forțele îi reveniră. În tot acest timp, el le învățase pe femei să-și taie mai bine pietrele folosite în luptă, iar prin adâncul peșterii Zur le aducea în fiecare zi carne și apă. Wahul îl deprinsese pe leu să-l urmeze, iar fiara îl asculta, tot mai încrezătoare în făptura verticală cu care împărțea bârlogul și hăituielile. Zur îi ghicea pornirile și știa să le întoarcă în folosul său.

În cea de-a opta noapte, când coborî să-și ia prada, Aun spuse:

— Rănilor s-au închis. Fiul Bourului poate să lupte împotriva oamenilor-dholei. În noaptea care vine, Zur va duce Leul Stâncilor de cealaltă parte a muntelui...

Wahul se gândi mult la cele auzite, înainte de a răspunde.

— Iată... Zur a simțit în dimineața aceasta că una din pietrele peretelui crăpat se clatină. Dacă am smulge-o, deschizătura ar fi destul de mare pentru un om, însă prea îngustă pentru ca Leul Uriș să treacă prin ea. Prinse cu mâna ieșitura pietrei și începu s-o miște, întâi încet, apoi tot mai tare, iar Aun își uni forțele cu cele ale wahului. Brațele sale puternice smuciră și apoi împinseră piatra. Se desprinse o bucată mică, apoi alte două pe care ulhamrul le aruncă în spatele său. Întinzându-se pe burtă, el pătrunse în vizuină.

Nedumerit de zgomotele și mișcările acelea necunoscute, leul se opri din sfâșierea prăzii, apoi se apropie amenințător. Fu însă oprit și domolit de mângâierile lui Zur. Îl mirosi îndelung pe Aun și, în cele din urmă, păru să-l recunoască.

— Acum îi vom putea surprinde pe oamenii-dholei! strigă ulhamrul.

Wahul îl duse la intrarea peșterii și-i arătă vreo zece sulite pe care le făcuse în zilele de așteptare și singurătate.

— Ne vom lupta cu ei și-i vom doborî de la distanță, spuse.

A doua zi, Aun și Zur continuară să taie și să ascuță

sulițe, pregătindu-se de luptă. Când se apropie asfințitul, ulhamrul le chemă pe Ucr și pe celelalte războinice.

— Aun și Zur se vor lupta în noaptea asta cu oamenii-dholei. Femeile-lupoaice să fie pregătite...

Ucr îl ascultă cu uimire, apoi întreabă:

— Cum vor putea Aun și Zur să se întâlnească unul cu altul?

— Am lărgit trecerea dintre peșteri. Mă voi strecura de partea cealaltă a stâncilor și, împreună cu aliatul nostru, îi vom surprinde pe oamenii-dholei.

— Aun și Zur au deci un aliat?

— Ei au făcut înțelegere cu Leul Stâncilor!

Ucr rămase uluită, dar nu-și pierdu timpul să înțeleagă. Încrederea ei în ulhamr nu lăsa loc pentru șovăială. Războinicul continuă:

— Femeile să nu coboare în câmpie, înainte ca Aun să le cheme. Leul Stâncilor le-ar sfâșia.

Mai uimită decât toate, Djeha îl privea pe Aun cu ochii ei strălucitori.

— Oare leul nu poate trece dintr-o peșteră în alta? întreabă ea.

— Deschizătura este prea mică pentru el.

...Rugul soarelui începu să pălească și, încetul cu încetul, dispăru în negurile serii. Curând începu să licărească prima stea, apoi încă una. Aun coborî în peștera de jos.

Focul cheleenilor nu mai răspândea decât o lumină slabă, gata să piară. În jurul lui, câțiva războinici continuau să vegheze, iar restul cetei dormea într-o împrejmuire înjghebată din bolovani și crengi. Doi dintre păzitorii focului moțâiau; cel de-al treilea rămăsese însă treaz și, la răstimpuri, dădea ocol vetrei aruncând priviri scurte spre peșteră.

Cheleeanul pusese câteva găteje peste tăciuni și își îndrepta spinarea, când zări pe stânci o femeie. Ghemuită, războinica părea să pândească ceva în noapte. Bărbatul o amenință cu țepușa, apoi făcu câțiva pași spre ea. Deodată, rânjetul lui se topi și dispăru, prefăcându-se într-o

strâmbătură de uimire: sub stânci apăruse o altă siluetă, iar mărimea acesteia din urmă nu mai lăsa loc nici unei îndoieli. Încremenit, omul-dholeu o privi câteva clipe, întrebându-se cum de îndrăznise străinul să coboare în câmpie, apoi se dezmetici și, chemându-i pe ceilalți, își trimise sfidarea în noapte.

Aun se desprinsese din umbra stâncii și se apropie cu îndrăzneală de foc. Când fu la distanța potrivită, aruncă o piatră care îl atinse pe unul din păzitorii focului la tâmplă, fără a-i face prea mult rău. O a doua piatră zgârie umărul altui războinic. Atunci, din toate părțile, izbucniră urlete de furie, iar din împrejurimea de bolovani ieșiră mai mulți bărbați care se năpustiră spre nomad. Înălțându-și trupul, Aun le răspunse prin strigătul său de luptă.

Se așternu atunci o tăcere adâncă. Cheleenii își pregăteau atacul. Atenți la mișcările ulhamrului, ei nu pierdeau din ochi ce se întâmpla în jur. Pe stânci, primei femei i se alăturaseră încă două; în câmpie nu se afla însă decât Aun și n-avea alte arme în afara ghioagei sale și a câtorva pietre. Căpetenia dholeilor nu izbutea să înțeleagă ce se întâmpla; ulhamrul era singur și totuși nu părea să se teamă. Instinctul îi spunea că întâmplarea aceea ciudată ascundea o capcană, însă dorința de a ucide îi înăbuși șovăiala. Un strigăt și toți războinicii dădură năvală. Douăzeci de cheleeni întărâtați se năpusteau spre Fiul Bourului, fiecare dorind să fie primul care să-l doboare. Aun mai aruncă o piatră, apoi o luă la goană. Dar nu alergia cu iuțeala-i obișnuită: o parte dintre urmăritori păreau gata să-l ajungă, iar ceilalți nu rămâneau nici ei prea mult în urmă. Uneori, ulhamrul schiopăta, alteori se poticnea și distanța dintre el și hăituitori se micșora cu fiecare clipă. Când ajunse aproape de marginea șirului de stânci, căpetenia cheleenilor era doar la o aruncătură de sulită în spatele lui. Aun o porni spre steiurile care se înșirau de o parte și de alta a unei trecători înguste.

Căpetenia aruncă o privire în jur, apoi porunci câtorva războinici să ocolească stâncile și să taie drumul fugarului, iar el împreună cu ceilalți se năpustiră înainte. Ulhamrul

se oprișe și, cu chipul întors către ei, râdea sfidător:

— Oamenii-dholei vor muri!

Vorbele îi fură acoperite de un răget care răsună ca un bubuit de tunet și războinicii se opriră, îngroziți: în fața lor, dintre stânci se ivise un trup uriaș. Apoi, fiara se năpusti fără veste. Trei cheleenii se tăvăleau deja pe jos cu pânțele sfâșiate, iar un altul se prăbușea cu capul aproape desprins de trunchi. Propulsoarele lui Aun și Zur se roteau fără încetare și, de fiecare dată, o sulită se înfîcea într-un om-dholeu. Leul deschise cu o lovitură de labă pieptul unui războinic, apoi sări asupra altuia care își căuta scăparea prin fugă...

Cheleenii fură cuprinși de panică. Groaza morții le întunecase mințile - până și căpetenia lor fugea fără să se uite în urmă. Ulhamrul își recăpătase puterile și cutezanța. Cu sărituri de leopard, el îi ajungea pe vrăjmași, zdrobindu-le țestele cu ghioaga.

Când cheleenii reușiră să se adăpostească în împrejmuirea de pietre, din ceata lor rămăseseră doar opt; ceilalți zăceau în iarbă, morți sau răniți de moarte.

— Zur să-l oprească pe Leul Stâncilor! strigă Aun.

Ascunși în spatele barierei de bolovani, războinicii deveneau primejdioși. Erau înfricoșați, însă din adăpostul lor ar fi putut răni sau chiar răpune fiara, lovind-o cu țepușele.

Leul se lăsă domolit cu ușurință. În jurul lui se afla pradă din belșug. Liniștit, prinse în fălcile-i uriașe unul din trupurile nemișcate și porni către bârlag.

Fiul Bourului așteptă câteva clipe, pentru a da răgaz fiarei să se îndepărteze, apoi, întorcându-se spre wah, rosti:

— Zur să se ducă după Leul Stâncilor, să treacă prin spărtură și să le spună femeilor să fie pregătite!

Wahul dispăru în spatele stâncilor, pe urmele fiarei, iar Aun culese sulitele risipite pe jos și le smulse pe cele care rămăseseră înfipite în trupurile răniților. Pe urmă se apropie, atent și fără să se grăbească, de adăpostul cheleenilor. Îi vedea bine și nu i-ar fi fost greu să-i doboare

pe cei mai mulți, însă în pieptul lui bătea inima lui Naoh, care arăta milă și îngăduință celor învinși.

— De ce i-au atacat oamenii-dholei pe oamenii păroși? De ce au vrut să-i omoare pe Aun și pe femeile-lupoaice?

Cheleenii îl ascultară tăcuți. Numai căpetenia se ridică și păru gata de luptă. Însă ulhamrul înălță propulsorul și i-l arătă.

— Aun este mai puternic și mai iute decât căpetenia oamenilor-dholei și poate omorî de la distanță.

De sus, de pe stânci, femeile scoteau strigăte ascuțite, prelungi. Ele văzuseră lupta, atacul și apoi domolirea fiarei, iar în inimile lor se întorsese speranța.

Prima care coborî fu Djeha, pe urmă Ucr, iar după ele celelalte femei, în afară de una care rămase să păzească copiii și peștera. Se strânseseră în jurul lui Aun și priviră spre adăpostul cheleenilor. Pe urmă își amintiră de toate suferințele lor, le revăzură pe războinicele care pieriseră ucise de oamenii-dholei, pe cele siluite, sfâșiate de vii, și se dezlănțuiră într-o grindină de urlate furioase. Cheleenii rămaseră tăcuți. Ascunși în spatele bolovanilor, cu lungile lor țepușe gata să împungă, ei așteptau încrâncenați, hotărâți să lupte. Prezența lui Aun îi neliniștea. Fără străin, ei ar fi fost cei mai puternici, și asta o știau foarte bine și războinicele; cu toată ura care le întărâta, rămâneau la o distanță prudentă de adăpostul cheleenilor. Se apropiau doar din când în când de foc, pentru a arunca în el crengi, măracini și ierburi. Astfel hrănite, flăcările renăscură, trimițându-și lucirile roșiatice până departe, peste savană. Femeile continuă să adune și să aducă lemne uscate, iar când grămada fu destul de mare, Ucr se întoarse către războinici și le strigă:

— Oamenii focului nu mai au foc. Și nici curajul să lupte. Ei au să moară de foame și de sete!...

Pe măsură ce se apropiau zorii, femeile începeau să se neliniștească. Se temeau de șiretenia și de cursele cheleenilor, de aceea niciuna nu îndrăzni să se culce... Până și Aun și Zur începeau să se convingă de nevoia unei noi înfruntări. Wahul spuse:

— Trebuie să-i silim pe oamenii-dholei să-și părăsească adăpostul. N-au să poată rezista focului... Aun, Zur și femeile trebuie să arunce ramuri aprinse spre ei!

Ulhamrul dădu din cap: ca întotdeauna, Zur avusese gândul cel bun. Amândoi începură să taie crengi pe care le aprinseră la capăt și chemară războinicele. Wahul le spuse ce voiau să facă, iar ele luară lemnele arzânde și se repeziră spre împrejmuire. O ploaie de foc se abătu asupra cheleenilor...

La început aceștia nu se clintiră, pe urmă teama și furia începură să se învâlmășească în piepturile lor și, pe măsură ce fumul se făcea tot mai gros și-i sufoca, iar flăcările le mușcau din carne, înțeleseseră că nu mai puteau rămâne în adăpost. Urcat pe un bolovan, căpetenia scoase un urlet sălbatic și sări dincolo de îngrăditură, urmat de cei șapte războinici.

La semnul lui Aun, femeile se retraseră. Propulsoarele se rotiră și doi oameni-dholei se prăbușiră. Din ceilalți, cinci atacară ceata femeilor și pe wah, iar ultimul se năpusti asupra lui Aun. Fiul Bourului aruncă o sulită care creștă umărul vrăjmașului, însă nu-l opri. Atunci ulhamrul își îndreptă statura și așteptă. Ar fi putut să fugă, să-și obosească potrivnicul hărțuindu-l și apoi să-l doboare, însă alesese lupta.

Cel care venea spre el era chiar căpetenia cheleenilor. Țepușa lui amenința asemenea unui corn de rinocer. Întâlni ghioaga lui Aun, se plecă, se roti și reveni ca fulgerul, iar pieptul nomadului se umplu de sânge. Apoi ghioaga lovi cu sete și țeasta căpeteniei trosni. Cheleeanul căzu în genunchi și, ca semn de recunoaștere a înfrângerii, lăsă să-i cadă țepușa, așteptându-și sfârșitul. Aun ridicase ghioaga pentru lovitură, însă nu izbi.

Ceva mai departe, două femei zăceau pe iarbă, iar patru cheleeni se zvârcoleau, urlând. Ultimul, cel mai tânăr, înfricoșat de moarte, fugea orbește chiar spre Aun. Când se văzu în fața ghioagei uriașe, se aruncă în genunchi, la picioarele învingătorului. Femeile se repeziră să-l ucidă, însă fură oprite de Fiul Bourului care, întinzând brațul

deasupra războinicului focului, spuse:

— Viața lui este în mâinile lui Aun!

Femeile încremeniră, nemulțumite. Chipurile lor se schimonosiră de furie, însă auzind gemetele celor căzuți se năpustiră pentru a le crăpa piepturile și sparge pântecul, după cum cerea legea războiului.

Aun nu le împiedică. Ascultă nemișcat strigătele de agonie și, în sinea lui, se bucură că Djeha nu le urmase pe cele din neamul său, ci rămăsese lângă el, răsuflând greu, scăldată în sudoare, dar cu ochii la fel de strălucitori.

HOARDA

Aun, Zur și femeile-lupoaice rămaseră o lună lângă vizuina fiarei. Scăpaseră de amenințarea cheleenilor și, alături de Leul Uriăș, nomazii se simțeau acum stăpâni peste întinderea savanei. Viața lor se desfășura nestânjenită și lipsită de griji. Primejdiile prin care trecuseră îi făceau pe Aun și Zur să se bucure și mai mult de răstimpul acela de pace. Wahului îi plăceau nespuse clipele de tihnă în care prin mintea lui se perindau amintirile întâmplărilor trăite odinioară. Cunoștea bine căldura pe care i-o aduceau în piept aceste întoarceri în trecut, până în vremurile când cei de-un neam cu el mai viețuiau încă sub soare...

Spre deosebire de wah, Aun, chiar când se odihnea, era frământat de porniri tumultuoase, de gândul altor fapte. Acum însă, întreaga lui ființă era stăpânită de Djeha, de unduirea pletelor albastrii în vânt, de strălucirea mereu schimbătoare a ochilor ei. Totul în femeia-lupoaică părea să se reînnoiască continuu, asemenea dimineților deasupra fluviului. Privind-o uneori, în pieptul ulhamrului se răzvrătea ceva și devenea asemenea celorlalți oameni care își disprețuiau slăbiciunea: căldura simțirilor lui se prefăcea în asprime și o căuta cu ochii pe Ucr, gata să-i ceară să împlinească obiceiurile hoardei sale, să o trântască pe Djeha la pământ și s-o zgârie cu pietre ascuțite.

Femeilor nu le trebuia altceva în afara vieții pe care o trăiau și care le dădea o siguranță deplină. Nu se îngrijorau pentru zilele ce urmau să vină; faptul că aveau tihnă și mâncare din belșug le era de-ajuns. După nenumăratele nenorociri îndurate, nu mai aveau altă dorință decât aceea ca toate să rămână așa cum erau. Se împăcaseră chiar cu clipa când Aun își eliberase prinșii. El însuși îi condusesese pe căpetenie și pe războinicul cel tânăr

până la locul unde fluviul se întâlnea cu râul.

Se apropia anotimpul ploilor. Până la începutul lui nu mai era mult, iar dorințele lui Aun se îndreptau tot mai des către hoarda sa, spre Naoh, învingătorul kzamilor și al piticilor roșii, cel care îi doborâse pe Aghoo și pe frații lui. Ulhamrul revedea focurile de seară și chipurile celor de-un neam cu el, a căror asprime îl mâniase câteodată, dar care acum îi lipseau. Într-o dimineață, îi spuse wahului:

— A venit clipa când Aun și Zur trebuie să se întoarcă la hoarda lor; femeile-lupoaice își pot alege drept adăpost una din peșterile muntelui...

Ucr și celelalte războinice simțiră atunci întreaga amenințare a lumii care le înconjura. Se înghesuiră toate în jurul Fiului Bourului, iar cele tinere tremurau. Djeha se ridică în picioare. Răsuflarea i se iuțise, iar ochii i se umpluseră de lacrimi. Aun o privi îndelung, apoi spuse:

— Ucr a promis că Djeha va fi femeia lui Aun. Întorcându-se către Ucr, rosti: o vreau pe Djeha, acum.

Femeia-căpetenie se uită adânc în ochii ulhamrului, apoi o prinse pe față de ceafă și o trânti la pământ. Încălecând-o și stăpânindu-i zbaterile, îi făcu o creștătură oblică, de la umăr, de-a curmezișul sânilor. Pe urmă prinse capul lui Aun, îl aplecă până când buzele nomadului atinseră sângele ce izvora din rană și rosti vechile vorbe, prin care o femeie-lupoaică era dată bărbatului...

A doua zi, ceata își începu călătoria de întoarcere. Nomazii părăsiseră cu părere de rău fiara cea uriașă. Iar tristețea wahului era mai mare decât a oricui... În pieptul său nu sălășluia nicio dragoste; el era neamul, iar neamul murea odată cu el. Despărțirea de peșteră și de fiara cu care făcuse legământ îl sfâșia: era făptuirea lui cea mai de seamă. Pe el, hoarda nu-l atrăgea cu nimic; nu era decât un străin, iar tinerii ulhamri îl disprețuiau...

Mergeau de mult timp. Trecuseră de locul unde leii galbeni fugiseră din fața strămoșilor elefanților, lăsaseră în urmă creasta pe care machairodusul doborâse rinocerul, iar Aun învinsese fiara roșie, și se găseau acum lângă steiul singuratic ce creștea din pământurile cheleenilor.

Acolo, femeile-lupoalice își aleseră o peșteră largă, unde să rămână în anotimpul ploilor. Pe urmă îi însoțiră pe Aun și Zur până la drumul care trecea prin munte.

Despărțirea fu dureroasă. Femeile știau că de acum n-aveau să mai simtă alături puterea care le ocrotise atâta vreme, că rămâneau singure într-o lume plină de primejdii. Când cei trei începură să urce prin albia torentului secăt, ele urlară prelung, ca lupoalicele. Aun le strigă:

— Ne vom revedea din nou pe malul Fluviului cel Mare!

Și inima lui era grea. Pământul pe care-l părăsea fusese plin de capcane și de dușmani, însă el ieșise victorios, învinsese pericolele, iar oamenii și animalele se supuseseră voinței sale. Și, mai presus de orice, o găsisese pe Djeha.

Zur nu mai era trist. În mintea lui, părerea de rău fusese înlocuită de o dorință mai veche, care se prefăcea încet în nerăbdarea de a se întoarce la munții pe care-i iubea atât.

...Mai multe zile și nopți se născură și muriră. Aun, Zur și Djeha urmau cărările abrupte ale muntelui. Aun ardea de dorința să revadă hoarda. Fiecare clipă care îl apropia de locurile unde se născuse aducea în gândurile lui alte și alte amintiri.

Veni și timpul când ajunseră la defileul înalt ce îi întâmpinase la ieșirea din munte, pe urmă văzură fisura și trecură prin ea fără greutate, căci acum era mai largă. Pătrunseră în peștera prin care curgeau murmurând apele fluviului și își petrecură noaptea acolo. Dimineața își continuară drumul și, după alte două zile de mers, ajunseră la hoardă.

O găsiră la poalele unei coline, chiar la vremea popasului de seară, când femeile adunau vreascuri pentru focul căruia căpetenia trebuia să-i dea viață. La vederea noilor veniți, păzitorii taberei scoaseră niște strigăte răgușite și primul care apărui fu Naoh.

Când Aun se înfățișă înaintea Fiului Leopardului, peste toți se așternu o liniște adâncă. Femeile o priveau pe Djeha cercetător, bărbații cu lăcomie.

— A trecut un anotimp de când ați plecat, rosti Naoh

încet.

— Am străbătut muntele și am găsit noi ținuturi de vânătoare! răspunse Aun.

Chipul lui Naoh se luminează. În mintea lui se deșteptară amintirile zilelor când, împreună cu Nam și Gaw, pornise să cucerească focul; revăzu lupta cu ursul cenușiu și tigroaica, urmărirea mâncătorilor de oameni, înțelegerea cu căpetenia mamuților, bătălia dintre piticii roșii și wahi, pădurea oamenilor cu păr albastru, întâlnirea cu ursul peșterilor și încheștarea cu Aghoo, tocmai când se întorcea aducând hoardei Focul... Da, el adusese focul și totodată taina prin care-l putea scoate din pietre, taină deprinsă de la oamenii fără umeri.

— Spune, rosti căpetenia, Naoh îl ascultă pe Fiul Bourului!

Pe urmă aprinse rugul și îl lăasă pe tânărul războinic să vorbească. Pe măsură ce asculta, simțea cum îl cuprinde din nou înflăcărarea de altădată. Află cu uimire despre fiara roșie, însă nu putu crede că strămoșii elefanților erau mai mari decât mamuții.

— Nicio făptură a pământului nu poate sta alături de mamuții cu care Naoh a trăit în ținutul kzamilor! hotărî el.

Recunosc fiara ce-și avea sălașul în peșteră și îi spuse lui Nam:

— El omoară tigru cu ușurința cu care acesta ucide o panteră!

Nam încuviință cu gravitate.

Înțelegerea nomazilor cu fiara uriașă îl umplu de mândrie. Își întoarse spre Zur chipul luminat de flăcări:

— Wahii au fost cei mai șireți dintre oameni. Ei au găsit focul în pietre. Tot ei se pricepeau să treacă peste ape folosind crengi împletite și cunoșteau tainele râurilor care curg pe sub pământ!

Lupta cu cheleenii îl făcu pe Naoh să-și țină răsuflarea. Cu ochi strălucitori, el își așeză mâna pe umărul tânărului bărbat și spuse:

— Aun are curajul și puterea unei căpetenii!

În jurul lor, toți ulhamrii ascultau, însă inimile multora

rămâneau pline de neîncredere: Naoh, gândeau ei, cucerise focul și salvase hoarda care murea de frig între stâncile reci, în vreme ce Aun nu adusese cu el decât o femeie dintr-un alt neam și pe omul acela sfrijit pe care nu-l voia nimeni.

Kuam, Fiul Caprei, strigă:

— N-a spus oare Aun că ținuturile acelea sunt mai calde decât ale noastre? Cum să poată trăi ulhamrii acolo? Când am trecut peste pământurile pârjolite, războinicii și femeile au murit ca lăcustele toamna!

Din întineric se ridicară glasuri nemulțumite, iar Aun înțelese că hoarda îl iubea acum și mai puțin decât înaintea plecării sale.

...Timp de o săptămână, Fiul Bourului rămase cu hoarda. Mergea la vânătoare împreună cu ceilalți sau rămânea cu Djeha, căreia femeile nu-i vorbeau deloc. Puțin câte puțin, în pieptul lui se născu și crescú o amărăciune adunată clipă de clipă. Știa că încercările prin care trecuse îl făceau pe potriva lui Naoh; chiar dacă el nu adusese hoardei focul, îi adusese în schimb vestea că dincolo de munți erau ținuturi nesfârșite, pline de pradă. Aun își cunoștea puterea, cu nimic mai prejos decât a lui Naoh. Și, cu toate acestea, ulhamrii aveau mai multă prețuire pentru Kuam, ale cărui arme n-ar fi putut înfrunta ghioaga lui Aun... Mai știa că, dacă Fiul Leopardului va muri, locul îi va fi luat de Fiul Caprei, iar el va trebui să-i dea ascultare. Însă sub poruncile lui Kuam, viața i-ar fi fost grea; încă de pe acum acesta atâta oamenii împotriva lui și a Djehăi, iar ura tuturor nu făcea decât să crească. Și mai era ceva: Fiul Bourului se unise cu o fată născută pe un pământ unde nimeni din hoarda lui nu călcase vreodată. Prin aceasta, devenise și el un străin. Cele mai nemulțumite de purtarea lui erau femeile. Ele o ocoleau pe Djeha, iar atunci când trecea prin preajma lor, își uneau glasurile, care, uneori, deveneau amenințătoare. Chiar și surorile lui Aun o batjocoreau.

Când apunea soarele, singur cu tânăra lupoaică și cu wahul, Aun simțea și mai puternic umilința la care era

supus. Atunci, în vinele lui se trezea și începea să fiarbă o nerăbdare care îl ardea.

Nu mai încercă să se apropie de ceilalți. Încăpățânat, stătea numai cu Zur și Djeha, iar la hăituieli mergea doar din porunca lui Naoh. În restul timpului se depărta de hoardă și vâna numai însoțit de wah. Uneori dispărea zile de-a rândul ca să rămână lângă fluviul subpământean, și nu o singură dată simțise pornirea să treacă iarăși dincolo de crăpătura în stâncă.

Într-o dimineață, porni în căutarea unui leopard. Intră în pădure și colindă multă vreme fără să dea de urma fiarei. Primul semn al trecerii acesteia îl descoperi pe malul unui pârâu. Mirosul era proaspăt, deci fiara nu putea fi prea departe. Nomadul se ascunse printre ferigile înalte și rămase nemișcat.

În susul apei se vedea o ridicătură stâncoasă, ce avea în față o scobitură adâncă: o peșteră. În ea dormita leopardul care părea să se simtă acolo în deplină siguranță. Războinicul se apropie de vizuină, cu grijă să nu trezească fiara, însă când pătrunse în hățișul de ierburi, leopardul își înălță capul și doi ochi galbeni se aprinseră în umbră.

Aun se făcuse una cu pământul, însă fiara continuă să adulmece. Câteva clipe ochii ei strălucitori mai scrutară împrejurimile, apoi botul se lăsă pe labe, rămânând nemișcat. Vânătorul așteaptă o vreme, după care își relua înaintarea. Încă zece pași și sulița azvârlită de propulsor și-ar fi atins ținta... De la distanța aceea rana nu putea fi mortală, însă Aun nu voia decât să întărească animalul și să-l facă să primească lupta... Mergea aplecat, călcând neauzit, când, brusc, făcu un salt și se ascunse după un copac.

Leopardul simțise ceva. Se ridică, adulmecă văzduhul, apoi își părăsi vizuina.

Deodată se auzi un tropot și dintre sicomori țâșni o căprioară. Leopardul uită de-ndată izul care-l neliniștise și se avântă pe urmele ei, dar căprioara își schimbă drumul, luând-o spre arborele în spatele căruia se ascundea Aun. Războinicul se ridică, ieși din ascunzătoare și roti propulsorul; atins la ceafă, leopardul scoase un răget de

furie, apoi dispăru printre ferigi.

Aun păși la loc deschis cu ghioaga într-o mână și cu sulița în cealaltă, însă leopardul nu părea hotărât să atace. Vedea omul printre tulpini și frunze, iar rana de la ceafă îl făcea să simtă în el un dușman de temut. Încercă să-și schimbe locul, însă orice făcea continua să rămână la câteva sărituri de om... Aun zări blana pătată și aruncă sulița. Aceasta își greși ținta, căzând între ferigi, iar leopardul se pierdu în hățșuri.

De câțeva vreme, în pădure pătrunseseră și alți războinici. Simțind apropierea cetii, ulhamrul își trimise strigătul de vânătoare și porni pe urmele fiarei. Ici și colo se iviră capete și câteva sulițe zburară, însă fără izbândă. Deodată, Kuam apăru dintr-un desiș, învârti propulsorul și lansă un harpon. Atins în coaste, leopardul făcu un salt apoi se răsuci în loc, gata de luptă... Kuam dispăruse, capetele se ascunseseră; singurul care se vedea era Aun...

Leopardul nu mai șovăi: din trei sărituri ajunse lângă om, apoi se năpusti... Avântul lui fu curmat din zbor. Doborâtă la pământ, fiara nu mai avu când să se ridice: ghioaga îi zdrobi capul. Animalul se rostogoli, scoase un urlet răgușit și rămase întins în ierburi.

Atunci, Kuam și ceilalți apărură din ascunzători și se repeziră spre prada neînsuflețită. Rezemat în ghioagă, Fiul Bourului îi văzu venind și nicio clipă nu se îndoii că toți aveau să prețuiască forța și curajul cu care se luptase. Însă chipurile vânătorilor erau împietrite și rele. Unul dintre cei care îl urmau pe Kuam, așa cum Zur îl urma pe Aun, strigă:

— Kuam a învins leopardul!

Ceilalți vânători îl aprobă prin mormăituri și strigăte.

Kuam se apropie de trupul fiarei și, arătând harponul înfipt în coaste, se bătu cu pumnul în piept.

— Nu Kuam a învins leopardul! strigă furios Aun.

Ulhamrii răseră batjocoritor și-i arătară harponul, iar cel care vorbise primul adăugă:

— Ba da! Aun n-a făcut altceva decât să desăvârșească victoria.

Clocotind de mânie, Fiul Bourului ridică ghioaga:

— Aun a învins fiara roșie și tigrul oamenilor-dholei!...

Știindu-se între ai lui, Kuam nu dădu înapoi:

— Kuam nu se teme nici de leu, nici de tigrul!

Atunci durerea nedreptății și amărăciunea îl copleșiră pe Fiul Bourului. Se simțea străin în neamul său. Aplecându-se, ridică trupul leopardului și-l aruncă disprețuitor la picioarele vânătorilor.

— Luați-l! Fiul Bourului nu va lovi niciodată un ulhamr. El vă dă leopardul.

Niciunul nu mai cuteză să zâmbească. Ochii lor sălbatici și cruzi nu se puteau dezlipi de pe ghioaga uriașă; în adâncul minții lor, fură nevoiți să-i recunoască puterea și să se plece în fața ei cu teamă.

Aun se întoarse singur în tabără. Când ajunsese acolo, o găsi pe Djeha ghemuită lângă un bolovan. La vederea lui, se ridică plângând. Unul din obraji îi sângera.

— Cum s-a rănit Djeha? o întrebă războinicul, înconjurându-i umerii cu brațul.

— Femeile au aruncat cu pietre, șopti ea.

— Au aruncat cu pietre asupra Djehăi?

Femeia încuviință din cap. Aun răsuflă adânc, stăpânindu-și cu greu mânia. Văzând tabăra pustie, întrebă:

— Unde sunt ele acum?

— Nu știu.

Nomadul își plecă fruntea. Mânia i se potolise și locul ei fusese luat de o suferință atât de puternică încât aproape nu o putea îndura; își dădu seama că nu mai dorea să rămână împreună cu hoarda.

— Vrea Djeha să se întoarcă și să trăiască lângă femeile-lupoaice, împreună cu Aun și Zur?

Ea își ridică spre el chipul pe care bucuria și speranța nu îndrăzneau încă să se nască. Supusă și temătoare, îndurase printre ulhamri răutatea femeilor, ura și disprețul bărbaților. Nu îndrăznise însă să se plângă și nici acum n-ar fi vorbit, dacă Aun n-ar fi întrebat-o.

— Djeha va merge acolo unde va merge Aun, spuse ea.

— Dar n-ar vrea să fie cu hoarda în care s-a născut?

— Ba da.

— Atunci ne vom întoarce pe malul Marelui Fluviu.

Uşurată parcă de o mare povară, Djeha îşi rezemă capul pe pieptul bărbatului şi suspină.

La întoarcerea wahului, care umblase prin ținuturile subpământene, Fiul Bourului îl luă deoparte şi îl duse la o distanţă bună de tabără, căci vânătorii şi femeile veniseră deja din pădure.

— Iată, îi spuse, Aun vrea să revadă lupoaicele, Leul Stâncilor şi peştera cea mare.

Zur îl privi cu ochi care desluşeau toate, deşi păreau să nu vadă nimic şi un zâmbet îi luminează chipul. Ştia că, de când se înapoiase din ținuturile depărtate, viaţa lui Aun era anevoioasă şi că în mijlocul hoardei sale ulhamrul nu se mai simţea ca înainte. El însuşi avea inima grea, căci o parte din el nu se întorsese din acele ținuturi, ci rămăsese acolo.

— Zur ar fi fericit să trăiască în grota cea mare!

Vorbele acelea risipiră ultimele îndoieli ale nomadului. Se duse la Naoh, care se odihnea mai încolo de restul hoardei, şi-i spuse hotărât:

— Războinicii nu-l iubesc pe Fiul Bourului. El vrea să plece de cealaltă parte a muntelui. Va trăi împreună cu femeile-lupoaice...

Naoh îl ascultă cu luare-aminte. Îi plăcea tânărul războinic în care se regăsea, dar cunoştea, totodată, duşmănia hoardei şi se temea de necazuri.

— Hoarda este nemulţumită deoarece îl vede mereu pe Aun cu străinii, rosti încet. Şi nu-l va ierta niciodată dacă va rămâne aici. Ulhamrii şi-au respectat însă întotdeauna aliaţii. Ei au luptat alături de oamenii fără umeri. Când Aun nu va mai fi cu ei, se vor gândi la el ca la un aliat... Vom face aşa: la primăvară, Naoh va duce hoarda de cealaltă parte a muntelui. Va vâna în podiş, iar lupoaicele în câmpie. Dacă în timpul anotimpurilor reci ulhamrii vor coborî în savană, ei nu vor hăitui prada pe malul lui Aun. Puse cu blândeţe mâna pe umărul războinicului şi adăugă:

Dacă nu l-ar fi preferat pe wah bărbaților și pe Djeha femeilor, Fiul Bourului ar fi fost o mare căpetenie printre ulhamri!

Aun recunosc adevărul acelor vorbe, însă nu-i părea rău de nimic. Îi prețuia pe Zur și pe Djeha mai mult decât pe oamenii din hoardă; doar Naoh avea să-i lipsească...

Apusul era aproape. O tăcere adâncă îi învălui pe cei doi bărbați, tată și fiu, ale căror inimi erau tot atât de asemănătoare, pe cât de diferite li se arătau drumurile vieții...

EPILOG

O pereche de machairoduși își făcuse bârlogul printre stâncile aflate lângă peștera femeilor-lupoalice. Cunoscând forța și îndrăzneala acestor mâncători de carne, niciuna dintre femei nu mai cutezase să părăsească adăpostul. Toată noaptea, fiarele dăduseră târcoale la intrarea peșterii. Uneori se apropiaseră într-atât, că femeile trebuiseră să arunce cu pietre și să urle ca să le sperie. Însă pietrele se pierduseră printre crengile și măcăcinii care astupau gura peșterii. În cele din urmă, atrase de o altă pradă, fiarele se depărtaseră, dar reveniseră iarăși în zori, să pândească făpturile din vizuina de stâncă.

Anotimpul ploios era aproape. În spatele stavilei de bolovani, femeile se gândeau la nomadul care-i învinsese pe oamenii-dholei. Cu ghioaga lui, Aun ar fi zdrobit fiarele roșii...

Machairodușii veniră la peșteră cu mult înainte de lăsarea serii, semn că prada dobândită în răstimpul zilei fusese neîndestulătoare. Din pricina norilor care se adunaseră pe cer, lumina murise mai repede și se făcuse întuneric; dinspre câmpie bătea un vânt tăios, ce se tânguia trecând printre pietre; copiii plângeau, iar lupoalicele, îmbulzite la gura peșterii, priveau fără speranță întinderile...

Vântul se dezlănțui cu și mai multă sălbăticie împotriva muntelui care îi stătea în cale, iar machairodușii se iviră din nou în fața refugiului și răgiră înfometați. Disperată, Ucr se apropie de intrare ca să pregătească apărarea...

Deodată, o armă lungă șuieră prin văzduh și se înfipse în ceafa uneia dintre fiare. Rănită, aceasta se năpusti cu furie asupra lupoaicelor, care încercară s-o oprească cu țepușele strecurate printre bolovani. O a doua suliță se înfipse în pieptul roșcat, un răget acoperi mugetul furtunii, pe urmă o ghioagă uriașă se abătu năprasnic și lupta fu

încheiată.

Îngrămădindu-se, încurcându-se una pe alta, femeile năvăliră să dea la o parte bolovanii ce închideau peștera, apoi ieșiră afară. Machairodusul zăcea nemișcat, iar perechea lui gonea însăpăimântată spre fluviu.

Urlând de bucurie, lupoaicele se înghesuiră în jurul ulhamrului. El le aducea siguranța că puteau învinge fiarele și oamenii... Privindu-le, Fiul Bourului știa că viața lui alături de ulhamri n-avea să mai reînceapă vreodată. Îndreptându-și umerii, strigă:

— Iată că Aun și Zur au revenit printre lupoaice și nu le vor mai părăsi de-acum înainte. Ei vor trăi împreună cu ele în peștera lângă care i-au nimicit pe oamenii-dholei!

Pe măsură ce le vorbea, bucuria femeilor era tot mai mare. În semn de supunere și dragoste, lupoaicele se plecară în fața lui, ghemuindu-se la pământ, iar din inima războinicului se șterse amintirea amară a întoarcerii printre cei din neamul său...

— Ucr și lupoaicele vor fi femeile tale, spuse femeia-căpetenie. Vor merge unde mergi tu, vor trăi acolo unde trăiești tu, vor îndeplini voința ta și ți se vor supune în toate.

— În scurtă vreme vor deveni luptătoare de temut, rosti Aun. Vor învăța să facă harpoane, securi, sulite și propulsoare, și să se folosească de ele. Lupoaicele nu se vor mai teme de oamenii-dholei sau de fiarele roșii...

Femeile adunară crengi și, curând, flăcările alungară întunericul; noaptea nu le mai amenința cu capcanele ei. Singurul în care mai dăinuia o urmă de tristețe era Zur. Pentru el, liniștea și împăcarea n-aveau să vină decât o dată cu întâlnirea cu Leul Uriăș.

...Nomazii și femeile ajunseră, după un drum lung, la stâncile unde viețuia fiara. Aun, care mergea înaintea tuturor, cuprinse cu o mișcare largă a brațului savana și jungla. Pretutindeni mișunau animale, iar apele hrăneau nenumărați pești, țestoase, crocodili, hipopotami, pitoni, bătlani purpurii, cocori cu capul galben, berze negre, ibiși și cormorani; în pădure goneau cerbi, antilope și bivoli;

păsări de toate neamurile umpleau ramurile, iar copacii se îndoiau, grei de rod. Aun se simțea în clipa aceea mai puternic decât fiarele cele mari, iar Djeha, Ucr și celelalte femei începeau să înțeleagă și ele nesfârșirea lumii în care omul era stăpân.

Wahul coborî spre peștera de jos prudent, fără să se grăbească. Văzu crăpătura, se apropie de ea și privi înăuntru: vizuina era goală... Cuprins de teamă, se strecură înăuntru și cercetă împrejur. Oase proaspete se amestecau cu altele uscate, iar mirosul fiarei umplea aerul peșterii.

Fiul Pământului ieși afară și rătăci multă vreme, tot mai neliniștit, fără să se gândească la mâncătorii de carne care l-ar fi putut pânde din adâncul hățișului... Când intră în junglă însă, un strigăt bucuros îi țâșni de pe buze:

— Leul Stâncilor!

Acolo, printre bambuși, fiara cea mare stătea așezată cu labele trase sub ea și sfâșia o pradă abia doborâtă. La auzul glasului omenesc, înălță capul, apoi se ridică și porni spre nomad.

Când leul îi fu alături, wahul își trecu mâinile prin coama-i deasă și pieptul lui slab se umplu de o putere nemăsurată, la fel ca aceea a lui Aun...

SFÂRȘIT